

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ підприємства

Управління формуванням прибутку підприємства

за матеріалами товариства з обмеженою відповідальністю

«АЙКЮЖН ІТ», м. Київ

Студента 2 курсу 1 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка
підприємства»

Миселюка Ярослава
Миколайовича

Науковий керівник —
канд. екон. наук, доцент

Кондратюк Оксана
Іванівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2018

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1.Сутність прибутку та характеристика його складових.....	9
1.2.Методологічні основи управління формуванням прибутку підприємства.....	21
1.3.Методичні підходи до оцінки ефективності управління формуванням прибутку підприємства.....	30
РОЗДІЛ 2.ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЙКЮЖН ІТ».....	45
2.1.Динаміка обсягів та структура джерел формування прибутку підприємства.....	45
2.2.Факторний аналіз показників формування прибутку підприємства	57
2.3.Оцінка ефективності управління формуванням прибутку підприємства.....	64
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЙКЮЖН ІТ».....	71
3.1.Резерви підвищення ефективності управління формуванням прибутку підприємства.....	71
3.2.Розробка стратегії формування прибутку підприємства.....	79
3.3.Оцінка ефективності стратегії формування прибутку підприємства.....	93
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	106
ДОДАТКИ.....	114

АНОТАЦІЯ

Миселюк Я.М. «Управління формуванням прибутку підприємства» (за матеріалами ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», м. Київ). – Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю 051 «Економіка», спеціалізація «Економіка підприємства» – Київський національний торговельно-економічний університет – Київ, 2018.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено узагальненню теоретичних знань та досліджень теоретико-методичних підходів до оцінювання ефективності управління формуванням прибутку підприємства у сучасних умовах господарювання та обґрунтуванні доцільності їх використання. Представлена робота дозволяє дослідити основні засади управління формуванням прибутку підприємства та визначити шляхи їх покращення, обґрунтувати прогностичні показники прибутку та визначити їх ефективність.

Ключові слова: доходи, прибуток, валовий прибуток, управління прибутком, рентабельність.

ABSTRACT

Myseliuk Y.M. "Management of the formation of profits of the enterprise" (based on the materials of LLC "AIKYUZHNI IT", Kyiv). - Manuscript

Final qualifying paper on the specialty 051 "Economics", specialization "Economy of Enterprise". – Kyiv National University of Trade and Economics. – Kyiv, 2018.

Final qualifying devoted generalization theoretical knowledge and research of theoretical and methodological approaches till the strengthening of the effective functioning of the management of the profit of the enterprise in the common sense of the development and the basis for the use of their exploitation.

The given work allows to study the basic principles of management of formation of profit of an enterprise and to determine ways of their improvement, to substantiate predicted profit indicators and to determine their efficiency.

Key words: income, profit, gross profit, profit management, profitability.

ВСТУП

Актуальність теми. Прибуток є узагальнюючим показником результатів господарської діяльності та важливим інформаційним показником для прийняття управлінських рішень. Саме завдяки достовірній інформації, отриманій за даними бухгалтерського обліку про формування прибутку, напрями його розподілу і використання відбувається задоволення інформаційних потреб зовнішніх та внутрішніх користувачів з прямим фінансовим інтересом, визначаються стратегічні напрями діяльності підприємства, розробляються заходи щодо забезпечення соціального розвитку.

Проблема прибутковості підприємств стала на даний час визначальною як з позицій забезпечення їх економічного зростання, так і в частині наповнення бюджету країни через механізм оподаткування прибутку. Це стосується всіх підприємств національної економіки.

В умовах ринкової економіки прибуток - найважливіший оціночний показник діяльності підприємства, джерело матеріального добробуту підприємства і його працівників, держави в цілому. Саме прибуток являє собою основну мету діяльності підприємства, всі суб'єкти господарської діяльності бажають максимально збільшити його розмір. Зростання прибутку, в свою чергу, сприяє збільшенню можливостей підприємства, підвищенню ступеню його ділової активності. За розміром прибутку визначається доля доходів власників підприємств, розміри дивідендів акціонерів та інших доходів. Отже, прибуток має важливе значення для підприємства, тому необхідно здійснювати ефективне управління його формування з побудовою на підприємстві відповідних організаційно-методичних систем з використання сучасних методів. Іншими словами підприємства повинно чітко уявляти резерви збільшення прибутку, визначати основні фактори, що впливають на його величину, тому і з'являється необхідність у дослідженні різних підходів для більш ефективного

управління формування прибутку та безперервне удосконалення цих підходів.

Визнання потенціалу прибутковості та напрацювання механізмів його використання обумовлює важливу науково-практичну проблему, яка стосується всієї системи управління діяльністю підприємств і, особливо, системи аналізу. Побудова науково обґрунтованої системи аналізу формування та використання прибутку підприємства обумовлює актуальність даної теми дослідження.

Питання присв'ячені формуванню та використанню прибутку суб'єктів господарювання досліджували у своїх працях вітчизняні та зарубіжні вчені, такі як І.В. Висчин, Л.А. Брагін, С.М. Лебедева, Г.А. Давидова, І.О. Бланка, І.О. Смолін, Т.П. Данько, В.С. Марцин, Р.П. Валеви́ч, С.А. Согомонян, А.У. Альбеков, Ю.П. Яковлев, О.М. Соломатін, Г.М. Тарасюка ті інші. Надаючи належне розробкам вищезгаданих вчених, окремі актуальні питання щодо формування та використання прибутку підприємства є мало дослідженими, зокрема слід відзначити, що залишаються недостатньо висвітленими процес формування загальної величини прибутку і схем його використання та напрямки покращення політики управління прибутком підприємства.

Мета випускної кваліфікаційної роботи полягає в узагальненні теоретичних знань та дослідженні теоретико-методичних підходів до оцінювання ефективності управління формуванням прибутку підприємства у сучасних умовах господарювання, та обґрунтуванні доцільності їх використання.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначено наступні **завдання**:

- надати характеристику сутності поняття прибуток та його складовим;
- дослідити методологічні основи управління формуванням прибутку підприємства;
- розглянути методичні підходи до оцінки ефективності управління формуванням прибутку підприємства;

- дослідити динаміку обсягів та структури джерел формування прибутку підприємства;
- провести факторний аналіз формування й розподілу прибутку підприємства;
- здійснити аналіз показників рентабельності діяльності підприємства;
- визначити резерви підвищення ефективності управління формуванням прибутку;
- розробити та оцінити ефективність стратегії формування прибутку підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси пов'язані з управлінням формування прибутку.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні, організаційні та практичні аспекти аналізу формування і використання прибутку суб'єктом господарювання.

Емпірична база дослідження. Компанія IQusion (ТОВ «АЙКЮЖН ІТ») надає послуги з інформатизації на ІТ-ринку України. Компанія IQusion входить в консорціум Intecracy Group — великого об'єднання ІТ-компаній на ринку Східної Європи. Завдяки цьому фірма здатна реалізовувати проекти будь-якого рівня складності. ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» надає повний комплекс послуг у сфері інформаційних технологій, що включає консалтинг по побудові "з нуля" або вдосконаленню ІТ-інфраструктури замовника, поставку необхідних апаратних і програмних платформ, їх впровадження, навчання фахівців замовника роботі з ними, подальший супровід та обслуговування. Серед постійних клієнтів — міністерства і відомства України, провідні банки, промислові організації тощо.

Методи дослідження. Метод логічного узагальнення (для теоретичного обґрунтування сутності, місця та ролі прибутку в діяльності підприємства); методи аналізу і синтезу (для дослідження моделей та методів формування і розподілу прибутку підприємства, а також для систематизації основних положень нормативного-правової бази з питань управління

прибутком); дискримінантного аналізу (для дослідження фінансових результатів діяльності підприємства); методи економічного аналізу, зокрема елімінування для здійснення факторного аналізу прибутку; графічний метод (для наочного подання статистичного матеріалу та схематичного зображення ряду теоретичних і практичних положень).

Теоретичною основою написання даної роботи стало вивчення основних досягнень вітчизняної теорії обліку та аналізу прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання. Опрацювання первинних даних здійснювалося із застосуванням методів техніко-економічного обґрунтування, структурного аналізу, визначення середніх та відносних величин. У процесі дослідження застосовуються методи економіко-статистичного аналізу, фінансового аналізу, математичні методи, методи наукової абстракції, індукції та дедукції, аналізу й синтезу, статистичних порівнянь, контролю, вибіркового обстеження та групування тощо.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі і нормативні акти, інструктивні документи Міністерства фінансів, Кабінету Міністрів, Верховної Ради України, первинні документи, облікові реєстри та звітні матеріали ТОВ «АЙКЮЖН ІТ». При написанні роботи проаналізовано також монографії та статті зарубіжних і вітчизняних авторів, автореферати кандидатських дисертацій, посібники та навчальні посібники з аналізу на підприємствах, інтернет-ресурси.

Практичне значення одержаних результатів полягає в уточненні та доповненні практичної основи організації і методики аналізу формування і використання прибутку на підприємстві ТОВ «АЙКЮЖН ІТ».

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні положення випускної кваліфікаційної роботи опубліковано у збірнику наукових статей студентів: назва статті «Сучасні підходи до оцінки ефективності управління формуванням прибутку підприємства» збірник Наукових праць студентів. - : КНТЕУ, 2018.

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається із

вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. В першому розділі досліджено теоретичні основи аналізу формування і використання прибутку підприємства. Другий розділ присвячено організаційно-інформаційному забезпеченню аналізу формування та використання прибутку підприємства. В третьому розділі проаналізовано прибуток підприємства та запропоновано напрямки покращення політики управління прибутком.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність прибутку та характеристика його складових

Прибуток в нинішніх ринкових умовах залишається провідним показником кожного підприємства, від якого залежить нарощування власного капіталу підприємства, виплата дивідендів акціонерам, а також інвестиційна діяльність. За величиною та ефективністю використання прибутку підприємства визначається його рейтинг. Разом з тим прибуток є інструментом управління діяльністю підприємства.

Прибуток є основним джерелом фінансування розвитку підприємства, удосконалення його матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування. Уся діяльність підприємства спрямовується на те, щоб забезпечити зростання прибутку або принаймні стабілізацію його на певному рівні. Розвиток ринкових відносин в економіці України зумовив необхідність нових підходів до управління формуванням і розподілом прибутку. А це означає, що й саме визначення прибутку зазнає певних змін. Прибуток має важливе значення для подальшого існування підприємства, він безпосередньо синтезує в собі всі сторони діяльності будь-якого підприємства, дає її характеристику та показує ефективність в цілому. Найбільш точно і повно роль прибутку підприємства в сучасних умовах сформулював І.О. Бланк: прибуток є головною метою підприємницької діяльності й основним спонукальним елементом для ведення господарської діяльності, він слугує основним критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства, виступає захисним механізмом від загрози банкрутства, є головним джерелом зростання вартості ринкового підприємства та активів, основним економічним важелем під час формування надходжень до бюджету країни, створює передумови для економічного розвитку суспільства загалом [6, с. 17].

На сучасному етапі розвитку економіки прибуток від господарської діяльності трактується більшістю економістів як перевищення доходів над витратами. Так, на думку Є.Ю. Ткаченко, прибуток підприємства – це один із ключових показників діяльності підприємства, який визначає частину коштів, що надійшла на підприємство в результаті реалізації продукції за вирахуванням податкових платежів та інших витрат, що виникли під час виробництва та реалізації продукції [59].

Водночас О.Є. Ширягіна стверджує, що прибуток підприємства – це певна форма комплексного доходу, яка забезпечує процес управління фінансами підприємства та яка утворилася за результатами застосування капіталу у різних сферах діяльності [67].

На думку О.Р. Кривицької [25], прибуток підприємства визначається з декількох позицій, зокрема з точки зору: соціальних відносин (як один із засобів задоволення потреб суб'єктів, що беруть участь у його формуванні); економічних відносин (як певна частка, яку закладено у виробництво продукції, але фактично на підприємство вона надходить у вигляді одного зі складників виручки від реалізації продукції); фінансових відносин (як один із видів фінансового результату від діяльності підприємства, який визначається позитивним сальдо між доходами, що одержані підприємством, та витратами, яких зазнало підприємство) [25]. Результати вивчення праці С.О. Шарманської дають можливість встановити, що основними рисами прибутку підприємства є те, що він: виступає формою доходу суб'єкта господарювання; відображає фінансовий результат від використання капіталу підприємством; характеризує плату за діяльність в умовах ризику та невизначеності; визначає рівень конкурентоспроможності діяльності підприємства; є джерелом забезпечення розвитку підприємства; є джерелом формування державних бюджетних та позабюджетних фондів з метою забезпечення задоволення соціальних потреб [65].

Отже, спільним у вищенаведених твердженнях авторів є те, що прибуток підприємства відображає фінансовий результат діяльності підприємства, з

чим ми згодні.

Поряд із тим ключовими функціями прибутку підприємства є: оціночна функція, функція економічного стимулювання та функція економічної цінності [25]. У свою чергу, С.О. Шарманська виділяє такі функції, які притаманні прибутку, зокрема це: оцінювання ефективності діяльності підприємства; здійснення розподілу додаткового прибутку; оцінювання вартості підприємства; забезпечення економічного стимулювання [65].

Виходячи з вищенаведеного ми вважаємо основними функціями прибутку підприємства наступні: оцінювання ефективності діяльності підприємства, забезпечення розвитку підприємства, забезпечення економічного стимулювання (рис.1.1).

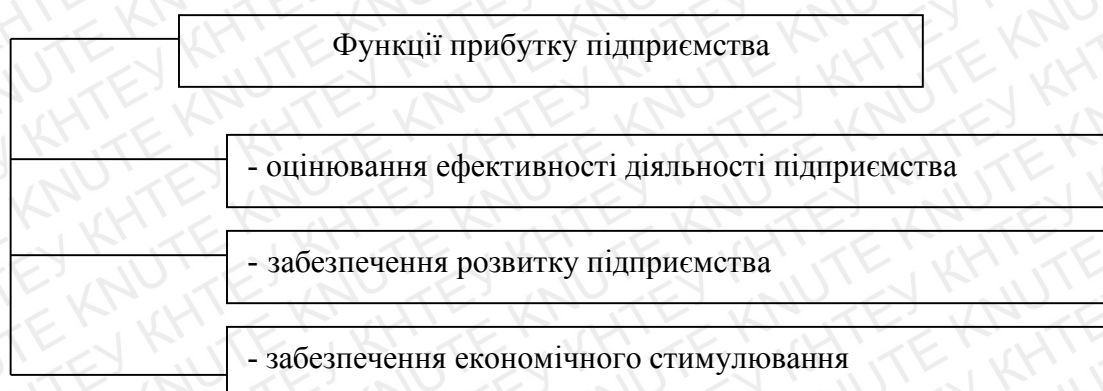

Рис. 1.1 Функції прибутку підприємства

Джерело: розроблено автором за [20].

Що стосується формування прибутку підприємства, то він формується переважно у процесі здійснення операційної та фінансово-інвестиційної діяльності [58]. Так, формування прибутку підприємства являє собою безперервний процес, що містить у собі комплекс відповідних дій стосовно забезпечення взаємоузгодженості між доходами та витратами підприємства задля одержання позитивного сальдо за рахунок використання різноманітних технологій та ресурсів та застосування методів, способів і прийомів управління ними [25].

Формування прибутку залежить від багатьох чинників, кожний з яких

позитивно або негативно впливає на величину прибутку підприємства. Всі фактори, від яких залежить прибутковість можна поділити на зовнішні (фактори, які не залежать від діяльності суб'єктів господарювання) та внутрішні (фактори, які залежать від діяльності підприємства). Серед зовнішніх факторів можна виокремити три групи: загальноекономічні фактори (побудова на основі власності виробничих відносин, формування організаційно-правових структур ринкового типу, створення інфраструктури ринку), ринкові фактори (суттєве коливання попиту і пропозиції, рівень реальних доходів населення, нестабільність фінансового ринку) та інші фактори (політична нестабільність, негативні демографічні тенденції та ін.). Серед внутрішніх факторів також можна виокремити три групи: виробничі фактори (використання матеріально-технічної бази виробництва, використання трудового потенціалу), інвестиційні фактори (впровадження у виробництво нових засобів праці, витрати інвестиційних ресурсів), фінансові фактори (формування фінансової стратегії, планування діяльності, структура джерел фінансування) (рис.1.2).

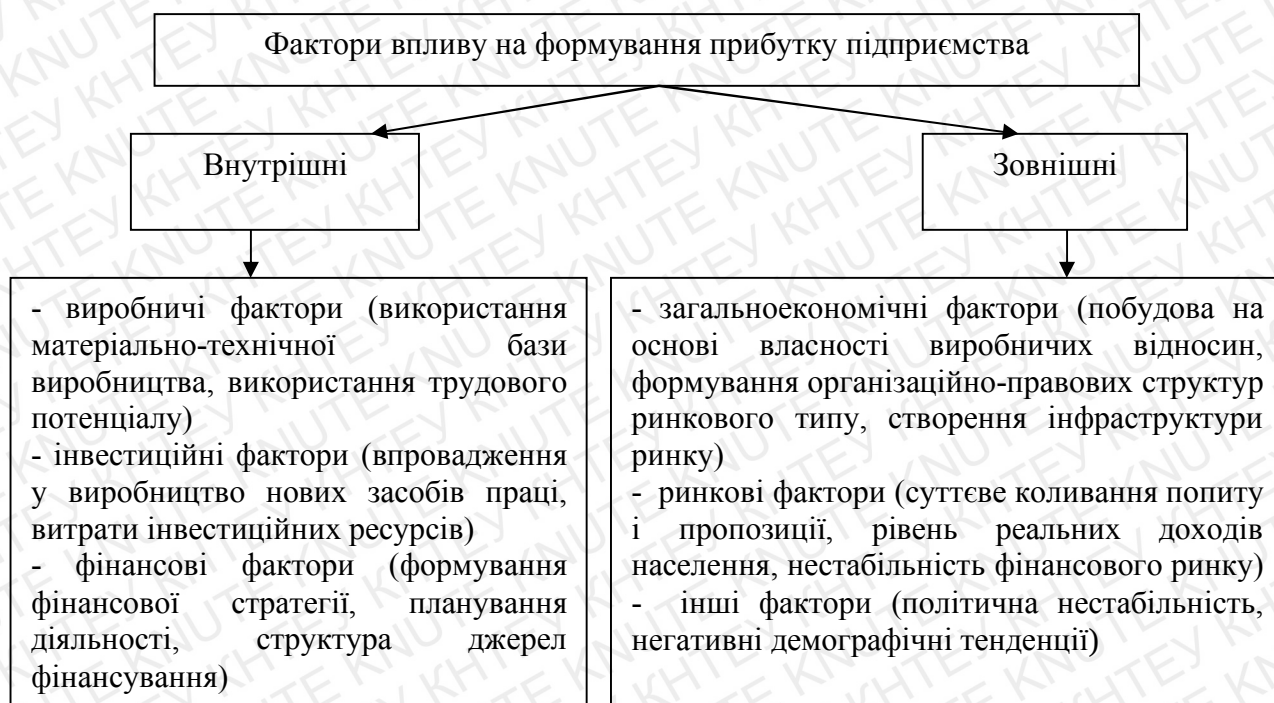

Рис. 1.2 Фактори впливу на формування прибутку підприємства
Джерело: розроблено автором за [27].

Підприємство повинно враховувати всі чинники, які мають вплив на його функціонування і постійно оптимізовувати свою діяльність. Беручи до уваги вищезазначене, І.П. Складрук стверджує, що формування прибутку підприємства перебуває в залежності від технологічного та виробничого процесів на підприємстві, зокрема від норм технологічного процесу, тривалості циклу операцій і специфіки виробництва продукції [54].

На сьогодні ключовими факторами формування прибутку підприємства виступають: обсяг виробництва продукції; ціна сировини, матеріалів; ціна реалізованої продукції; рівень та структура витрат [67].

Також доцільно виділити ще такі фактори, як:

- фактори, які визначають інвестиційні можливості підприємства (етап життєвого циклу підприємства, рівень готовності інвестиційних проектів, рівень впливу на реалізацію інвестиційного проекту);

- фактори, які визначають здатність підприємства формувати капітал з альтернативних джерел (рівень власних фінансових ресурсів, можливість залучення додаткового акціонерного капіталу, можливість залучення додаткового позикового капіталу, рівень доступності позикового капіталу на ринку, складність процесу залучення позикового капіталу);

- фактори, які визначають об'єктивні фінансові обмеження підприємства (ступінь оподаткування дивідендів, ступінь оподаткування майна, рівень ефекту фінансового левериджу, рівень рентабельності власного капіталу, розмір одержаного прибутку);

- фактори, до яких доцільно віднести стан циклу кон'юнктури, стан дивідендних виплат, рівень платоспроможності, стан контролю фінансової діяльності [52, с. 148-149].

Отже, на нашу думку, важливими для формування прибутку підприємства є наступні фактори: ціна сировини, матеріалів; ціна реалізованої продукції; рівень та структура витрат, рівень власних фінансових ресурсів.

Формування прибутку є досить складним механізмом, який охоплює

всі сфери діяльності підприємства. Відповідно до даного механізму формування чистого прибутку підприємства відбувається на таких етапах (рис.1.3).

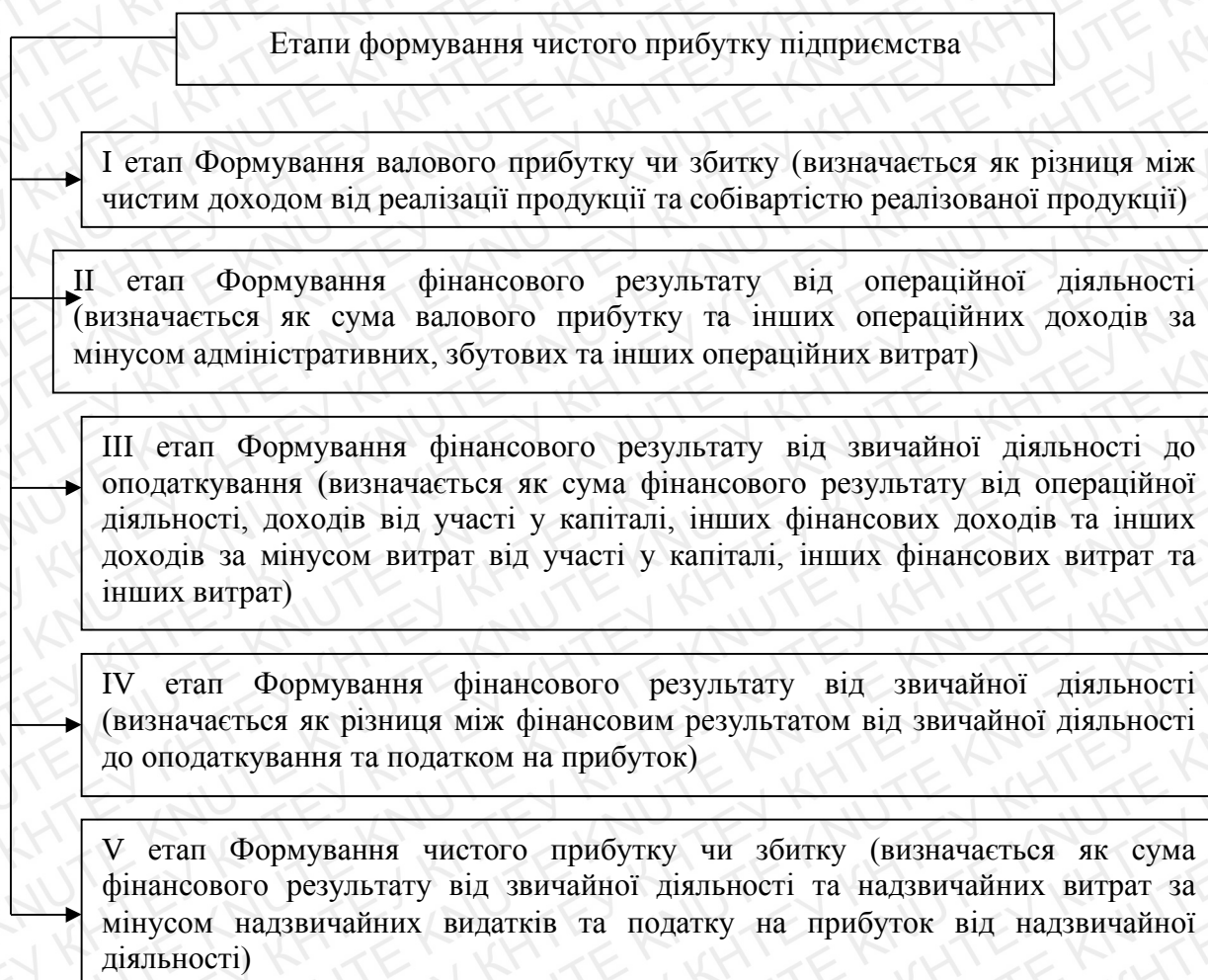

Рис. 1.3 Механізм формування чистого прибутку підприємства

Джерело: розроблено автором на основі [25]

Такий механізм (порядок) формування чистого прибутку підприємства закріплено законодавчо та покладено в основу форми 2 фінансової звітності «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний доход). Таким чином, прибуток є узагальнюючим показником результатів господарської діяльності та важливим інформаційним показником для прийняття управлінських рішень. Прибуток в першу чергу, повинен використовуватися для розвитку суб'єкта господарювання, бути власним джерелом інвестицій і лише потім розглядатися як дохід власників. Для того щоб правильно відобразити

наслідки операцій з розподілу прибутку для будь-якого підприємства, потрібно ідентифікувати наявні види прибутку та класифікувати їх, оскільки залежно від виду відрізняється відображення у звітності. Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку регламентовано різновиди прибутку (рис. 1.4).

Рис.1.4 Різновиди прибутку

Згідно із Наказом Міністерства фінансів «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності»

чистий прибуток (збиток) розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) до оподаткування, податку на прибуток та прибутку (збитку) від припиненої діяльності після оподаткування [30]. «Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування» містить прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування та/або прибуток або збиток від переоцінки необоротних активів та груп вибуття, що утворюють припинену діяльність і оцінюються за чистою вартістю реалізації. Величина податку на прибуток визначається згідно із П(С)БО 17 «Податок на прибуток» [43].

Прибуток до оподаткування містить суму прибутку від операційної діяльності, доходу від участі в капіталі, інші фінансові доходи, інші доходи, фінансові витрати, втрати від участі в капіталі, інші витрати. Детальний склад кожної групи наведений у П(С)БО 15 «Доходи» [41].

Проте звичайно потрібно звертати увагу на склад витрат, доходів згідно з Податковим кодексом України та враховувати розбіжності [39].

А.О. Гавриш зазначає, що бухгалтерський прибуток – різниця між валовими доходами та валовими (явними) витратами. До явних витрат належать грошові платежі на користь постачальників сировини, матеріалів, транспортних послуг, тобто особам, які не мають відношення до даного підприємства. Економічний прибуток за вирахуванням амортизації враховує плату за використання як боргового, так і власного капіталу [13].

Наявність дискусійних положень в частині виокремлення складових прибутку за різними класифікаційними ознаками ускладнює надання аналітичної бухгалтерської інформації про напрями його використання.

Для того щоб правильно відобразити операції з прибутком для будь-якого підприємства, потрібно ідентифікувати наявні його різновиди та класифікувати їх, оскільки залежно від виду відрізняється відображення у звітності. Проаналізувавши погляди різних авторів щодо виділення класифікаційних груп прибутку, варто зазначити, що найбільш повторюваними видами є: валовий прибуток, чистий прибуток, прибуток від надзвичайної діяльності, прибуток від звичайної діяльності до

оподаткування, прибуток від звичайної діяльності, економічний, розподілений, бухгалтерський, номінальний, реальний.

Варто зазначити, що крім законодавчо встановлених видів, кожний із авторів намагається доповнити перелік новими видами, що ускладнює процес ведення бухгалтерського обліку.

Звичайно, оскільки немає однозначності в трактуванні сутності прибутку, методики його визначення, то постає проблема виділення основних класифікаційних ознак, груп. Так, І.О. Бланк, А.Г. Загородній, І.А. Панченко, О.М. Вікнянська групують прибуток від фінансової, інвестиційної, операційної діяльності за такими ознаками, як: основні види діяльності, характер діяльності підприємства, джерела формування, які є тотожними. Крім того, О.М. Вікнянська, І.О. Бланк та А.Г. Загородній пропонують об'єднувати балансовий та чистий прибуток, а також оподатковану податком частину прибутку та неоподатковану за такими ознаками, як характер оподаткування та порядок розрахунку [6, 15, 36, 11].

Хоча розрахунок чистого прибутку містить у собі визначення неоподатковуваного прибутку та коригування його на податок на прибуток, тобто можливим є їх укрупнення. А.Г. Загородній взагалі пропонує види прибутку без певної класифікаційної ознаки: прибуток від контролю та поглинання, санаційний, спекулятивний, емісійний тощо [15, с. 437].

На нашу думку, наявність різних видів прибутку пов'язана із потребою надання інформації різним користувачам. Наприклад: власник потребує інформацію про загальну величину чистого прибутку для визначення ефективності функціонування та подальшого розширення діяльності, суми прибутку від окремих видів діяльності; для податкових органів важливим є правильність нарахування та сплати оподаткованої частини прибутку; для самих акціонерів важливим є сума чистого та розподіленого прибутку для визначення суми дивідендів до виплати; для працівників підприємства також цінною є інформація про стабільність та прибутковість підприємства для забезпечення виплати заробітної плати (чистий, розподілений прибуток).

А.О. Гавриш виокремлює капіталізований та спожитий, розподілений та нерозподілений прибуток [13, с. 238-252]. Хоча, на нашу думку, вони певною мірою є схожими, оскільки як розподілений, так і спожитий прибуток використовується на виплату дивідендів, формування фондів, а частина, яка залишається у вигляді розподіленого та капіталізованого прибутку, використовується для розширення діяльності підприємства.

На основі систематизації результатів дослідження нами запропоновано за основними ознаками таку класифікацію прибутку для цілей бухгалтерського обліку (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація прибутку підприємства [39]

№	Класифікаційна ознака	Вид прибутку
1	2	3
1	Залежно від видів діяльності	Від операційної діяльності Від фінансової діяльності Від інвестиційної діяльності
2	Залежно від методики розрахунку	Валовий (балансовий) прибуток Маржинальний прибуток Прибуток до оподаткування Чистий прибуток
3	Залежно від цілей визначення	Фінансовий прибуток Податковий прибуток Управлінський прибуток
4	За врахуванням інфляційних чинників	Реальний прибуток Номінальний прибуток
5	За періодом формування	Прибуток, отриманий у попередньому періоді Прибуток, отриманий у звітному періоді Запланований (бажаний) прибуток
6	За ступенем завершеності розподілу	Нерозподілений прибуток Розподілений прибуток

Запропонована класифікація відокремлює ті ознаки, що ідентифікують прибуток саме для цілей бухгалтерського обліку.

Отримавши певну величину прибутку досить важливим для кожного підприємства є визначення основних напрямів його використання, оскільки саме від цих рішень залежить майбутній розвиток підприємства, можливість бути впевненим у здатності суб'єкта господарювання бути стійким до

економічних, політичних, соціальних та інших змін. Зауважимо, що основними принципами розподілу прибутку є такі: прибуток, отриманий підприємством внаслідок його господарської діяльності, розподіляється між державою та підприємством як суб'єктом господарювання; частка прибутку, що надходить до держави, визначають встановленими законодавством ставками податку; визначення напрямів використання прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, знаходиться у його компетенції.

На рис. 1.5 подано схему напрямів можливого використання прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків.

Рис. 1.5 Напрями розподілу чистого прибутку підприємства

Джерело: узагальнено автором на основі [6, 12]

Отже, при розподілі прибутку в основному передбачено нарахування за рахунок прибутку дивідендів власникам (засновникам) та формування резервного капіталу. Оскільки резервний капітал формується у перші роки створення підприємства, тому прибуток в подальшому використовується на виплату дивідендів. Передбачено також інше використання прибутку на розсуд власників. Наприклад, використання прибутку для сплати податків і зборів (за рахунок прибутку покриваються суми штрафів і пені за порушення нормативних актів про охорону праці, навколишнього середовища, податкового законодавства тощо).

На деяких підприємствах передбачено напрям розподілу прибутку – розвиток виробництва (освоєння нових технологічних ліній, здійснення природоохоронних заходів, вдосконалення технологій і організації виробничого процесу тощо). Також на підприємств можуть діяти соціальні програми і створюються фонди матеріального заохочення працівників. Під час спрямування прибутку на соціальний розвиток фінансуються витрати на будівництво житла, а також проведення культурно-масових і оздоровчих заходів для працівників підприємства тощо. За рахунок коштів, відрахованих від прибутку на матеріальне заохочення, виплачується винагорода працівникам за підсумками роботи за рік та інші виплати згідно з колективним договором, що діє на підприємстві, що дозволить підвищити продуктивність праці, а отже буде першим кроком до підвищення ефективності бізнес-процесів [38, с. 248].

Таким чином, основними напрямками розподілу прибутку на підприємствах є: виплата дивідендів; формування резервного капіталу, який в подальшому використовується для покриття збитків, погашення заборгованості у разі ліквідації; накопичення нерозподіленого прибутку; направлення частини прибутку на розвиток підприємства, в тому числі на розвиток виробництва (технічне переоснащення, модернізацію виробництва, ремонт приміщень, капітальне будівництво, придбання обладнання), сплату податків, зборів, передбачених чинним законодавством, погашення заборгованості відсотків за кредитами (позиками). На деяких підприємствах створюються фонди матеріального заохочення працівників. Вважаємо за доцільне у статуті та Наказі про облікову політику регламентувати такі виплати, які здійснюються за рахунок прибутку: виплата дивідендів, формування резервного капіталу, покриття збитків, сплата податків і зборів, розвиток виробництва, соціальний розвиток, створення фондів матеріального заохочення працівників.

Слід також зауважити, що в нинішніх умовах ринку, коли конче необхідно впроваджувати сучасні технології, діяльність підприємства заради

прибутку уже не актуальна. Прибуток уже не може бути метою існування підприємства. В розвинених країнах зосереджується увага саме на нових технологіях, на підвищенні кваліфікації кадрів, на створенні їм належних умов праці, відпочинку. В Україні ж наявність податкового та фінансового обліків, значні розбіжності у їх веденні, недосконалість і нестабільність податкового законодавства призводять до ускладнення та заплутаності при визначенні прибутку (збитку). Це і породжує тіньовий бізнес, ухилення від податків та інші негативні явища в суспільстві.

1.2 Методологічні основи управління формуванням прибутку підприємства

Управління прибутком являє собою процес розробки та прийняття ефективних управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування та розподілу, і використання на підприємстві з метою максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах.

Головною метою управління прибутком є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості.

Ефективне управління прибутком підприємства можливе при дієвій та правильно сформованій системі управління прибутком підприємства. Система управління прибутком підприємством – це сукупність взаємопов'язаних елементів, кожний з яких має функціональне призначення та спільна дія котрих, за певних умов, забезпечує досягнення механізму отримання прибутку заданої величини.

А головними завданнями, які стоять перед підприємством з метою управління формуванням та використанням прибутку є:

- систематичний контроль за виконанням планів одержання прибутку

- виявлення факторів формування показників прибутку та розрахунки їхнього впливу
- вивчення напрямків і тенденцій розподілу прибутку
- виявлення резервів збільшення прибутку
- розробка заходів для використання виявлених резервів

Донець Л.І. вказує на те, що політика управління формуванням прибутку підприємства повинна бути спрямована на максимізацію розміру позитивного фінансового результату через виконання комплексу завдань щодо забезпечення зростання обсягів його діяльності, ефективного управління витратами, підвищення ефективності використання матеріально-технічної бази, оптимізації складу та структури обігових коштів, підвищення продуктивності праці та системи управління суб'єктом господарювання [18].

Отже, для забезпечення ефективного управління формуванням прибутком підприємству необхідно визначити ряд вимог до цього процесу: інтегрованість із загальною системою управління підприємством; комплексний характер формування управлінських рішень; високий динамізм управління; багатоваріантність підходів до розробки окремих управлінських рішень; орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства.

Сучасні ринкові реалії породжують варіативність у методичних підходах щодо визначення ефективності управління формуванням прибутку підприємства.

Пилипенко С.М. пропонує оцінювати ефективність в різних аспектах, а саме в організаційному, економічному та соціальному [18].

Богданович О.Г. виділяє три основні методичні підходи :

- ринковий – використовують для того, щоб здійснити порівняння дане підприємство з аналогічним;
- дохідний – ґрунтується на доходах, які є створені на перспективній вартості майна і показує в основному позицію покупця;
- витратний – ґрунтується, на тому, що ефективність діяльності підприємства відображають його витрати. Переваги і недоліки основних

методичних підходів наведені в таблиці 1.2 [18].

Таблиця 1.2

Переваги і недоліки основних методичних підходів [5]

Підхід	Переваги	Недоліки
Ринковий	Повністю являється ринковим методом. Відображає нинішню реальну практику	Базуються на минулому, потрібний цілий ряд виправлень, поправок, дані є важкодоступними.
Дохідний	Враховує ринковий аспект (дисконт ринковий) та враховує економічне старіння.	Досить трудомісткий прогноз, носить не повністю достовірний характер, а частковий.
Витратний	Базується на реально існуючих активах, особливо придатний для певних видів підприємств	Не розглядає рівні прибутку, часто не буре до уваги вартість нематеріальних активів та гудвілу.

Отже, як бачимо, ефективність є складним і багатоаспектним економічним поняттям, яку слід розглядати як результативність діяльності, що визначається відношенням отриманого ефекту до витрачених ресурсів; як комплексну оцінку результатів використання всіх видів ресурсів та як міру досягнення поставлених цілей. Тому, на нашу думку, для оцінки ефективності управління формуванням прибутку доцільно використовувати систему відносних коефіцієнтів результативності (рентабельності) і встановлення їх взаємозв'язку з іншими фінансовими показниками підприємства за допомогою факторного аналізу. Саме показники рентабельності свідчать про прибутковість підприємницької діяльності, оскільки характеризують рівень віддачі витрат і ступінь використання ресурсного потенціалу підприємства в процесі господарювання. Спрощений алгоритм обчислення основного критерію ефективності (рентабельності) зводиться до співвідношення економічного ефекту (прибутку) з витратами (ресурсами), що вимірюється у відсотках. У якості економічного ефекту визнається будь-яка складова фінансового результату підприємства залежно від цілей аналізу та цільових груп користувачів. Вчений В.В. Бочаров

пов'язує процес вибору відповідної складової прибутку для розрахунку ефективності діяльності організації з необхідністю розрізнення показників економічної і фінансової рентабельності [18]. Перші розглядаються ним як параметри, обчислені на підставі величини прогнозного (потенційного) прибутку, що відображається у бізнес-плані інвестиційного та інноваційного проекту. Другі розраховуються на базі реального прибутку, зазначеного у фінансовій звітності підприємства. Сучасні ринкові реалії породжують варіативність у методичних підходах щодо визначення даного показника. В економічній літературі найчастіше зустрічається таке групування показників рентабельності: показники рентабельності продукції, показники рентабельності капіталу (активів) і показники, розраховані на основі потоків грошових коштів. Професор Г.В. Савицька, [18] об'єднує показники рентабельності у три системи: показники, що базуються на витратному підході (рентабельність продукції, рентабельність операційної, інвестиційної, звичайної діяльності та окремих інвестиційних проектів); показники, що характеризують прибутковість продажів (валова і чиста рентабельність продажів); показники, в основі яких лежить ресурсний підхід, зокрема, рентабельність сукупних активів, рентабельність основного, оборотного і власного капіталу тощо. Деякі вчені-економісти, зокрема, І.О. Бланк [18], критерієм розподілу показників рентабельності на групи вважають етапи управління прибутком: показники ефективності формування прибутку в процесі трьох видів діяльності (операційної, інвестиційної, фінансової) та коефіцієнти ефективності розподілу прибутку. Динамічний розвиток ринкових відносин, поява нових для української економіки господарських операцій сприяє розширенню цілей аналізу прибутковості комерційних організацій та кола цільових груп, зацікавлених у певних показниках фінансових результатів. Як наслідок, з'являються нові показники рентабельності і модифікуються вже існуючі методики їх розрахунку. В економічно розвинених країнах світу визначають близько 28 показників доходності компаній, основними з яких є рентабельність активів (ROA),

прибутковість власного (ROE) та інвестованого (ROI) капіталу, рентабельність продажів (ROS). В Україні згідно державних методичних рекомендацій до них додають коефіцієнти рентабельності продукції та експлуатаційних витрат [18]. На нашу думку, доцільно побудувати оптимальну систему показників результативності в управлінні прибутком підприємств з урахуванням діючого методичного забезпечення та науково обґрунтованих пропозицій щодо їх коригування. При цьому вибір показників результативності повинен бути зорієнтованим на використання системного підходу. Це дозволить отримати об'єктивну та комплексну інформацію для розробки альтернативних варіантів прийняття управлінських рішень щодо максимізації величини фінансових результатів відповідно до інтересів визначеного кола суб'єктів та цілей управління. Основним недоліком більшості розглянутих методик оцінки ефективності управління прибутком є ототожнення і змішування показників операційної та стратегічної ефективності. На наш погляд, необхідно розділити показники прибутковості не за традиційними ознаками, а з точки зору відображення ними операційної і стратегічної ефективності. У якості головного аргументу на користь цього можна навести той факт, що у всіх критеріях ефективності різні користувачі, які приймають рішення на різних рівнях управління. Показники, що характеризують операційну ефективність (рентабельність продажів, окремих видів продукції, виробництва тощо), повинні контролюватись на рівні керівників фінансових служб організації. Фінансову ефективність стратегічних рішень характеризують, у першу чергу, коефіцієнти рентабельності капіталу, інвестицій, активів.

Грунтуючись на різноманітних підходах вчених можна виділити такі елементи системи управління прибутком підприємства (рис. 1.6). На даному рисунку предствалено систему управління прибутком підприємства, як розгалужену структурну схему управління прибутком підприємства.

Рис. 1.6. Структурна схема управління прибутком підприємства [54].

Виходячи з головної мети, система управління прибутком дає змогу вирішувати такі завдання:

- забезпечення максимізації розміру прибутку, що формується відповідно до ресурсного потенціалу підприємства;
- забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку і допустимим рівнем ризику;
- забезпечення високої якості прибутку, що формується;
- забезпечення виплат необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства;
- забезпечення формування відповідного обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства на майбутній період;

- забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства;
- забезпечення ефективності програм участі персоналу щодо прибутку.

Ефективне формування прибутку підприємства стає можливим лише за наявності певного забезпечення. Під забезпеченням аналізу формування та використання прибутку необхідно розуміти такі види, кількість та якість ресурсів, які є необхідними та достатніми для досягнення мети функціонування системи аналізу формування та використання прибутку підприємства: організаційне, інформаційне, методичне, технічне, матеріальне та кадрове забезпечення.

Важлива роль у забезпеченні належить інформації: вона зв'язує окремі елементи управління (у тому числі й аналіз прибутку підприємства) в єдину динамічну систему. Взаємозв'язок між інформаційним та методичним забезпеченням відбувається завдяки меті проведення аналізу: надання інформації системі управління про прибуток підприємства та можливості його оптимізації [11].

На нашу думку, інформаційне забезпечення слід розглядати як систему якісних і кількісних показників, що характеризують рівень задоволення суб'єктів управлінської діяльності управлінською інформацією та інформаційним технологіями з метою реалізації інформаційною системою встановлених цілей та завдань. У результаті аналізування наведеної вище інформації пропонуємо розглядати інформаційне забезпечення процесу аналізу формування та використання прибутку підприємства як сукупність інформації (даних) про об'єкт аналізу, а також засобів та способів її створення (одержання), зберігання, нагромадження та оброблення, кодування та передавання. Інформаційне забезпечення процесу аналізу характеризується якісними і кількісними показниками, які надають оцінку рівню задоволення суб'єктів аналізу інформацією та інформаційними технологіями, що використовуються для забезпечення належного аналізу формування та використання прибутку підприємства. Таким чином,

інформація повинна бути сформована за наступними напрямками: інформація, що створюється в результаті здійснення функції планування (планова інформація); інформація, що створюється в результаті здійснення облікової функції (облікова інформація); інформація, що створюється в результаті здійснення аналітичної функції (аналітична інформація) [8, с.25].

Глибина й ефективність аналізу формування та використання прибутку підприємства багато в чому залежить від обсягу і якості інформації, яка використовується при його проведенні. Тому, інформаційною базою для оцінювання формування та використання прибутку підприємства є дані:

- Балансу (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1);
- Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)(форма № 2);
- Звіту про рух грошових коштів (форма № 3);
- Звіту про власний капітал (форма № 4);
- дані статистичної звітності та оперативні дані.

Кожне підприємство розробляє свої планові та прогнозні показники, норми, нормативи, тарифи та ліміти, систему їх оцінки та регулювання фінансової діяльності. Ця інформація становить комерційну таємницю, а іноді й «ноу-хау». Відповідно до чинного законодавства України підприємство має право тримати таку інформацію в секреті. Перелік її визначає керівник підприємства.

Наявні програмні продукти для аналізу господарської діяльності зробили значний внесок у полегшення здійснення аналітичної роботи, пов'язаної із розрахунком фінансових коефіцієнтів, що дає змогу отримати додатковий час для інтерпретації результатів аналізу ситуації, в якій знаходиться підприємство. Однак недоліком таких програм є їхня висока вартість. Також недоліком цих програм є неадаптованість до стандартів українського бухгалтерського обліку, нормативно-правової бази та специфіки діяльності вітчизняних підприємств.

Як альтернативу складним і дорогим продуктам аналітикам середніх та малих підприємств пропонуємо більше приділити увагу можливостям

програми Excel. Як аргументи використання Excel на противагу індивідуальним програмним розробкам можна висунути такі:

- відкритість алгоритмів аналізу і, як наслідок, незалежність від розробника програми;
- можливість надавати граничних значень показникам;
- можливості варіантних розрахунків;
- багаті графічні можливості;
- низька вартість.

У межах однієї книги Excel можна вирішити як основні завдання оперативного аналізу господарської діяльності (аналіз поточної платоспроможності, коректування (вирівнювання) платежів), так і передбачити можливість побудови інших аналітичних зведень для вирішення подальших завдань. Скажімо, за певними критеріями можна проаналізувати відхилення оптимізованих значень від фактичного рівня фінансових ресурсів, результат такого аналізу передбачатиме прийняття раціональних управлінських рішень щодо вкладення вільних чи залучення позикових коштів, а також пошуку внутрішніх резервів підвищення поточної платоспроможності підприємства.

Отже, ефективного та раціонального вирішення завдань аналізу господарської діяльності можна досягти за умови проектування їх на базі сучасних інформаційних систем. Це вимагає, своєю чергою, коректної постановки завдань, ретельного з'ясування технічних умов їх реалізації та зваженості у виборі відповідного апаратного та програмного забезпечення.

Комп'ютеризація аналізу господарської діяльності на основі сучасних програмних продуктів або стандартної програми Excel допоможе отримати аналітикам ширше коло можливостей, а саме: надання інформації щодо фінансових результатів діяльності підприємства у табличній і графічній формах; коригування методики розрахунків і форм відображення кінцевого результату; підвищення системності аналізу, що зумовлено необхідністю чіткого визначення і формалізації аналітичних завдань під час їх вирішення в

автоматичному режимі. Формалізація аналітичних завдань усуває їх дублювання, сприяє більш чіткому визначенню обсягу та якісного складу інформаційної бази аналізу; розширення напрямів реалізації аналітичних досліджень – використання комп'ютерів дає змогу в режимі реального часу проводити оперативний та ситуаційний аналіз, збільшувати можливість проведення багатоваріантного прогностичного аналізу; проведення комплексних аналітичних досліджень, які потребують оперативної обробки великих масивів вхідної аналітичної інформації; збереження конфіденційності щодо отриманої інформації; економію ресурсів, задіяних для здійснення аналізу діяльності підприємства; зберігання і можливість багаторазового використання отриманих даних.

1.3 Методологічні підходи до оцінки ефективності управління формуванням прибутку підприємства

На сьогодні питання щодо визначення та узагальнення підходів до аналізу прибутку підприємства є актуальним та перспективним, враховуючи тенденції змін в сучасній економіці. Значимість аналізу розподілу і використання чистого прибутку зумовлена тим, що від його результатів залежать темпи розвитку самого підприємства, а також забезпечення інтересів власників, задоволення матеріальних та соціальних потреб персоналу. Управління чистим прибутком є важливим фінансовим інструментом, який забезпечує зростання вартості підприємства, що є основною метою будь-якого суб'єкта господарювання [11].

Метою аналізу чистого прибутку підприємства торгівлі є виявлення внутрішніх резервів та шляхів підвищення ефективності процесу дослідження прибутковості та розробити пропозиції щодо оптимізації формування та використання чистого прибутку підприємства.

Завданням може виступати аналіз джерел утворення чистого прибутку на підприємстві, аналіз розподілу та ефективності використання чистого

прибутку, детермінований факторний аналіз прибутку від основної діяльності підприємства [12].

Стратегічний аналіз прибутку здійснюється з метою виявлення внутрішніх резервів підвищення ефективності цього процесу та розробки пропозиції щодо оптимізації формування чистого прибутку підприємства та поліпшення його використання. Функціонування підприємства в умовах ринку визначається його здатністю створювати необхідну і достатню величину прибутку. Тому аналіз чистого прибутку займає провідне місце в системі комплексного економічного аналізу, оскільки за ним оцінюється ступінь досягнення кінцевої мети діяльності підприємства [67].

Розглядаючи праці вчених-економістів, у тому числі Ю. Волкової, була сформована загальна модель аналізу формування та використання прибутку підприємства (рис. 1.7) посилання [13].

Рис. 1.7 Загальна модель аналізу формування та використання прибутку [12]

Практична реалізація теоретичних основ моделювання аналізу прибутку підприємства ґрунтується на побудові організаційно-інформаційної моделі, яка є одним із прийомів формалізації аналітичного

процесу в управлінні діяльністю підприємства і передбачає визначення окремих елементів процесу дослідження.

Послідовна реалізація елементів наведеної у організаційно-інформаційної моделі аналізу прибутку підприємства за відсутності надзвичайних обставин забезпечує досягнення поставленої мети, яка полягає у створенні інформаційної бази ефективного управління підприємством на основі дослідження стану фінансових результатів та динаміки їх показників і факторів, що обумовлюють зміну цих показників [3]. Розглянемо організаційно-інформаційну модель аналізу формування та використання прибутку підприємства. Вона складається з п'яти взаємопов'язаних блоків, що включають об'єкти та суб'єкти аналізу, систему показників аналізу, джерела інформації та методи її обробки, методичні прийоми узагальнення аналізу. Об'єкти і суб'єкти аналізу формування та використання прибутку підприємства показані на рис.1.8.

Рис. 1.8 Об'єкти і суб'єкти аналізу формування та використання прибутку підприємства [12]

Об'єктами аналізу є всі операції підприємства з формування та використання прибутку підприємства. До об'єктів належать також фактори,

що впливають на формування та використання прибутку підприємства.

Поряд з об'єктами аналізу в цьому блоці визначаються суб'єкти, які здійснюють процедури аналізу, зокрема, з боку економічної і бухгалтерської служб та керівництва. Суб'єктами аналізу виступає керівництво підприємства та користувачі фінансової інформації - це незалежні аудитори, постачальники [53].

Джерела інформації та інформаційне забезпечення аналізу формування та використання прибутку підприємства показано на рис.1.9.

Рис. 1.9 Джерела інформації та інформаційне забезпечення аналізу формування та використання прибутку підприємства [27]

На третьому етапі передбачається дослідження джерел інформації та інформаційне забезпечення аналізу. Для забезпечення виконання завдань, що розглядаються, реалізується така сукупність ітерацій [53]:

- групування інформаційних джерел відповідно до визначених напрямків дослідження об'єкта аналізу та формування об'єктів спостереження;
- обґрунтування вибору форм обробки вхідної інформації відповідно до визначеної сукупності показників.

Джерела інформації підрозділяються на правові: закони, накази,

постанови тощо та планово-нормативні: методичні розробки, коментарі, листи. Джерелами інформації для аналізу прибутку підприємства є:

- наказ про облікову політику підприємства;
- первинні документи з обліку формування та використання прибутку підприємства;
- облікові регістри, що використовуються для відображення господарських операцій з обліку формування та використання прибутку підприємства;
- фінансова звітність підприємства [54].

Четвертий етап моделі обробки вхідної інформаційної бази підприємства передбачає забезпечення технічної реалізації методичних засад, визначених на першому етапі моделі, на основі обґрунтованої на другому етапі сукупності сфер аналізу та об'єктів дослідження.

При цьому забезпечується вибір необхідної методики (поєднання математичних, статистичних та/або аналітичних моделей) консолідації результатів первинної обробки вхідної інформації за певними напрямками дослідження.

Методи обробки економічної інформації з аналізу формування та використання прибутку підприємства розглянуті на рис. 1.10.

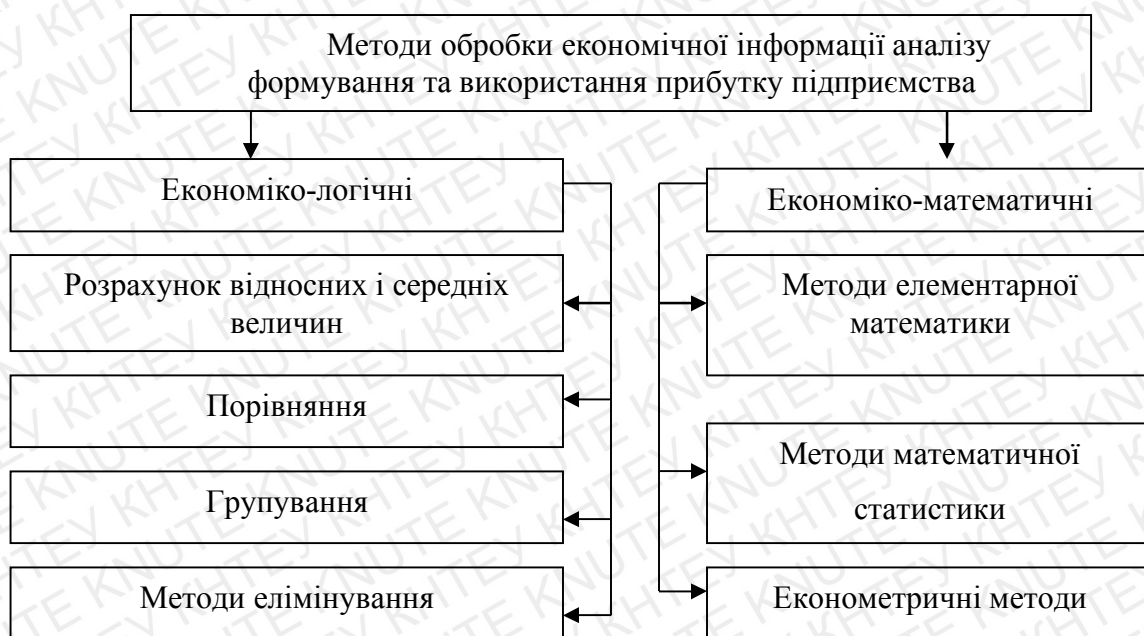

Рис. 1.10. Методи обробки економічної інформації аналізу формування та

використання прибутку підприємства [24]

Для аналізу прибутку підприємства можна застосовувати широкий спектр прийомів і методів економічного аналізу.

1. Економіко-логічні методи:

- групування;
- порівняння;
- розрахунок абсолютних і відносних показників;
- розрахунок середніх показників;
- деталізація;
- елімінування.

2. Економіко-математичні методи:

- методи обробки динамічних рядів;
- методи регресійно-кореляційного аналізу;
- методи моделювання.

3. Евристичні (психологічні) методи: контрольних питань, експертних оцінок, колективного блокноту, які, на наш погляд, відіграють значну роль при аналізі інформації.

4. Узагальнення і реалізація результатів стратегічного аналізу чистого прибутку підприємства.

Узагальнення результатів:

- систематизація аналітичної інформації щодо формування та використання чистого прибутку;
- кількісна оцінка втраченого прибутку підприємства;
- кількісна оцінка потенційного збільшення чистого прибутку;
- оцінка вірогідності прогнозованих показників прибутку;
- розробка багатоваріантних заходів щодо підвищення обсягів чистого прибутку у майбутньому періоді;
- оформлення результатів аналізу і передача їх в управлінські структури для реалізації запропонованих заходів [57].

Аналізуючи рівень прибутку, необхідно особливу увагу приділяти

динаміці його змін. Оскільки динаміка характеризує розвиток явища в часі, аналіз динаміки уможливилює прогнозування майбутнього рівня прибутку, і на цій основі - перспективні напрямки розвитку підприємства. Через часті зміни в економіці без прогнозу показників фінансових результатів підприємство не зможе планувати розвиток матеріально-технічної бази, свої витратні статті, віддача яких не співпадає в часі з їх здійсненням. Також прогнозування надає можливість отримання науково-обґрунтованого висновку про можливі фінансові результати, термін досягнення бажаних результатів або навпаки – застерегти про небажані зміни та необхідність прийняття відповідних управлінських рішень.

Важливим фактором для збільшення прибутку підприємства є контроль фінансових ресурсів. Контроль за витратами фінансових ресурсів, за фінансовими результатами може здійснювати спеціальна група контролю. Фактичні витрати порівнюють із запланованими за визначеними наперед контрольними «точками». Як правило, плани складають на рік наперед, а контроль за їх виконанням здійснюють постійно. У всіх випадках до найбільш важливих аспектів контролю належать: точність, своєчасність і повнота [66].

Керівники кожного рівня (в тому числі й відповідні виконавці) повинні отримувати тільки ту інформацію, і в такій мірі деталізовану, яка необхідна і достатня для розробки коригуючих дій. Так, для розробки системи контролю за досягненням стратегічних цілей необхідно вибрати такі межі контролю:

- стратегічні цілі (як якісні, так і кількісні);
- критичні зовнішні й внутрішні умови, що лежать в основі стратегічних планів;
- вузькі й слабкі місця, виявлені в результаті аналізу стратегічного плану.

В якості основних підконтрольних показників рекомендується вибрати: частку ринку; темпи зростання обсягів продажу; виробництво нових товарів, робіт, послуг; рентабельність продажів; рентабельність капіталу;

рентабельність активів; продуктивність праці; показники якості та конкурентоспроможності; ліквідність підприємства; збільшення вартості підприємства тощо. Основною метою аналізу формування та використання прибутку підприємства є об'єктивна його оцінка та виявлення резервів подальшого підвищення ефективності управління ним. Основні завдання аналізу формування та використання прибутку підприємства показані на рис. 1.11.

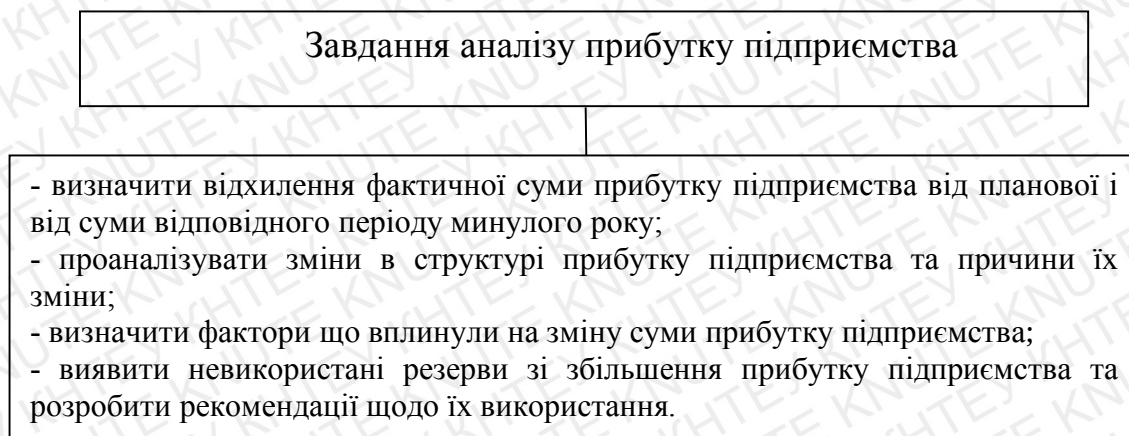

Рис. 1.11 Завдання аналізу прибутку підприємства [36]

В наступному блоці розглядається система показників аналізу формування та використання прибутку підприємства (рис. 1.12).

Рис. 1.12 Система показників аналізу формування та використання прибутку підприємства [57]

Показники аналізу формування та використання прибутку підприємства можуть бути абсолютними та відносними. До абсолютних показників відносяться показники обсягу: валовий прибуток; прибуток від реалізації продукції, робіт, послуг; прибуток від іншої реалізації; фінансовий результат; фінансових результатів від позареалізаційних операцій; оподатковуваний прибуток; чистий прибуток.

До відносних показників відносять показники структури, показники інтенсивності процесів та показники динаміки. Показником, що характеризує прибутковість підприємства є рентабельність: активів, власного капіталу, реалізації продукції, діяльності тощо

Для аналізу показників прибутку можна виділити такі етапи дослідження:

- аналіз складу і динаміки валового прибутку;
- аналіз фінансових результатів від реалізації товарів, робіт, послуг;
- аналіз чистого прибутку;
- аналіз фінансових результатів від інших видів діяльності;
- аналіз рентабельності діяльності підприємства;
- методика розрахунку резервів збільшення суми прибутку і рентабельності;
- аналіз розподілу і використання прибутку підприємства [62].

Розглядаючи аналіз складу і динаміки валового прибутку, зазначимо, що в аналізі використовуються такі показники прибутку, як:

- валовий прибуток;
- прибуток від реалізації продукції, робіт, послуг;
- прибуток від іншої реалізації;
- фінансовий результат;
- фінансових результатів від позареалізаційних операцій;
- оподатковуваний прибуток;
- чистий прибуток.

Під час аналізу валового прибутку, його структури і динаміки доцільно

визначити вплив кожного окремого фактору на його зміну, тобто виконати факторний аналіз. Такими факторами можуть бути: обсяг реалізації продукції, структура продукції, собівартість продукції, рівень середньореалізаційних цін тощо.

На жаль, на сучасному етапі більшість підприємств не приділяють належної уваги факторному аналізу, хоча цей метод дозволяє розглянути і дослідити, які показники впливовіші при формуванні прибутку, яким саме чином зміна певного показника спричинила певну зміну прибутку. Саме такий ґрунтовний аналіз дає інформацію для прийняття управлінських рішень [65].

Ще одним етапом аналізу фінансових результатів підприємств є аналіз рентабельності, що характеризує співвідношення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства і витрачених ресурсів, тобто ефективність діяльності даного підприємства. Так, показники рентабельності можуть характеризувати прибутковість акціонерного капіталу, рентабельність активів і рентабельність продажів. Дані показники базуються на прибутку до вирахування процентних витрат (прибутковість власників акціонерного і позичкового капіталу), або чистого прибутку (прибутковість власників акціонерного капіталу) оподаткування, залежно від того на яких аспектах зосереджується конкретне дослідження.

Деякі автори розглядають тільки показники внутрішньої рентабельності, серед яких: рентабельність виробництва; рентабельність реалізованої продукції; рентабельність затрат. Але для повного і достовірного аналізу варто дослідити, яким чином фінансовий результат вплинув на економічний потенціал підприємства.

Для цього треба розглянути рентабельність власного і позикового капіталів, рентабельність активів тощо.

Алгоритм розрахунку показників рентабельності підприємства показаний в табл.1.3, яка також включає в себе формули для розрахунку показників рентабельності підприємства.

Таблиця 1.3

Алгоритм розрахунку показників рентабельності підприємства [65]

№	Показник	Формула для розрахунку
1.	Рентабельність активів по валовому прибутку	Валовий прибуток / Середньорічну вартість активів
2.	Чиста рентабельність активів	Чистий прибуток / Середньорічну вартість активів
3.	Рентабельність власного капіталу по валовому прибутку	Валовий прибуток / Середньорічну вартість власного капіталу
4.	Чиста рентабельність власного капіталу	Чистий прибуток / Середньорічну вартість власного капіталу
5.	Рентабельність діяльності по валовому прибутку	Валовий прибуток / Чисту виручку від реалізації
6.	Чиста рентабельність діяльності	Чистий прибуток / Чисту виручку від реалізації
7.	Рентабельність основних засобів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість основних засобів (за первісною вартістю)
8.	Рентабельність операційної діяльності	Прибуток від операційної діяльності / Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг
9.	Рентабельність необоротних активів	Чистий прибуток / Середньорічна вартість необоротних активів
10	Рентабельність послуг	Фінансовий результат від операційної діяльності + Інші операційні витрати - Інші операційні доходи / Собівар-тість реалізованої продукції + Адміністративні витрати + Витрати на збут

Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання.

Коефіцієнт рентабельності активів розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до середньорічної вартості активів і характеризує ефективність використання активів підприємства.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до середньорічної вартості власного капіталу і характеризує ефективність вкладення коштів до даного підприємства.

Коефіцієнт рентабельності діяльності розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) і характеризує ефективність господарської діяльності підприємства.

Коефіцієнт рентабельності послуг розраховується як відношення прибутку від реалізації продукції (робіт, послуг) до витрат на їх виробництво та збут і характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності [62].

Таким чином, розглянуті основні показники аналізу формування та використання прибутку сучасного підприємства є досить важливими задля зміцнення його економічного стану та фінансової безпеки. Вони дозволяють поліпшити систему аналізу на підприємстві, що, у свою чергу, дасть можливість заздалегідь визначити негативні зміни у фінансовому стані підприємства і своєчасно виправити їх.

Для здійснення контролю і регулювання процесу стратегічного планування можливе планування моделі Р. Ардентона, фахівця в сфері кібернетичного управління фірми «International Publishing Co, Ltd» (рис. 1.11).

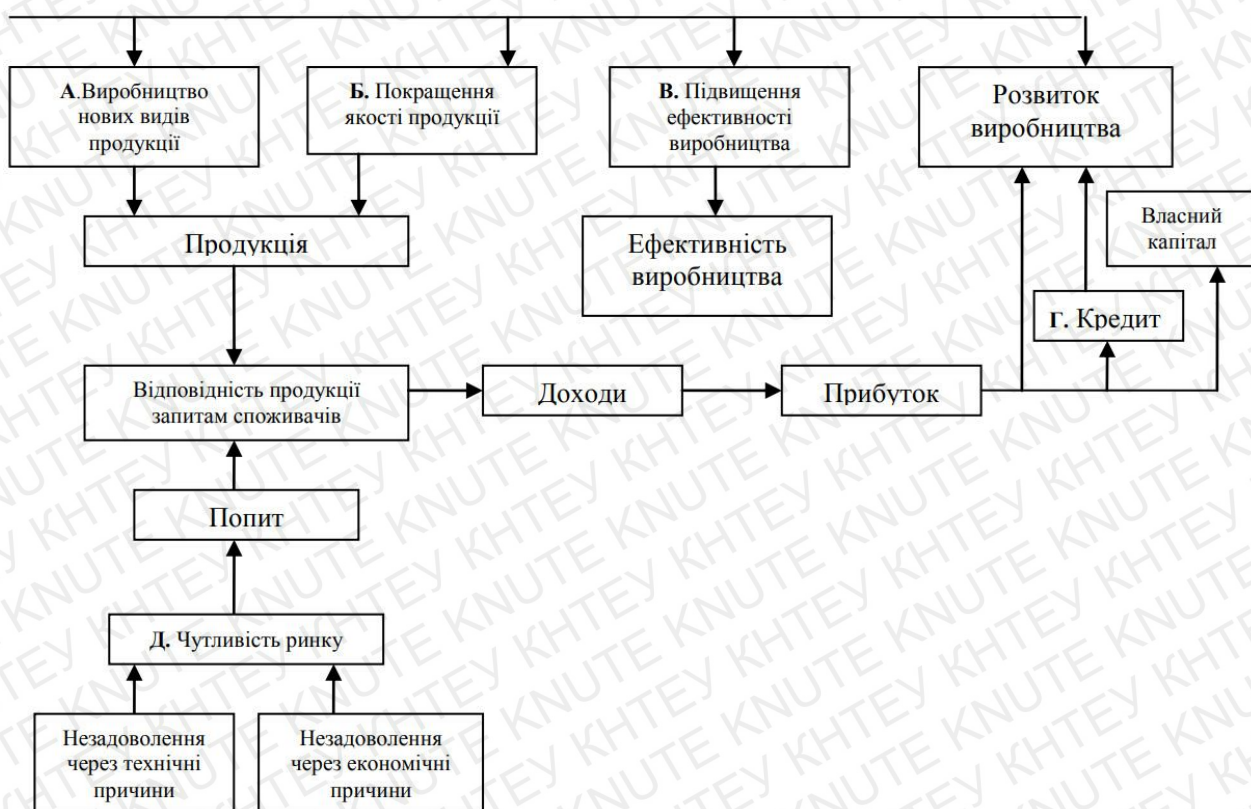

Рис. 1.13. Модель Р. Андертона [48]

А, Б, В, Г, Д – регульовані параметри

Модель дозволяє, з одного боку, збалансувати зміни зовнішнього середовища із внутрішніми факторами підприємства, а з іншого боку - здійснювати процес постійного коригування через регульовані параметри.

З моделі видно, як доходи породжують нові доходи, і як на цей кругообіг впливає ринковий попит. У моделі при регулюванні її параметрів виділяються два критерії - доходи й відповідність продукції вимогам ринку. Регульованими параметрами є: здатність створювати нові види продукції (А); здатність поліпшувати продукцію (Б); здатність підвищувати ефективність виробництва (В); чутливість (інерція) ринку (Д); можливість одержання кредиту (Г).

Таким чином, аналіз різних методів планування прибутку має важливе значення для забезпечення умов постійного зростання ефективності діяльності та впливає на показники рентабельності та якості їх планування. В умовах невизначеності економіки процес планування є складним і багатограним, він включає в себе глибокий економічний аналіз виробничих і фінансових показників за попередній період, що передував плановому. Процес досягнення максимальної узгодженості з кількісними й якісними показниками плану випуску продукції (виконання робіт, послуг), її реалізації, собівартості, врахування наявних резервів збільшення випуску продукції, зниження витрат на виробництво, особливо непродуктивних і позареалізаційних витрат і збитків має велике значення.

За результатами дослідження теоретичних засад аналізу формування та використання прибутку підприємства виявлено:

Прибуток є узагальнюючим показником результатів господарської діяльності та важливим інформаційним показником для прийняття управлінських рішень. Формування прибутку залежить від багатьох чинників, кожний з яких позитивно або негативно впливає на величину прибутку підприємства. Для того щоб правильно відобразити наслідки операцій з розподілу прибутку для будь-якого підприємства, потрібно ідентифікувати наявні види прибутку та класифікувати їх, оскільки залежно

від виду відрізняється відображення у звітності. Основними принципами розподілу прибутку є такі: прибуток, отриманий підприємством внаслідок його господарської діяльності, розподіляється між державою та підприємством; частка прибутку, що надходить до держави, визначають встановленими законодавством ставками податку; визначення напрямів використання прибутку, що залишається у розпорядженні підприємства, знаходиться у його компетенції. основними напрямками розподілу прибутку на підприємствах є: виплата дивідендів; формування резервного капіталу; накопичення нерозподіленого прибутку; направлення частини прибутку на розвиток підприємства [57].

Основною метою аналізу формування та використання прибутку підприємства є об'єктивна його оцінка та виявлення резервів подальшого підвищення ефективності управління ним. Для аналізу показників прибутку можна виділити такі етапи дослідження: аналіз складу і динаміки валового прибутку; аналіз фінансових результатів від реалізації товарів, робіт, послуг; аналіз чистого прибутку; аналіз фінансових результатів від інших видів діяльності; аналіз рентабельності діяльності підприємства; методика розрахунку резервів збільшення суми прибутку і рентабельності; аналіз розподілу і використання прибутку підприємства [65]. Розглянуті в роботі основні показники аналізу формування та використання прибутку сучасного підприємства є досить важливими задля зміцнення його економічного стану та фінансової безпеки. Вони дозволяють поліпшити систему аналізу на підприємстві, що, у свою чергу, дасть можливість заздалегідь визначити негативні зміни у фінансовому стані підприємства і своєчасно виправити їх.

Аналіз та прогнозування прибутку займає провідне місце в системі аналізу підприємства і відіграє важливу роль у функціонуванні будь-якого суб'єкта господарювання. Практична реалізація теоретичних основ моделювання аналізу прибутку підприємства ґрунтується на побудові організаційно-інформаційної моделі. Послідовна реалізація елементів наведеної у організаційно-інформаційної моделі аналізу прибутку

підприємства за відсутності надзвичайних обставин забезпечує досягнення поставленої мети, яка полягає у створенні інформаційної бази ефективного управління підприємством на основі дослідження стану фінансових результатів та динаміки їх показників і факторів, що обумовлюють зміну цих показників. зможе планувати розвиток матеріально-технічної бази, свої витратні статті, віддача яких не співпадає в часі з їх здійсненням. Для забезпечення сталого підвищення доходів підприємства в умовах динамічних змін, що відбуваються в економіці, потрібно вирішувати проблему розробки ефективних засобів управління прибутком. Це дозволить на підставі обґрунтованого економічного аналізу з використанням економіко-математичного моделювання та сучасних інформаційних технологій отримати об'єктивне управлінське рішення у визначенні стратегії розвитку підприємства [66].

Таким чином, дослідження методичних основ оцінки ефективності управління фінансовими результатами з огляду на необхідність їх адаптації до сучасних умов ведення бізнесу дозволило визначити проблемні сторони цього питання і сформувані основні напрями їх удосконалення: на сьогоднішній день практично неможливо чітко виокремити прийоми, способи та методи як властиві виключно фінансовому аналізу внаслідок взаємопроникнення та взаємозв'язку наукових інструментаріїв різних економічних наук.

Розглянувши теоретичні аспекти управління формуванням прибутку підприємства, слід зауважити, що це є досить складним процесом, який стосується розробки й прийняття управлінських рішень по основним аспектам його формування, розподілу та використання на підприємстві. Тому важливими стають питання у виборі методів оцінки ефективності управління формуванням прибутку підприємства. Серед значної кількості методів, на нашу думку, більш доцільним є застосування системи показників рентабельності у розрізі ефективності управління формуванням прибутку підприємства.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

2.1 Динаміка обсягів та структура джерел формування прибутку підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Компанія IQusion (ТОВ «АЙКЮЖН ІТ») надає послуги з інформатизації на ІТ-ринку України. Компанія IQusion входить в консорціум Intecrasy Group — великого об'єднання ІТ-компаній на ринку Східної Європи. Завдяки цьому фірма здатна реалізовувати проекти будь-якого рівня складності.

ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» надає повний комплекс послуг у сфері інформаційних технологій, що включає консалтинг по побудові "з нуля" або вдосконаленню ІТ-інфраструктури замовника, поставку необхідних апаратних і програмних платформ, їх впровадження, навчання фахівців замовника роботі з ними, подальший супровід та обслуговування. Серед постійних клієнтів — міністерства і відомства України, провідні банки, промислові організації тощо.

Команду ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» складають управлінці із МВА, кандидати технічних наук, сертифіковані фахівці з управління проектами IPMA, магістри державного управління. Основні напрямки діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» систематизовані в додатках.

Основна мета діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» - здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах засновників компанії.

Прибуток на підприємстві формується за рахунок операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» за 2013-2017 рр. наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

**Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»
за 2012-2016 рр., тис. грн.**

Показник	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Абсолютний приріс Темп росту			
						+,-		%	
						2017 /2015	2017 / 2016	2017 /2015	2017 / 2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чистий дохід від реалізації послуг	88901	116974	161969	170094	211593	49624	41499	130,64	124,40
Собівартість реалізованих послуг	35390	61605	77784	96872	103838	26054	6966	133,50	107,19
Валовий прибуток/ збиток	53511	55369	84185	73222	107755	23570	34533	128,00	147,16
Інші операційні доходи	724	522	2613	13186	8552	5939	-4634	327,29	64,86
Адміністративні витрати	40779	38108	77441	86846	56330	-21111	-30516	72,74	64,86
Витрати на збут	7482	8879	14003	16801	21311	7308	4510	152,19	126,84
Інші операційні витрати	895	1444	15318	38367	18898	3580	-19469	123,37	49,26
Фінансовий результат від операційної діяльності	5079	7460	-19964	-55606	19768	39732	75374	-99,02	-35,55
Інші фінансові доходи	301	86	63	105	218	155	113	346,03	207,62
Інші доходи	5	1	0	0	1	1	1	-	-
Інші витрати	1	7	1	75	6	5	-69	600,00	8,00
Фінансовий результат до оподаткування	5384	7540	-19902	-55576	19981	39883	75557	-100,40	-35,95
Витрати з податку на прибуток	7861	6204	6045	491	2915	-3130	2424	48,22	593,69
Чистий фінансовий результат	-2477	1336	-25947	-56067	17066	43013	73133	-65,77	-30,44

Як видно з табл. 2.1 протягом 2013-2017 рр. показники діяльності підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» зазнали змін. Чиста виручка від реалізації послуг зросла в 2017 році порівняно з 2016 роком на 41499 тис. грн. (24,40%). Собівартість послуг також зросла порівняно з 2016 роком на 6966 тис. грн. (7,19%). Валовий прибуток від реалізації збільшився в 2017 році проти 2016 року на 34533 тис. грн. (47,16%).

Фінансовий результат від операційної діяльності зріс на 75374 тис. грн. (135,55%) проти 2016 року. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування зріс на 75557 тис. грн. (135,95%) проти 2016 року. Чистий

прибуток ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» склав в 2017 році 17066 тис.грн., що більше проти 2016 року на 73133 тис. грн. (130,44%).

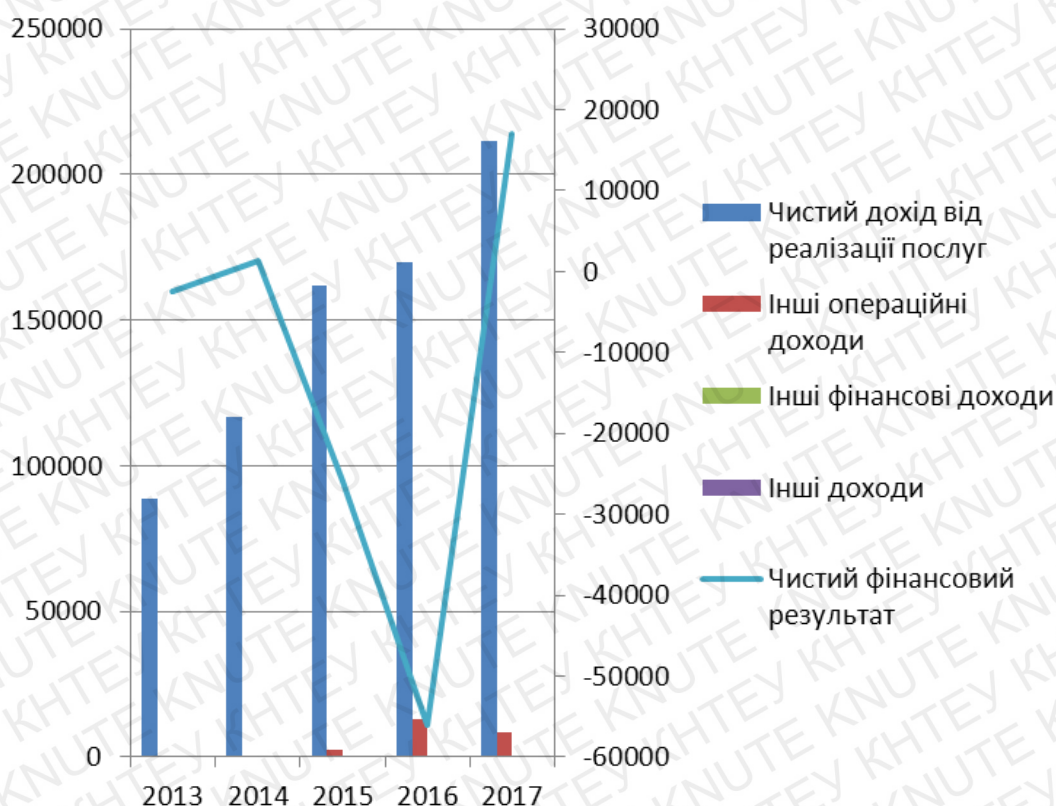

Рис. 2.1. Динаміка доходів ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» за 2013-2017 рр.

Проведемо аналіз складу фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» за 2013-2017 рр. (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» за 2013-2017 рр., тис. грн.

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Абсолютний приріс, (+,-)		Темп росту, %	
						2017 /2015	2017 /2016	2017 /2015	2017 / 2016
Валовий прибуток	53511	55369	84185	73222	107755	23570	34533	128,00	147,16
Фінансовий результат від операційної діяльності	5079	7460	-19964	-55606	19768	39732	75374	-99,02	-35,55
Фінансовий результат до оподаткування	5384	7540	-19902	-55576	19981	39883	75557	-100,40	-35,95
Чистий фінансовий результат	-2477	1336	-25947	-56067	17066	43013	73133	-65,77	-30,44

Як видно з табл. 2.2, чистий прибуток ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» склав в 2017 році 17066 тис. грн. проти 56067 тис. грн. збитку в 2016 році.

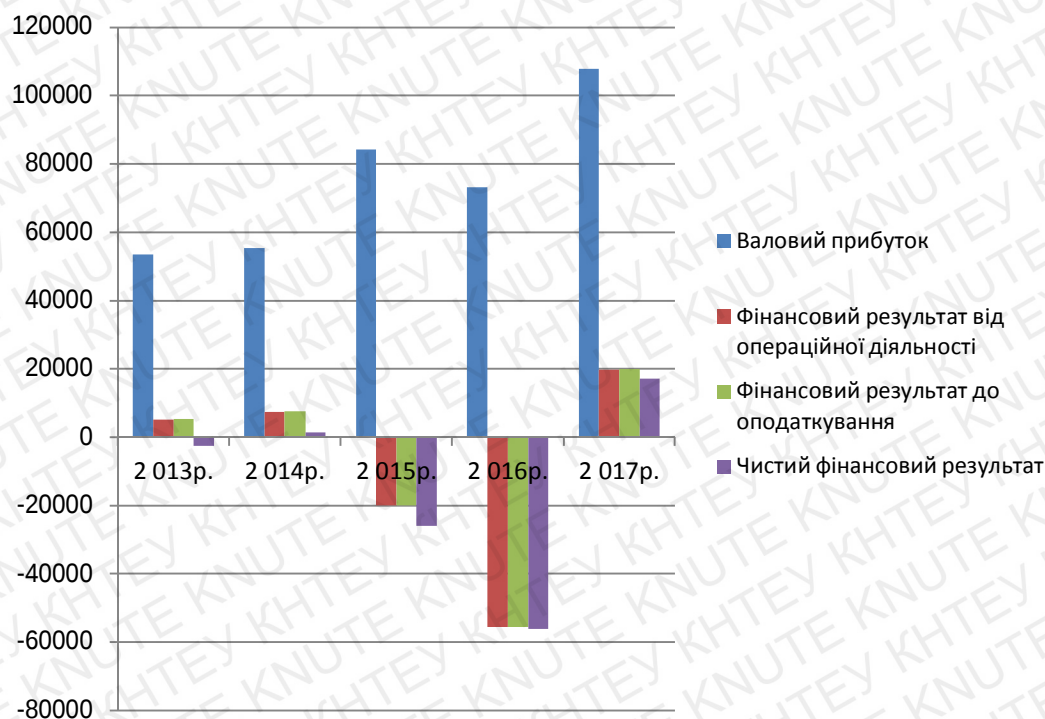

Рис. 2.2. Динаміка прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Таким чином, як показує проведений аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» вони зазнали позитивних змін.

Таким чином, загальна суму доходів ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в 2017 році склала 220364 тис. грн., що на 36979 тис. грн. більше проти 2016 року. Витрати підприємства в 2017 році навпаки зменшилися проти 2016 року на 36154 тис. грн., завдяки чому підприємство отримало прибуток. Отже, діяльність ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в 2017 році була спрямована, перш за все, на підвищення фінансової стабільності підприємства з метою його подальшого розвитку.

Для розподілення прибутку 1 раз в квартал збираються збори засновників підприємства. В ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» прибуток використовується за такими основними напрямками: виплата дивідендів; формування резервного капіталу, який в подальшому використовується для покриття збитків; накопичення нерозподіленого прибутку; направлення

частини прибутку на розвиток підприємства, в тому числі на розвиток підприємства (технічне переоснащення, модернізацію, капітальне будівництво, придбання обладнання), сплату податків та зборів, передбачених чинним законодавством, погашення заборгованості відсотків за кредитами (позиками).

Аналіз показників формування та використання прибутку здійснює економічний відділ підприємства. Рациональність організації аналітичної роботи на підприємстві передбачає дотримання трьох основних вимог:

- обов'язковості виконання аналітичної роботи на всіх рівнях управління і в кожному підрозділі організаційної структури управління;
- неперервності виконання аналітичної роботи замість епізодичності її проведення, як це ще має місце на багатьох підприємствах;
- розробки і дотримання на кожному підприємстві з врахуванням його галузевих і інших особливостей обов'язкового мінімуму питань і показників, які необхідно аналізувати в установлені строки, а також мінімуму вихідних аналітичних таблиць і форм.

Дотримання цих основних вимог свідчить про стан організації аналітичної роботи, їх виконання є необхідною умовою підвищення рівня керівництва господарсько-фінансовою діяльністю ТОВ «АЙКЮЖН ІТ».

Велику роль у проведенні аналітичної роботи відіграють також головний бухгалтер, його заступник та інші працівники облікового апарату підприємства. В їх обов'язки входить здійснення (разом із іншими службами) економічного аналізу господарської діяльності на основі даних бухгалтерського обліку і звітності та інших джерел інформації для виявлення внутрішніх резервів, попередження втрат й непродуктивних витрат. Головний бухгалтер і його заступник вступають від імені підприємства у взаємовідносини з банками, фінансовими органами, різними суб'єктами господарської діяльності, які є партнерами по бізнесу. Тому вони мають можливість не тільки удосконалювати аналітичну роботу, але й активно впливати на рівень фінансової та розрахункової дисципліни, а це дає

можливість підвищити дієвість аналізу, що ними проводиться.

Фінансовим результатом ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» є прибуток або збиток. Показники фінансових результатів характеризують ефективність господарювання підприємства. Вони складають основу економічного розвитку підприємства і зміцнення його фінансових відносин з усіма учасниками комерційної діяльності. Чим більше величина прибутку і вище рівень рентабельності, тим ефективніше функціонує підприємство, тим стійкіший його фінансовий стан. Фінансовий результат один з основних показників господарсько-фінансової діяльності підприємства, який являє собою приріст або зменшення вартості власного капіталу організації за звітний період [31].

Кінцевим фінансовим результатом діяльності будь-якого підприємства є сума прибутку або збитку, отримана в звітному періоді від реалізації продукції, надання послуг і виконання робіт, та інших господарських операцій. Прибуток як кінцевий фінансовий результат є предметом уваги широкого кола учасників ринку, які виявляють інтерес до стабільної роботи підприємства, і головним критерієм, що дає оцінку фінансово-комерційної діяльності.

Розглянемо модель управління формуванням прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» (рис. 2.3). У бухгалтерському обліку фінансовий результат діяльності підприємства за звітний період (звітний рік) визначається на активно-пасивному рахунку 99 «Прибутки та збитки». Прибуток (збиток) визначається як сума економічних результатів від основних видів діяльності та інших видів діяльності.

Облік доходів і витрат, пов'язаних із звичайними видами діяльності, і визначення фінансового результату по них ведеться на рахунку 90 «Продажі» за субрахунками, а облік економічного результату від іншої діяльності визначається на рахунку 91 «Інші доходи і витрати», до якого відкриваються відповідні субрахунки. Таким чином, фінансовий результат складається з прибутку від продажу послуг, продукції та робіт, а також прибутку від іншої

діяльності.

Рис. 2.3. Модель формування прибутку підприємства

За результатами обліку прибутку діяльності підприємства формується уніфікована бухгалтерська звітна інформація (бухгалтерські форми звітності), яка необхідна як для внутрішнього, так і зовнішнього користувача.

На формування фінансового результату впливає ряд факторів:

- ефективність використання ресурсів виробництва;

- дотримання дисципліни платежів і умов договорів;
- зміна цін на ринках збуту;
- зміна макроекономічних показників тощо.

Фінансовий результат також залежить від суми отриманої виручки. Позитивний фінансовий результат є визначальним критерієм для залучення інвесторів, партнерів по спільному ведення бізнесу, а також кредиторів. Формування фінансових результатів підприємства визначається виходячи з доходів, отриманих як від основної так і допоміжної діяльності. На основі звіту про фінансові результати діяльності виводиться показник валового прибутку, прибутку від продажів, чистого прибутку. Валовий прибуток є різницею, отриманою в результаті вирахування обсягу виручки і собівартості реалізованої продукції, прибуток від продажів формується в результаті вирахування управлінських і комерційних витрат. Кінцевим показником ефективного фінансового результату є чистий прибуток, яка залишається після вирахування податку на прибуток [5].

Рис. 2.4. Модель управління формуванням прибутку підприємства

Ефективне формування та використання прибутку підприємства стає можливим лише за наявності певного забезпечення. Під забезпеченням аналізу формування та використання прибутку необхідно розуміти такі види, кількість та якість ресурсів, які є необхідними та достатніми для досягнення мети функціонування системи аналізу формування та використання прибутку підприємства: організаційне, інформаційне, методичне, технічне, матеріальне та кадрове забезпечення.

Важлива роль у забезпеченні належить інформації: вона зв'язує окремі елементи управління (у тому числі й аналіз прибутку підприємства) в єдину динамічну систему. Взаємозв'язок між інформаційним та методичним забезпеченням відбувається завдяки меті проведення аналізу: надання інформації системі управління про прибуток підприємства та можливості його оптимізації [11].

На нашу думку, інформаційне забезпечення слід розглядати як систему якісних і кількісних показників, що характеризують рівень задоволення суб'єктів управлінської діяльності управлінською інформацією та інформаційним технологіями з метою реалізації інформаційною системою встановлених цілей та завдань.

У результаті аналізування наведеної вище інформації пропонуємо розглядати інформаційне забезпечення процесу аналізу формування та використання прибутку підприємства як сукупність інформації (даних) про об'єкт аналізу, а також засобів та способів її створення (одержання), зберігання, нагромадження та оброблення, кодування та передавання. Інформаційне забезпечення процесу аналізу характеризується якісними і кількісними показниками, які надають оцінку рівню задоволення суб'єктів аналізу інформацією та інформаційними технологіями, що використовуються для забезпечення належного аналізу формування та використання прибутку підприємства.

Інформаційне забезпечення аналізу формування прибутку підприємства показано в додатках. Таким чином, інформація повинна бути

сформована за наступними напрямками: інформація, що створюється в результаті здійснення функції планування (планова інформація); інформація, що створюється в результаті здійснення облікової функції (облікова інформація); інформація, що створюється в результаті здійснення аналітичної функції (аналітична інформація) [7, с.25].

Глибина й ефективність аналізу формування та використання прибутку підприємства багато в чому залежить від обсягу і якості інформації, яка використовується при його проведенні. Тому, інформаційною базою для оцінювання формування та використання прибутку підприємства є дані:

- Балансу (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1);
- Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)(форма № 2);
- Звіту про рух грошових коштів (форма № 3);
- Звіту про власний капітал (форма № 4);
- дані статистичної звітності та оперативні дані.

Кожне підприємство розробляє свої планові та прогнозні показники, норми, нормативи, тарифи та ліміти, систему їх оцінки та регулювання фінансової діяльності. Ця інформація становить комерційну таємницю, а іноді й «ноу-хау». Відповідно до чинного законодавства України підприємство має право тримати таку інформацію в секреті. Перелік її визначає керівник підприємства.

Наявні програмні продукти для аналізу господарської діяльності зробили значний внесок у полегшення здійснення аналітичної роботи, пов'язаної із розрахунком фінансових коефіцієнтів, що дає змогу отримати додатковий час для інтерпретації результатів аналізу ситуації, в якій знаходиться підприємство. Однак недоліком таких програм є їхня висока вартість.

Однак недоліком цих програм є неадаптованість до стандартів українського бухгалтерського обліку, нормативно-правової бази та специфіки діяльності вітчизняних підприємств.

Як альтернативу складним і дорогим продуктам аналітикам середніх та

малих підприємств пропонуємо більше приділити увагу можливостям програми Excel. Як аргументи використання Excel на противагу індивідуальним програмним розробкам можна висунути такі:

- відкритість алгоритмів аналізу і, як наслідок, незалежність від розробника програми;
- можливість надавати граничних значень показникам;
- можливості варіантних розрахунків;
- багаті графічні можливості;
- низька вартість.

У межах однієї книги Excel можна вирішити як основні завдання оперативного аналізу господарської діяльності (аналіз поточної платоспроможності, коректування (вирівнювання) платежів), так і передбачити можливість побудови інших аналітичних зведень для вирішення подальших завдань. Скажімо, за певними критеріями можна проаналізувати відхилення оптимізованих значень від фактичного рівня фінансових ресурсів, результат такого аналізу передбачатиме прийняття раціональних управлінських рішень щодо вкладення вільних чи залучення позикових коштів, а також пошуку внутрішніх резервів підвищення поточної платоспроможності підприємства.

Отже, ефективного та раціонального вирішення завдань аналізу господарської діяльності можна досягти за умови проектування їх на базі сучасних інформаційних систем. Це вимагає, своєю чергою, коректної постановки завдань, ретельного з'ясування технічних умов їх реалізації та зваженості у виборі відповідного апаратного та програмного забезпечення.

Комп'ютеризація аналізу господарської діяльності на основі сучасних програмних продуктів або стандартної програми Excel допоможе отримати аналітикам ширше коло можливостей, а саме: надання інформації щодо фінансових результатів діяльності підприємства у табличній і графічній формах; коригування методики розрахунків і форм відображення кінцевого результату; підвищення системності аналізу, що зумовлено необхідністю

чіткого визначення і формалізації аналітичних завдань під час їх вирішення в автоматичному режимі. Формалізація аналітичних завдань усуває їх дублювання, сприяє більш чіткому визначенню обсягу та якісного складу інформаційної бази аналізу; розширення напрямів реалізації аналітичних досліджень – використання комп'ютерів дає змогу в режимі реального часу проводити оперативний та ситуаційний аналіз, збільшувати можливість проведення багатоваріантного прогностичного аналізу; проведення комплексних аналітичних досліджень, які потребують оперативної обробки великих масивів вхідної аналітичної інформації; збереження конфіденційності щодо отриманої інформації; економію ресурсів, задіяних для здійснення аналізу діяльності підприємства; зберігання і можливість багаторазового використання отриманих даних.

Систематична нестача обсягу прибутку та його негативна динаміка свідчать про неефективність і ризикованість діяльності підприємства. Система показників фінансових результатів включає в себе не тільки абсолютні (прибуток), але і відносні показники (рентабельність) ефективності використання активів підприємства. Чим вище рівень рентабельності, тим ефективніше здійснюється господарська діяльність. Рентабельність як показник ефективності дозволяє оцінити ступінь дохідності, вигідності, прибутковості. Показники рентабельності дозволяють оцінити, який прибуток має суб'єкт господарювання з кожного рубля коштів, вкладених в активи і більш повно, ніж прибуток, відображає кінцеві результати діяльності, так як їх величина показує співвідношення ефекту з наявними або використаними ресурсами. У зв'язку з цим пошук резервів збільшення прибутку і рентабельності – одна з основних задач в діяльності будь-якого підприємства і організації. Велике значення в процесі управління фінансовими результатами і пошуками оптимального співвідношення прибутковості, прибутковості і витрат відводиться фінансовому аналізу.

В умовах конкуренції і прагнення підприємств до максимізації прибутку аналіз фінансово-господарської діяльності є однією з визначальних

функцій управління. В даний час цей аспект управління організацією стає найбільш важливим, так як практика функціонування ринку показує, що без аналізу фінансово-господарської діяльності підприємство не може ефективно розвиватися [5].

Отже, в умовах зростаючої конкуренції і прагнення збільшення прибутковості, аналіз фінансових результатів є обов'язковою функцією управління підприємством. Саме він дозволяє знайти резерв збільшення прибутку і рентабельності, а також дає можливість організації функціонувати з більшою ефективністю.

2.2 Факторний аналіз формування прибутку підприємства

В нестабільних економічних умовах фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання є важливим мірилом ефективності господарської діяльності підприємств, оскільки їх величина, структура та динаміка визначають перспективи функціонування суб'єктів господарювання.

Спочатку проведемо аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ». Основним джерелом даних для аналізу є форма № 2 Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

Прибуток – це частина чистого доходу, який безпосередньо одержує ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» після реалізації своїх послуг як винагороду за вкладений капітал і ризик підприємницької діяльності. Кількісно він становить різницю між сукупними доходами (після сплати податку на додану вартість та інших відрахувань з виручки в бюджетні і не бюджетні фонди) і сукупними витратами звітного періоду.

Обсяг прибутку, рівень рентабельності залежать від виробничої, постачальницької, маркетингової, інвестиційної і фінансової діяльності підприємства. Тому ці показники характеризують усі сторони господарської діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ».

Основну частину прибутку ТОВ ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» одержує від

реалізації двох основних видів послуг – це роздрібний аудит (Retail Audit) та маркетингові консультаційні послуги. Прибуток від реалізації послуг залежить від таких факторів: обсягу реалізації послуг, її структури, собівартості і рівня середньореалізаційних цін.

Обсяг реалізації може справляти позитивний і негативний вплив на суму прибутку. Збільшення обсягу продажів рентабельної продукції приводить до пропорційного збільшення прибутку. Якщо ж послуги є збитковими, то при збільшенні обсягу реалізації відбувається зменшення суми прибутку, отриманого від реалізації рентабельної продукції.

Структура надаваних ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» послуг також може по-різному впливати на суму прибутку. Якщо збільшиться частка рентабельніших видів послуг в загальному обсязі її реалізації, то сума прибутку зросте, і навпаки, при збільшенні частки низькорентабельних або збиткових видів послуг загальна сума прибутку зменшиться.

Собівартість послуг і прибуток перебувають в обернено-пропорційній залежності: зниження собівартості приводить до відповідного зростання суми прибутку, і навпаки. Зміна рівня середньореалізаційних цін і величина прибутку перебувають у прямо-пропорційній залежності: при збільшенні рівня цін сума прибутку зростає, і навпаки.

Використовуючи прийом елімінування, визначимо вплив кожного фактора на прибуток від реалізації послуг на основі даних ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» (табл. 2.3). Елімінувати означає усунути, вилучити вплив усіх чинників крім одного на величину результативного показника [7]. За функціональної залежності відповідному значенню фактора відповідає строго визначене значення результативного показника. За стохастичної залежності зміна факторної ознаки дає кілька значень функції. Визначення та відбір факторів для аналізу того чи того показника здійснюються на підставі теоретичних та практичних знань, набутих у певній галузі. При цьому, зазвичай, виходять із того, що дослідження більшого комплексу факторів забезпечує точніші результати аналізу.

Таблиця 2.3

Вплив факторів на чистий прибуток підприємства
ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в 2017 році порівняно з 2016 роком, тис. грн.

Показники	2016 р.		2017 р.		Зміни	
	Основні види послуги	Додаткові послуги	Основні види послуги	Додаткові послуги	Основні види послуги	Додаткові послуги
Кількість реалізованої послуг, угод	3470,0	914,0	2828,0	1944,0	-642,0	1030,0
Середня ціна реалізації, тис. грн.	44,8	15,9	59,4	22,4	14,6	6,5
Виручка від реалізації без ПДВ, тис. грн.	155520,0	14574,0	168053,3	43539,7	12533,3	28965,7
Середня собівартість 1 контракту, тис. грн.	23,8	15,6	31,9	7,0	8,1	-8,6
Собівартість послуг, тис. грн.	82618,6	14253,4	90213,8	13624,2	7595,2	-629,2
Валовий прибуток, тис. грн.	72901,4	320,6	77839,5	29915,5	4938,1	29594,9

1. Розрахунок загальної зміни валового прибутку (ΔP):

$$\Delta P = P_1 - P_2 = \sum \Delta P_i \quad (2.1)$$

де ΔP – зміна прибутку від реалізації продукції за аналізований період;

P_1 – прибуток звітного року;

P_2 – прибуток минулого року;

i – фактори, що впливають на величину прибутку.

$$\Delta P = 77839,5 - 72901,4 = 4938,1 \text{ тис. грн. (Основні послуги);}$$

$$\Delta P = 29915,5 - 320,6 = 29594,9 \text{ тис. грн. (Додаткові послуги).}$$

Валовий прибуток по підприємству має позитивну тенденцію. Особливо ця позитивна тенденція проявляється щодо прибутку від реалізації додаткових послуг.

2. Вплив на прибуток відпускних цін на реалізовану продукцію (ΔP_1):

$$\Delta P_1 = N_1^p - N_{1,0}^p = \sum p_1 q_1 - \sum p_0 q_1, \quad (2.2)$$

де $\sum p_1 q_1$ – реалізація у звітному році в цінах звітнього року;

$\sum p_0 q_1$ – реалізація у звітному році в цінах минулого року;

p – ціна продукції;

q – кількість продукції.

$$\Delta P_1 = 59,4 \cdot 2828 - 44,8 \cdot 2828 = 41288,8 \text{ тис. грн. (Основні послуги);}$$

$$\Delta P_1 = 22,4 \cdot 1944 - 15,9 \cdot 1944 = 12636,0 \text{ тис. грн. (Додаткові послуги).}$$

Отже, із зростанням середніх цін на основні послуги на 32,58% отримано прибутку більше на 41288,8 тис. грн., тоді як за зростання середніх цін на додаткові послуги (дослідження та консультації) на 40,88% підприємство отримало прибутку більше лише на 12636,0 тис. грн. Очевидна велика різниця в зростанні прибутку від реалізації основних послуг порівняно з додатковими пояснюється великою різницею в цінах за 1 послугу.

3. Вплив на прибуток змін в обсязі реалізованої продукції (ΔP_2):

$$\Delta P_2 = P_0 k_1 - P_0 = P_0 (k_1 - 1) \quad (2.3)$$

де k_1 - коефіцієнт зростання обсягу реалізації продукції у відпускних цінах, визначається за формулою:

$$k_1 = N_{1,0} / N_0,$$

де P_0 – прибуток, одержаний у минулому році, у цінах і за собівартістю минулого року;

$$N_{1,0} = \sum p_0 q_1 \text{ – реалізація у звітному році в цінах минулого року;}$$

$$N_0 = \sum p_0 q_0 \text{ – реалізація у минулому році в цінах минулого року;}$$

p – ціна продукції;

q – кількість продукції.

Визначимо вплив цього фактора:

$$k_1 = 44,8 \cdot 2828 / 44,8 \cdot 3470 = 0,815 \text{ (основні послуги);}$$

$$k_1 = 15,9 \cdot 1944 / 915,9 \cdot 914 = 2,127 \text{ (дослідження та консультації);}$$

$$\Delta P_2 = 72901,4 \cdot (0,815 - 1) = -13486,8 \text{ тис. грн. (основні послуги);}$$

$$\Delta P_2 = 320,6 \cdot (2,127 - 1) = 361,3 \text{ тис. грн. (дослідження та консультації). ,}$$

На підприємстві зміна обсягу реалізації мала негативне значення по наданню основних послуг, та позитивне значення по маркетингових дослідженнях та консультаціях на -642 шт. і на +1030 шт. відповідно, що призвело до зниження валового прибутку на 13486,8 тис. грн. по основних послугах та збільшення на 361,3 тис. грн. по додаткових.

Отже, на підприємстві валовий прибуток зменшився в результаті змін в обсягах реалізації на 13125,5 тис. грн.

4. Вплив на прибуток змін у структурі реалізованої продукції (ΔP_3):

$$\Delta P_3 = P_{1,0} - P_0 k_1 \quad (2.4)$$

де $P_{1,0}$ – прибуток, одержаний від фактично реалізованої продукції у звітному році у цінах і за собівартістю минулого року;

P_0 – прибуток, одержаний у минулому році, у цінах і за собівартістю минулого року.

Аналіз даних, наведених у табл. 2.3 свідчить, що питома вага надання основних послуг компанії зменшилася на 3,51%, а питома вага проведення досліджень та консультацій відповідно зросла на 3,51%. Отже, зросла питома вага більш рентабельних послуг і зменшилася питома вага менш рентабельних послуг.

Оцінимо вплив цих змін на прибуток.

$$\Delta P_3 = 2828,0 \cdot (44,8 - 23,8) - 72901,4 \cdot 0,815 = - 26,6 \text{ тис. грн. (основні послуги);}$$

$$\Delta P_3 = 1944,0 \cdot (15,9 - 15,6) - 320,6 \cdot 2,127 = - 98,7 \text{ тис. грн. (дослідження та консультації).}$$

На підприємстві відбулося загальне зменшення валового прибутку за

рахунок цього фактора на 125,3 тис. грн.

5. Вплив на прибуток собівартості послуг(ΔP_4):

$$\Delta P_4 = S_{1,0} - S_1 \quad (2.5)$$

де S_1 – фактична собівартість реалізованої продукції;

$S_{1,0}$ - фактична собівартість реалізованих послуг за звітний рік у цінах і тарифах минулого року

$$\Delta P_4 = 23,8 \cdot 2828 - 90213,8 = - 22907,4 \text{ тис. грн. (Основні послуги);}$$

$$\Delta P_4 = 15,6 \cdot 1944 - 13624,2 = 16702,2 \text{ (дослідження та консультації).}$$

Отже, як свідчать розрахунки, такий фактор, як собівартість продукції, мав негативний вплив на валовий прибуток від основних послуг. Собівартість основних послуг зросла на 23,94%, що призвело до зменшення прибутку на 22907,4 тис. грн., а на додаткові послуги вона знизилась на 55,1%, що призвело до збільшення валового прибутку на 16702,2 тис. грн.

Узагальнимо в табл. 2.4 вплив факторів на прибуток.

Таблиця 2.4

**Результати факторного аналізу прибутку підприємства
ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в 2017 році порівняно з 2016 роком, тис. грн.**

Фактори, що вплинули на зміну прибутку	Зміна прибутку, тис. грн.	
	Основні послуги	Додаткові послуги
Відпускні ціни	+41288,8	+12636,0
Обсяг реалізації продукції	-13486,8	+361,3
Структура продукції	-26,6	-98,7
Собівартість продукції	-22907,4	+16702,2
Всього	4938,1	29594,9
	+34533,0	

Отже, за наведеними даними в табл. 2.4 можна зробити такий висновок. Загальний обсяг валового прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» від реалізації основних видів послуг зріс на 34533,0 тис. грн. На зміну валового прибутку найбільше вплинуло збільшення собівартості продукції та підвищення відпускних цін. За рахунок зростання собівартості основних послуг прибуток

зменшився на 22907,4 тис. грн. Другим за величиною фактором, який негативно вплинув на прибуток, є зниження обсягу реалізації основних послуг. На підприємстві вплив цього фактора призвів до зменшення прибутку на 13486,6 тис. грн. Також негативно вплинуло на прибуток (на 0,32 тис. грн.) зміна структури випуску продукції, оскільки рентабельність на продукцію зменшилась на 6,1% по основних послугах та на 1,3% по дослідженнях і консультаціях.

Суттєво вплинув на валовий прибуток такий фактор, як зростання відпускних цін. На підприємстві вплив цього фактора зумовив зростання прибутку на 41288,8 тис. грн. по основних послугах та на 12636,0 тис. грн. по додаткових.

Таким чином, за результатами факторного аналізу можна оцінити якість прибутку. Якість прибутку від основної діяльності вважається високою, якщо її збільшення зумовлене зростанням обсягу продажів і зниженням собівартості продукції.

Низька якість прибутку характеризується зростанням обсягів реалізації за рахунок росту цін на продукцію без збільшення фізичного обсягу продажів і зниження витрат на гривню продукції.

Отже, збільшення прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» можливе за рахунок:

- нарощення обсягів виробництва і реалізації основних видів послуг;
- здійснення заходів щодо підвищення продуктивності праці своїх працівників;
- зменшення витрат на виробництво продукції;
- кваліфікованого здійснення цінової політики, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни;
- грамотної побудови договірних відносин з постачальниками, посередниками, покупцями;
- покращення системи маркетингу на підприємстві, тобто надавати тільки ті послуги, що безумовно будуть купуватися, тому потрібно

згрупувати свої послуги за ознакою рентабельності і зосередити увагу на тих, які є високорентабельними;

- удосконалення послуг з середнім рівнем рентабельності, а низькорентабельну зняти;
- постійного проведення наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів.

Отже, для пошуку джерел збільшення прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» доцільно проводити факторний аналіз прибутку в розрізі окремих факторів господарської діяльності. Як показує проведений аналіз, для ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» важливим є пошук можливих резервів зростання прибутку підприємства. Для підвищення прибутковості діяльності підприємства можна використати такі резерви, як покращення якості послуг та обслуговування користувачів цими послугами.

2.3 Оцінка ефективності управління формуванням прибутку підприємства

Одна з важливих характеристик фінансового стану підприємства – його фінансова незалежність від зовнішніх джерел фінансування. З цією метою обчислюється коефіцієнт фінансової незалежності «автономії», що визначає частку засобів власників підприємства в загальній сумі засобів, вкладений у майно підприємства і характеризує можливість підприємства виконати свої зовнішні зобов'язання за рахунок використання власних засобів.

Аналізуючи показники, зведені в табл. 2.5, можна зробити наступні висновки: фінансовий стан підприємства протягом аналізованого періоду характеризується як відносно стабільний. Це підтверджує значення коефіцієнта фінансової автономії значно вище нормативного, що показує, що і в 2015-2017 рр. із усієї суми засобів, використовуваної для ведення діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», велику частину складають власні кошти. Темп росту цього показника показують його зростання, що говорить про

зменшення залежності від зовнішніх джерел фінансування і є позитивним зрушенням в роботі підприємства.

Таблиця 2.5

Показники фінансового стану ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

№	Показник	Нормативне значення	Значення			Ланцюгові темпи росту, %	
			2015	2016	2017		
1	Коефіцієнт фінансової стабільності	-	1,393	4,685	8,295	336,32	177,05
2	Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,582	0,824	0,892	141,58	108,25
3	Коефіцієнт фінансового ризику	≤ 0,5 критич.=1	0,716	0,212	0,120	29,61	56,60
4	Коефіцієнт фінансової залежності	Зниження	1,717	1,213	1,121	71,65	92,42
5	Коефіцієнт співвідношення необоротних активів і власного капіталу	-	1,543	1,108	0,834	71,81	75,27
6	Коефіцієнт маневрності власного капіталу	Збільшення	-0,542	-0,107	0,162	0,272	—

Протягом аналізованого періоду значення коефіцієнту фінансової стабільності було дуже високим і мало тенденцію до зростання. Це свідчить про те, що підприємство здійснює свою діяльність майже цілком за рахунок власних коштів і мало залежить від зовнішніх джерел фінансування. Проте власні ресурси підприємства є досить обмеженими, що значно скорочує можливості підприємства щодо оновлення матеріально-технічної бази, розширення обсягів діяльності тощо.

Для успішної роботи підприємству потрібно велика кількість коштів і якщо воно не має достатньої кількості потрібно залучати їхній ззовні, наприклад, брати кредити банків і т.д. Головне, щоб ці засоби використовувалися ефективно і підприємство дістало прибуток. Тому потрібно прагнути не стільки до зниження коефіцієнта фінансової стабільності, скільки до залучення «недорогого» зовнішнього капіталу й ефективно його використовувати.

Коефіцієнт автономії також є високим і протягом 2015-2017 рр. зростає, що також свідчить про переважне фінансування діяльності власними засобами та зменшення залежності від кредиторів.

До аналогічного висновку нас приводить і коефіцієнт співвідношення поточних зобов'язань власного капіталу, темпи зростання якого показують зниження залежності від короткострокового фінансування.

Значення коефіцієнту співвідношення необоротних активів і власного капіталу у 2015-2016 роках було більше одиниці, що свідчить про недостатність власних коштів для фінансування придбання основних засобів та необоротних активів та залучення для цих цілей зовнішнього фінансування. При цьому підприємство не має довгострокових зобов'язань, а недостатність власних коштів покривається за рахунок поточних пасивів, що свідчить про критичний фінансовий стан. У 2017 році значення даного коефіцієнту знизилось до 0,834, що свідчить про відносну стабілізацію ситуації.

Позитивним фактором також є зниження коефіцієнта фінансового ризику ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», темпи росту якого склали 29,61 у 2015 році та 56,60 у 2017 році. При цьому значення даного показника залишається нижче нормативного, що є позитивним для підприємства. Він показує, що підприємство використовує власного капіталу значно більше, ніж залученого.

Зниження коефіцієнта фінансової залежності в динаміці (з 1,717 у 2015 році до 1,121 у 2017 році) означає зменшення частки позикових засобів у фінансуванні підприємства.

Варто звернути увагу, що збільшується коефіцієнт маневреності власного капіталу ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», що позитивно позначається на фінансовій незалежності.

За всіма показниками можна зробити висновок, що протягом 2015-2017 років підприємство має відносно стабільний фінансовий стан, є фінансово незалежним від зовнішніх джерел фінансування.

Наступним етапом аналізу є аналіз ліквідності підприємства. Ліквідність означає здатність перетворити актив у гроші швидко і без утрат його ринкової вартості.

Оцінюючи ліквідність ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», проаналізуємо достатність поточних (оборотних) активів для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості. При оцінці ліквідності розраховують три коефіцієнти:

- 1) коефіцієнт покриття;
- 2) коефіцієнт швидкої ліквідності;
- 3) коефіцієнт абсолютної ліквідності.

Таблиця 2.6

Показники ліквідності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

№ п/п	Показник	Нормативне значення	Значення			Ланцюгові темпи росту, %	
			2015 р.	2016 р.	2017 р.	у 2016 р.	у 2017 р.
1	Коефіцієнт покриття	> 1	0,243	0,495	2,342	203,70	473,13
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	1-1,5	0,131	0,296	0,447	225,95	151,01
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,2-1	0,020	0,030	0,054	150,00	180,00
4	Коефіцієнт платоспроможності	> 1	0,243	0,495	2,342	203,70	473,13

За даними таблиці можна зробити наступні висновки. Протягом 2015 – 2017 рр. значення коефіцієнта покриття значно зросло. Як бачимо, значення цього показника в звітному році набагато вище нормативного, що говорить про відносну стабілізацію фінансового становища і про можливість погашення всієї поточної заборгованості без продажу основних засобів.

Більш точним показником ліквідності є коефіцієнт швидкої (проміжної) ліквідності, значення якого також зросло, проте залишається менше нормативного. Це означає, що на кожну гривню поточної заборгованості

підприємство на кінець 2017 р. має 0,447 грн. найбільш ліквідних активів. Тобто ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» не може погасити поточну кредиторську заборгованість без залучення додаткових засобів.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності також зростає, проте залишається дуже низьким, що показує нездатність швидкого погашення заборгованості грошовими коштами.

Динаміка коефіцієнту платоспроможності свідчить про підвищення реальних можливостей підприємства сплатити свої зобов'язання.

Отже, за розрахованими показниками ліквідності можна зробити висновок про достатність поточних (оборотних) активів ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» для погашення поточних зобов'язань – короткострокової кредиторської заборгованості.

Важливим показником при визначенні фінансового стану підприємства є показники рентабельності. Рентабельність як показник дає уявлення про достатність чи недостатність прибутку порівняно з іншими окремими величинами, які впливають на виробництво та реалізацію та взагалі на фінансовогосподарську діяльність підприємства [62].

Рентабельність – це індикатор, який характеризує ефективність фінансово-економічного механізму та прибутковість діяльності підприємства в умовах жорсткої ринкової конкуренції, а також світової економічної кризи. Вона відображає адекватність системи управління та доцільність управлінських заходів у процесі функціонування виробничо-торговельного підприємства.

Аналіз рентабельності полягає в дослідженні рівнів і динаміки фінансових коефіцієнтів рентабельності, що є відносними показниками фінансових результатів діяльності підприємства.

У табл. 2.7 представлений розрахунок показників рентабельності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» за 2013-2017 рр. Також наведене відхилення по останніх роках.

Таблиця 2.7

**Аналіз показників рентабельності діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» за
2013-2017 рр., %**

Показник	2013 рік	2014 Рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	Відхилення, (+,-)	
						2017/ 2015	2017 / 2016
1	2	3	4	5	6	7	8
Рентабельність активів	-4,64	1,71	-22,46	-48,92	13,65	36,11	62,57
Рентабельність власного капіталу	-11,76	4,53	-48,98	-338,76	-522,14	-473,15	- 183,3
Рентабельність господарської діяльності	-2,79	1,14	-16,02	-32,96	8,07	24,09	41,03
Рентабельність реалізації послуг	6,28	7,72	-4,29	-15,17	16,59	20,88	31,77

Виходячи з наведених розрахунків, слід констатувати, що у 2017 році порівняно з 2016 роком у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» спостерігалися позитивні тенденції, зокрема, за рахунок:

- збільшення рентабельності активів на 62,57 %;
- збільшення рентабельності господарської діяльності на 41,03%;
- збільшення рентабельності послуг на 31,77%.

Негативним залишається зменшення рентабельності власного капіталу на 183,37%.

Таким чином, у 2017 році порівняно з 2016 роком у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» збільшилися показники рентабельності продажу активів, господарської діяльності та послуг, що є позитивним у діяльності підприємства.

Таким чином, аналіз основна мета діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» - здійснення підприємницької діяльності для одержання прибутку в інтересах засновників компанії. Прибуток на підприємстві формується за рахунок операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Формування фінансових результатів підприємства визначається виходячи з доходів, отриманих як від основної так і допоміжної діяльності. На основі звіту про фінансові результати діяльності виводиться показник

валового прибутку, прибутку від продажів, чистого прибутку. Аналіз фінансових результатів показав, що протягом 2013-2017 рр. показники діяльності підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» зазнали змін. Чиста виручка від реалізації послуг зросла в 2017 році порівняно з 2016 роком на 41499 тис. грн. (24,40%). Собівартість послуг також зросла порівняно з 2016 роком на 6966 тис. грн. (7,19%). Валовий прибуток від реалізації збільшився в 2017 році проти 2016 року на 34533 тис. грн. (47,16%). Фінансовий результат від операційної діяльності зріс на 75374 тис. грн. (135,55%) проти 2016 року. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування зріс на 75557 тис. грн. (135,95%) проти 2016 року. Чистий прибуток ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» склав в 2017 році 17066 тис.грн., що більше проти 2016 року на 73133 тис. грн. (130,44%).

Результати факторного аналізу показали, що загальний обсяг валового прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» від реалізації основних видів послуг зріс на 34533,0 тис. грн. На зміну валового прибутку найбільше вплинуло збільшення собівартості продукції та підвищення відпускних цін. За рахунок зростання собівартості основних послуг прибуток зменшився на 22907,4 тис. грн. Другим за величиною фактором, який негативно вплинув на прибуток, є зниження обсягу реалізації основних послуг. На підприємстві вплив цього фактора призвів до зменшення прибутку на 13486,6 тис. грн. Також негативно вплинуло на прибуток (на 0,32 тис. грн.) зміна структури випуску продукції, оскільки рентабельність на продукцію зменшилась на 6,1% по основних послугах та на 1,3% по дослідженнях і консультаціях.

Суттєво вплинув на валовий прибуток такий фактор, як зростання відпускних цін. На підприємстві вплив цього фактора зумовив зростання прибутку на 41288,8 тис. грн. по основних послугах та на 12636,0 тис. грн. по додаткових. Таким чином, за результатами факторного аналізу можна оцінити якість прибутку. Якість прибутку від основної діяльності вважається високою, якщо її збільшення зумовлене зростанням обсягу продажів і зниженням собівартості продукції.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФОРМУВАННЯМ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

3.1 Резерви підвищення ефективності управління формуванням прибутку підприємства

Головними резервами збільшення прибутку кожного підприємства в умовах ринкової економіки є збільшення обсягів діяльності за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів підприємства, підвищення якості продукції, ліквідації втрат робочого часу, підвищення продуктивності праці, оптимізації витрат, розширення рекламних заходів й інших напрямів. Одним із основних резервів є збільшення обсягів реалізації за рахунок оптимізації використання ресурсного потенціалу, проведення ефективної цінової політики та отримання очікуваного рівня рентабельності.

Управління прибутком являє собою процес розробки та прийняття ефективних управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування та розподілу, і використання на підприємстві з метою максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах.

Головною метою управління прибутком є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості. Ефективне управління прибутком підприємства можливе при дієвій та правильно сформованій системі управління прибутком підприємства. Система управління прибутком підприємством – це сукупність взаємопов'язаних елементів, кожний з яких має функціональне призначення та спільна дія котрих, за певних умов, забезпечує досягнення механізму отримання прибутку заданої величини.

Для забезпечення виділених резервів у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» слід застосовувати наступну модель управління доходами та прибутком (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Модель пошуку резервів зростання прибутку
ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Дана модель показує, що резервами зростання доходу та прибутку підприємства можуть бути чинники, що впливають не лише на основний вид діяльності підприємства. Зростання прибутку обумовлюється визначенням його необхідного обсягу виходячи із можливостей підприємства та джерел їх забезпечення. Процес управління формуванням прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» має відображати такі результати господарської діяльності, що дозволять стверджувати про її самоокупність і, крім того, отримати очікуваний економічний ефект, що у подальшому дозволить розвивати нові види господарської діяльності. Тому, важливим є досягнення цільової суми, отриманого підприємством, прибутку за умови забезпечення оптимального

рівня ресурсного потенціалу. Розробка основних напрямків щодо формування виручки і прибутку від реалізації продукції на підприємстві заснована на використанні наступних факторів:

- рівень цін реалізованих послуг;
- обсяг реалізації послуг і одержуваної виручки;
- собівартість наданих послуг та програмних продуктів;
- рівень оподаткування доходу і прибутку від поточної діяльності.

Ці чинники носять агрегований характер і, в свою чергу, формуються під впливом факторів другого порядку - номенклатури і асортименту послуг та програмних продуктів, їх відповідності вимогам ринку, ємності відповідного сегменту ринку, платоспроможного попиту, рівня конкуренції, форм і методів просування товарів на ринок, форм і методів фінансових розрахунків за послуги. Факторний аналіз прибутку ТОВ «АЙКЮЖН» показав, що негативним чином на динаміку прибутку впливає зниження обсягів реалізації основних програмних продуктів, зміна структури надаваних послуг у бік зниження обсягів основних послуг та збільшення додаткових, які є менш прибутковими, а також зростання собівартості програмних продуктів. На основі розрахунків, наведених в 2-му розділі, визначимо резерви збільшення прибутку підприємства (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Резерви збільшення прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Фактори, що вплинули на зниження прибутку	Резерв зростання прибутку, тис. грн.	Стратегія використання резервів збільшення прибутку
Обсяг реалізації основних послуг	13486,8	Збільшення обсягів основних послуг на 642 договори
Структура продукції	125,3	Зниження частки додаткових послуг до 20,8% та відповідне збільшення основних послуг до 79,2%
Собівартість основних послуг	22907,4	Сниження середньої собівартості контракту на 8,1 тис.грн.

Класифікація і характеристики всіх факторів формування виручки і прибутку дозволяють забезпечити організацію управління виручкою і прибутком на підприємстві при взаємодії процесів:

- 1) управління виробництвом конкурентоспроможних продуктів;
- 2) формування цінової політики на підприємстві;
- 3) управління поточними витратами і активами підприємства;
- 4) управління персоналом;
- 5) управління реалізацією продукції;
- 6) управління ризиками;
- 7) планування виручки і прибутку від поточної діяльності з урахуванням потреби ринку в послугах;
- 8) оцінки і прогнозування кон'юнктури на ринку, діючих ставок податків на конкретний вид діяльності, на прибуток і інші обов'язково платежі в бюджет за рахунок прибутку;
- 9) розроблення системи заходів по забезпеченню виконання плану по виручці і прибутку.

Інноваційне управління продуктивністю і конкурентоспроможністю ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» з метою підвищення прибутку на рівні підприємства вимагає постійного вирішення ряду завдань, серед яких виділимо:

- підвищення якості менеджменту, якості послуг і рівня якості післяпродажного обслуговування;
- зниження собівартості продукції і, відповідно, ціни споживання товару (последня визначається сумою ціни продажу товару і експлуатаційних витрат у споживача);
- проведення цільових маркетингових досліджень і ефективне використання заходів маркетинга при організації збуту з урахуванням його сервісного обслуговування, для чого необхідно сформулювати місію підприємства, оцінити його можливості, сильні і слабкі сторони, зв'язки із зовнішнім середовищем і розробити стратегію свого розвитку, і зокрема, стратегію формування прибутку;

- вдосконалення прогнозування, планування, організації, контролю, оцінки і супроводжується процесу підвищення продуктивності праці, конкурентоспроможності, виручки і прибутку.

Таким чином, система ефективна система управління формуванням прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» являє єдність зовнішнього оточення підприємства і його внутрішньої структури.

Для досягнення цільового рівня прибутку від запропонованих заходів у господарській діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» необхідно використовувати систему формування цільового рівня прибутку, що складається із наступних етапів та взаємозалежності між ними, дані наведено на рис.3.2.

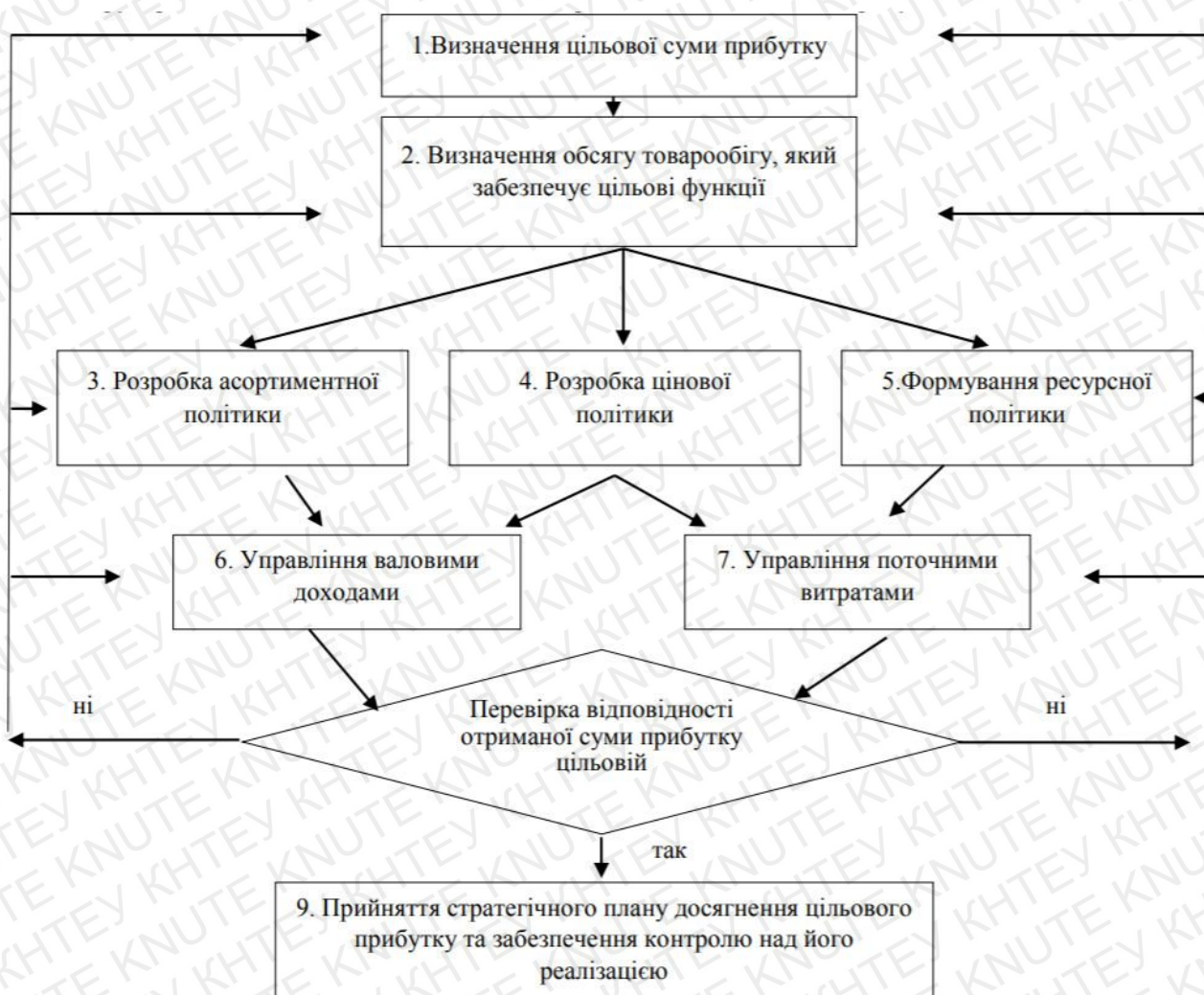

Рис. 3.2. Модель формування цільового прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Розробка системи формування цільового розміру прибутку передбачає дев'ять етапів:

- на першому етапі визначається цільова сума прибутку підприємства, величина якого залежить від стадії життєвого циклу підприємства, стратегічних завдань, які встановлює керівництво підприємства на майбутнє та їх вирішення;
- на другому етапі визначається обсяг товарообігу, який реально відповідає попиту населення на товар;
- на третьому етапі розробляється асортиментна політика підприємства, яка має відповідати товарно-груповій структурі, бути оптимальною і необхідною споживачу;
- на четвертому етапі відбувається обґрунтування цінової політики, тобто визначається оптимальна ціна товару, при якій досягається оптимальний товарообіг та максимальний прибуток;
- на п'ятому етапі здійснюється формування ресурсної політики, тобто залучення товарів для реалізації, які забезпечують досягнення необхідного обсягу діяльності з найменшими затратами;
- на шостому етапі проходить вирішення завдань пов'язаних з управлінням валовими доходами;
- на сьомому етапі проходить вирішення завдань, які пов'язані з валовими витратами, що мають бути мінімальними;
- на восьмому етапі можливий обсяг отриманого прибутку порівнюють з його цільовим розміром – якщо можливий прибуток більший або рівний цільовому, то рішення приймається до виконання;
- дев'ятий етап – це контроль за ходом реалізації плану.

Запропонований алгоритм формування прибутку підприємства спрямований не лише на визначення його цільового рівня, а й передбачає скорочення витрат робочого часу, з різних причин і, відповідно, збільшення ефективно відпрацьованого робочого часу. Це дозволить дозавантажити робочий час працівників та підвищити рівень продуктивності праці.

Підвищення продуктивності праці, у свою чергу, дозволить збільшити обсяг виробництва, і відповідно прибуток підприємства.

Стратегія управління прибутком формується виходячи з того, що ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» буде розвиватись, з широкою мережею філій і торгових точок по Україні, що надає послуги корпоративним і роздрібним клієнтам без обмеження їх кількості і величини операцій, в тому числі обслуговування VIP-клієнтури. Для реалізації цих основних цілей ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» необхідно забезпечити виконання наступних завдань:

- Автоматизація всіх напрямків діяльності компанії в наш час і підтримка зростання на перспективу. Інформаційна система повинна стати інструментом системи управління бізнесом,
- Інтеграція інформаційних систем, що використовуються в компанії, створення єдиного інформаційного простору,
- Автоматизація контролю діяльності компанії при обробці інформації в режимі реального часу. Забезпечення прозорості роботи всіх інформаційних систем і технологій для їх аудиту.

Слід вказати на певні суттєві моменти, які реалізовує компанія ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», впроваджуючи ІТ-рішення для бізнесу:

- по-перше, висока конкуренція на ринку вимагає від бізнесу активного впровадження сучасного програмного забезпечення, оскільки завдяки прориву в інформаційних технологіях та якості обслуговування клієнтів компанія може здобути конкурентні переваги на ринку;
- по-друге, обов'язкового впровадження системи моніторингу та контролю - сучасна система контролю передбачає формалізацію не лише даних, що використовуються у процесі прийняття управлінських рішень, а й форм, методів і алгоритмів їх прийняття, що вимагає від компаній встановлення відносин з відповідними консалтинговими компаніями;
- по-третє, впровадження контролю обов'язково передбачає використання відповідних конкурентоспроможних програмних продуктів - для цього необхідне залучення спеціалістів;

- по-четверте, при виборі програмного забезпечення виходить, в першу чергу з потреб бізнесу та управління, а також зважає реальні вигоди від провадження не тільки на короткострокову, а й на довгострокову перспективу;

- по-п'яте впроваджує комплексні програмні рішення, інакше значимість та ефект від впровадження одного модуля програмного забезпечення буде різко обмежена функціональними можливостями іншого(их) програмних ресурсів.

Конкретні резерви економії виявляються на основі проведення комплексного аналізу діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ». При цьому виділяють загальні резерви підприємства, резерви за напрямками діяльності та резерви окремих підрозділів підприємства з угрупуванням їх на загальні і індивідуальні резерви. Реалізація резервів зростання виручки і прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» вимагає:

- оптимізації заробітної плати за критерієм росту продуктивності праці;
- відмови від надання традиційних неконкутоспроможних послуг і переходу до послуг, необхідних для задоволення ринкового попиту, в т.ч. до виробництва інноваційних продуктів;

- переходу до оцінки діяльності підприємства по ринкових показниках (по реалізованій пропродукції, виручці, доданій вартості, прибутку), що дозволяють розрахувати реальну продуктивність праці, показники рентабельності продажів і рентабельності реалізованих послуг.

Отже, результати проведених розрахунків показали, що ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» має певні недоліки та окремі резерви для їх усунення. Запровадження запропонованих заходів, дозволить збільшити, у 2015 р. порівняно із 2013 р., обсяг реалізації на 9111,5 тис. грн. та суму чистого прибутку на 4,78 тис. грн., що є позитивним враховуючи стан окремих показників діяльності підприємства та їх тенденцію. Результати проведених нами досліджень та запропонованих резервів можуть бути використаними, не лише для ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», а і для інших ІТ-компаній України.

3.2 Розробка стратегії формування прибутку підприємства

Стратегія управління прибутком підприємства – це складова системи організації господарського процесу, яку необхідно розуміти як сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних елементів, що мають цілі, завдання, функції, форми, методи, інструменти, важелі, пов'язані з формуванням і використанням прибутку для досягнення його тактичних цілей (забезпечення і підтримання прийнятного рівня рентабельності діяльності) та стратегічних цілей (зростання вартості підприємства) шляхом застосування методів і прийомів прогнозування, планування та контролю витрат і доходів

Розробку стратегії формування прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» із використанням скрам-підходу можна представити як сукупність етапів: формування політики інформаційної діяльності підприємства; інформаційне забезпечення скрам-планування; вибір і формування цільових параметрів; формування скрам-беклогу; формування продукт-беклогу інформаційної діяльності підприємства; визначення довжини спринту та необхідної кількості спринтів для виконання завдань беклогу; планування спринтів (формування спринт-беклогів, що рекомендовано здійснювати через поділ, декомпозицію, виявлення пріоритетних завдань); вибір адміністративних важелів для досягнення спринт-беклогів (Sprint backlog); деталізація спринт-беклогів за центрами виконання серед учасників скрам-команди (рис. 3.3).

Формування політики інформаційної діяльності підприємства передбачає розроблення теоретико-прикладних положень щодо інформаційної діяльності підприємства. Це є початковим етапом процесу інформаційної діяльності підприємства, що повинно також бути ураховане при її плануванні із використанням скрам-підходу. Інформаційне забезпечення скрам (Scrum)- планування передбачає підбір, класифікацію, опрацювання інформації, яка необхідна для планування інформаційної діяльності підприємства із застосуванням скрам-підходу. В умовах використання скрам-підходу визначальною інформацією є дані стратегічного

та поточного планування підприємства, всебічна характеристика основних положень та принципів скрам, що описано нами вище. Вибір і формування цільових параметрів передбачає розроблення показників, які характеризують прибутковість діяльності підприємства.

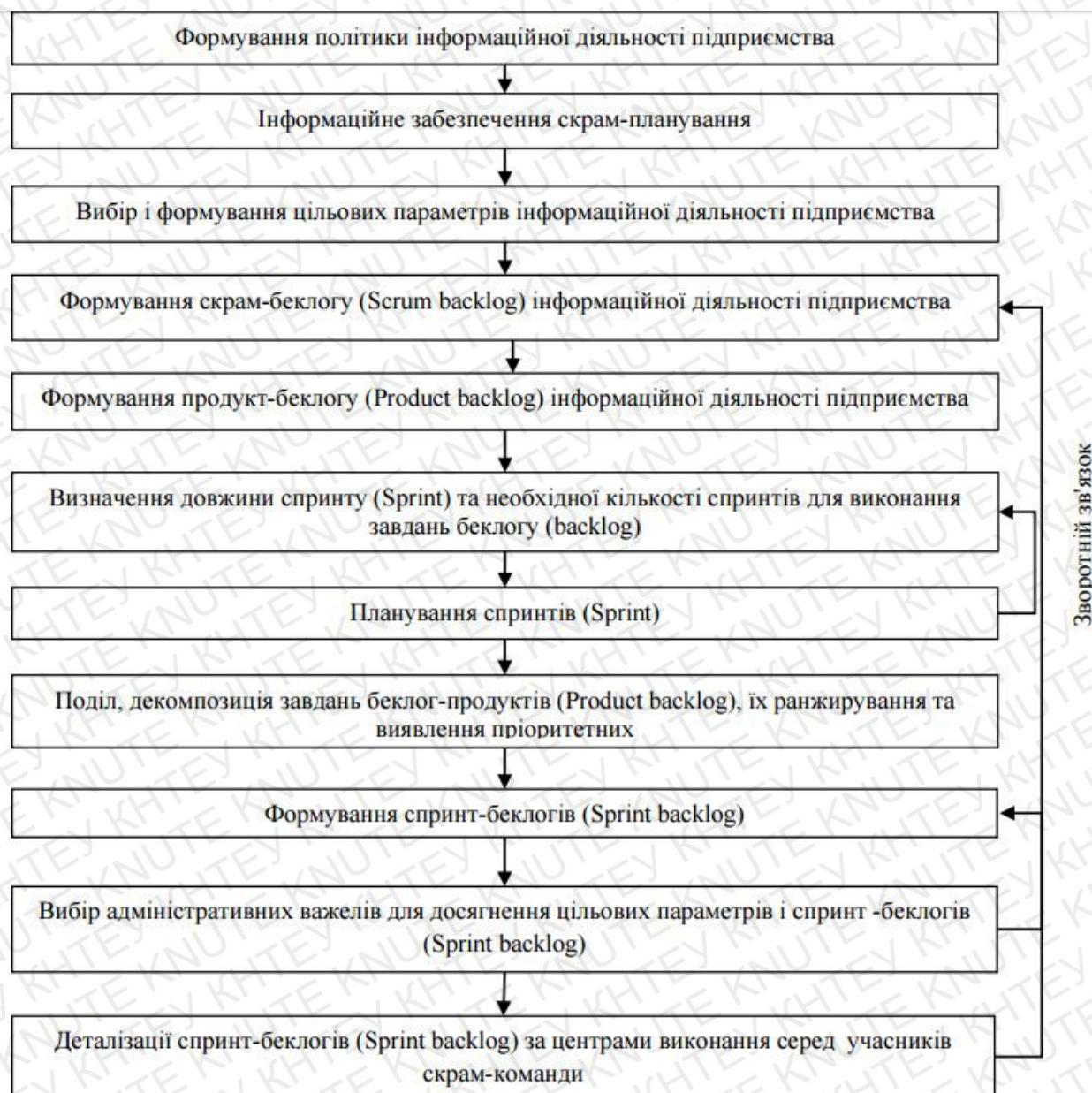

Рис. 3.3. Модель формування стратегії управління прибутком підприємства із застосуванням Scrum-підходу

Оцінювання стратегії формування прибутку підприємства можна здійснити загалом, або за окремими технологічними операціями. У першому

випадку використовується показник витрат інформаційної діяльності, ефективності кадрового забезпечення, рівня комп'ютеризації тощо.

Для оцінювання окремих технологічних операцій (одержання, використання, поширення, зберігання чи вилучення інформації) можна застосувати показники рівня застосованості, релевантності, оновлення інформації, своєчасності одержання, оброки, поширення інформації, частку достовірної інформації, рівень споживання, зберігання інформації тощо. Формування скрам-беклогу (Scrum backlog) інформаційної діяльності підприємства нами здійснене на рис. 3.3.

Як уже зазначалось, скрам- беклог (Scrum backlog) містить основні завдання, що повинні бути виконані у реалізації стратегії формування прибутку. Даний етап важливий як основа для планування прибутку у різних аспектах управління підприємством. Не завжди стратегічне управління формуванням прибутку міститиме повний цикл операцій, починаючи від збирання інформацій та, закінчуючи її знищенням. Таким чином, основним завданням цього етапу є задокументувати основні завдання, що можуть бути вирішені у процесі управління інформаційною діяльністю підприємства. Формування продукт-беклогу (Product backlog) інформаційної діяльності підприємства відбувається на основі попереднього етапу та полягає у визначенні тих завдань управління інформаційною діяльністю підприємства, які є актуальні з огляду на цілі діяльності підприємства.

Варто зазначити, що на основі скрам- беклогу (Scrum backlog) можна розробляти низку продукт-беклогів (Product backlog) у різних видах діяльності та сферах активності підприємства за потребою. Це визначатиме формування скрам- команд (Scrum team) для їх реалізації. Про це мова піде далі. Визначення довжини спринту (Sprint) відбувається за допомогою методу експертних оцінок, виходячи з загальної тривалості завдань інформаційної діяльності підприємства, із кількості завдань продукт-беклогу (Product backlog) та очікуваного складу команди виконавців (Development Team). У практиці реалізації скрам-підходу рекомендованою (оптимальною)

є довжина спринту у 2 тижні. Далі на основі виявленої довжини спринту та загальної тривалості завдань продукт-беклогу (Product backlog) можна розрахувати необхідну чисельність спринтів. Від визначення довжини та кількості спринтів слід перейти до їх планування, що передбачає виключення і декомпозицію завдань продукт- беклогу (Product backlog), їх ранжирування та формування спринт-беклогів (Sprint backlog). Це відбувається за допомогою експертних методів, виходячи із цілей і завдань управління інформаційною діяльністю підприємства. Далі слід забезпечити виконання завдань спринт-беклогів (Sprint backlog) через їх обговорення на нарадах, оцінювання рівня виконання завдань та коригування спринту. Останнє є елементом зворотного зв'язку та призводить до зміни тривалості та кількості спринтів, уточнення продукт-беклогу (Product backlog) інформаційної діяльності підприємства, скрам-беклогу (Scrum backlog) тощо.

Ключовим питанням функціонування ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» стає підвищення ефективності ведення бізнесу за рахунок підвищення ефективності стратегії формування прибутку підприємства. Норма рентабельності, що зменшується, потребує:

1. Більш ретельного балансування дохідних та витратних частин бюджету;
2. Аналізу ефективності бізнесу за ключовими показниками з метою мінімізувати можливість ураження в момент кризи;
3. Високої ефективності використання власних ресурсів;
4. Оптимізації бізнес-процесів та інформаційної інфраструктури;
5. Управління ризиками, що в умовах великих невизначеностей дозволяє ефективно діяти в новій ситуації;
6. Впровадження різноманітних інноваційних проектів.

Останні роки характеризуються суттєвими змінами на ІТ-ринку. Інформаційні технології перестають бути допоміжним інструментом, їх роль значно зросла, вони здійснюють значно більший вплив на модель управління фірмою, підприємством, компанією. Сучасні ІТ-рішення забезпечують

безперервність функціонування підприємств та разом із фінансовим блоком відповідають за цілісність бізнесу. ІТ-ринок України в останні роки став більш зрілим, на ринок вийшли нові великі компанії, системні інтегратори, збільшили кількість сертифікованих фахівців.

Можна відзначити такі характеристики більш зрілого ІТ-ринку:

- зростання професіоналізму серед ІТ-фахівців, компаній-замовників, що сприяє більш грамотному вибору технологій рішення бізнес-задач, із урахуванням майбутнього розвитку;
- зростаючий інтерес організацій та підприємств до бізнес-рішень для підвищення ефективності роботи;
- усвідомлення необхідності автоматизації процесу управління інформацією та збереження даних з метою отримання конкурентних переваг;
- необхідність відповідати законодавчим вимогам;
- прагнення до збільшення прозорості бізнесу та інвестиційної привабливості.

При цьому спостерігається загальне підвищення ІТ-культури у середовищі крупного бізнесу, яке стало досить потужним фактором розвитку ІТ-ринку. Корпоративний сектор вбачає в ІТ досить ефективний інструмент для приведення корпоративної системи управління до світових стандартів, що в свою чергу, призвело до підвищення конкурентоспроможності підприємств, розширенню можливостей по залученню інвестицій.

Однак, слід зазначити, що ІТ-ринок України знаходиться ще далеко від насичення. Затрати на ІТ на душу населення у 2014 році склали усього ?46, тому темпи його зростання мають потенціал ще на багато років.

Будь яка криза, це нові можливості. Саме з такої позиції експерти рекомендують розглядати теперішню кризу для ІТ-ринку це не далеко від істини. Світовий ІТ-ринок в умовах фінансової кризи демонструє оперативну розробку й реалізацію антикризових стратегій. Світові витрати на ІТ, за думкою аналітиків, все рівно будуть зростати.

Сучасні вимоги виживання у зовнішньому середовищі вимагають від підприємств приділяти увагу якісному удосконаленню своїх комп'ютерних інформаційних систем, вони функціонують в двох контурах: в контурі управлінської інформації і в контурі виробничої інформації [1; 3; 7]. Переорієнтація сучасних підприємств з урахуванням цієї обставини пояснюється такими причинами:

- завершенням періоду автоматизації існуючих окремих підрозділів і їх функцій;
- орієнтацією підприємств на моделювання бізнес-процесів (БП-моделей), що мають цінність для підприємства з точки зору його діяльності в зовнішньому середовищі, тобто комплексних процесів, які починаються і завершуються в зовнішньому середовищі;
- появою на ринку зарубіжних і вітчизняних фірм, що мають досвід розробки, впровадження та супроводження комплексних КІС і технологій (фірм-розробників, фірм ІТ-консалтингу та інших);
- появою сучасних засобів методологічного забезпечення щодо проектування КІС, включаючи управління вимогами [4; 11; 12; 16].
- появою мережі Інтернет, що надає якісні і своєчасні послуги по поставках нової інформації і передачі будь-якої інформації за прийнятними цінами.

Такі загальні тенденції створюють сприятливі умови для розвитку інформаційних технологій. Специфіка індустрії створення і розвитку інформаційних технологій організаційних систем є такою, що складні основні питання, пов'язані з аналізом предметної області, розробкою і аналізом вимог до інформаційних систем, побудова їх комплексних моделей (тобто розуміння того, що і як буде робити майбутня система), повинні вирішуватися на ранніх етапах аналізу і системного проектування. На наступних етапах складність і трудомісткість розробки інформаційних систем стають в міру розвитку самої інформаційної індустрії відносно невисокими. Накопичення досвіду учасниками ринку інформаційних систем і

технологій здійснюється в двох напрямках: створення типових інструментальних засобів та розробки і впровадження унікальних інформаційних систем і технологій. Через те, що не існує і не може існувати однакових підприємств тиражування типових готових розробок без урахування специфіки кожного конкретного підприємства дуже рідко влаштовує замовників. Розробка індивідуальної унікальної інформаційної технології для окремого підприємства має велику вартість і вимагає багато часу. У підприємств має бути можливість шляху, по якому треба рухатися, створюючи, розвиваючи або реконструюючи інформаційну систему. Для цього необхідно удосконалювати існуючі підходи щодо створення сучасних інформаційних технологій.

На сьогодні підходи, які передбачають «підгонку» готових програмних продуктів під потреби підприємства або пропозицію готового продукту без урахування специфіки діяльності підприємства, сьогодні вже не задовольняють багатьох замовників, які бажають не стільки автоматизувати управління своїм підприємством, скільки одержати реальну користь від функціонування підприємства в цілому.

Отже, для ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» варто розглянути альтернативні варіанти удосконалення організаційних систем підприємств за рахунок створення інноваційних інформаційних технологій для підприємств. Одним з перспективних підходів є підхід з підключенням керівництвом підприємств незалежних спеціалістів-консультантів для системного аналізу і розробки системного проекту майбутньої інформаційної системи на різних етапах автоматизації бізнес-процесів та фірм-інтеграторів функціональних комплексів інформаційних технологій типу MRP, ERP ФКІТ. Узагальнена схема запропонованого підходу наведена на рис.3.4. У створенні сучасних комплексних інтегрованих інформаційних управляючих систем підприємств можна встановити такі етапи з розподілом функцій між учасниками:

- структурний аналіз існуючої діяльності підприємства (представники ІТ-консалтингу);

- аналіз проблеми (багатоаспектний системний аналіз представниками ІТ-консалтингу);
- структурний аналіз майбутньої діяльності підприємства (багатоаспектний системний аналіз представниками ІТ-консалтингу);

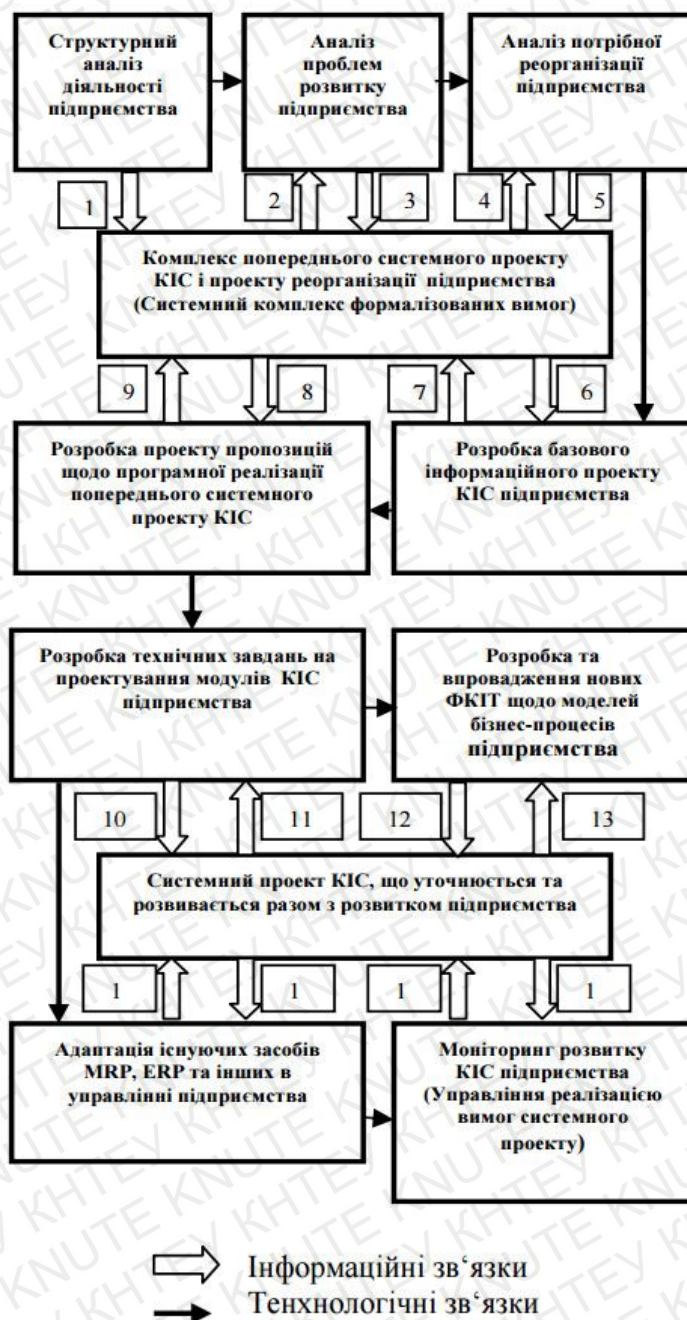

Рис.3.4. Створення інформаційної системи підприємства із залученням незалежного ІТ консалтинга (Замовник – ІТ Консалтинг - Розробник)

- розробка інформаційної моделі попереднього системного проекту діяльності підприємства (представник ІТ-консалтингу);
- розробка пропозицій до автоматизації управління підприємством (розробка вимог до інформаційної управляючої системи і технології підприємства представниками ІТ-консалтингу за участю підприємств-розробників ІТ на тендерній основі);
- розробка технічного проекту інформаційної управляючої системи і технології підприємства (деталізація вимог і розробка детальних специфікацій для окремих компонент, розширення і уточнення інформаційного системного проекту підприємством-розробником ІТ на тендерній основі). Запропонований підхід надає змогу розвивати комп'ютерну інформаційну систему (КІС), що створюється, разом із розвитком підприємства в цілому. Другим альтернативним напрямком є створення та розвитку сучасних КІС підприємств за схемою «Замовник – Інтегратор». Цей підхід значно зменшує ризики нав'язування підприємствам неналежних розробок та підвищує можливості маневру фінансовими ресурсами підприємства.

Запропонована модель ітераційного багатоаспектного системного аналізу ПО на етапі створення та розвитку системного проекту КІС підприємства передбачає безпосередню розробку та адаптацію програмного забезпечення для потреб підприємства.

Розробка системного проекту КІС підприємства має такі задачі:

- формування вимог ЦФСІ-моделей в процесі здійснення багатоаспектного аналізу на множині ОП-моделей у вигляді сукупності взаємопов'язаних моделей бізнес-процесів (БП-моделей), на якій реалізовано всі вимоги до функціонування організаційної системи (ОС) в умовах КІС, що створюється [13];
- побудова функціональної структури КІС для конкретної ОС з використанням ст стратифікованих, пошарових та багатошарових ієрархічних моделей;

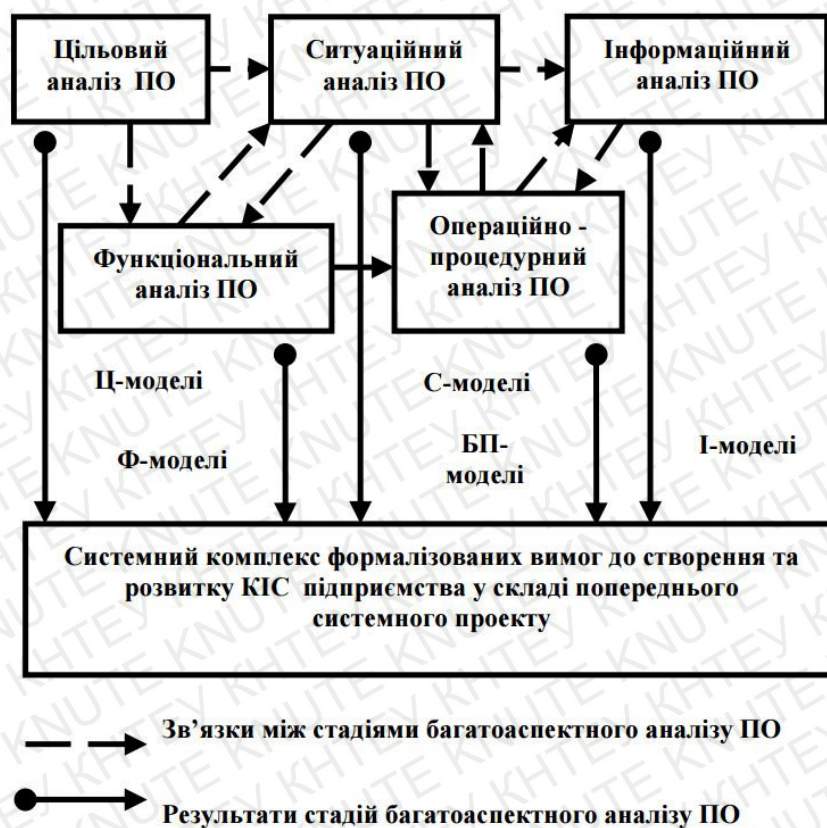

Рис.3.5. Послідовність і результати багатоаспектного системного аналізу ПО для подальшого їх використання у розробці інформаційного забезпечення підприємства

- розробка структури концептуальної інформаційної моделі предметної області у складі інтегрованих: ROM (довідкової моделі понять предметної області), бази знань та бази даних;
- розробка складних алгоритмів розв'язання математичних задач в продуктовому та управлінському контурах функціонування КІС підприємства;
- концептуальне моделювання системи простих та складних запитів в КІС, що відповідають вимогам БП-моделей;
- створення інваріантної частини інформаційної бази (основних довідників, класифікаторів тощо);
- концептуальне моделювання інформаційних інтерфейсів (інформаційного середовища взаємодії КІС з ОПР та КІС підприємства з ІТ

організаційних систем зовнішнього середовища).

Комерційний успіх ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» багато в чому визначається здатністю формувати і ефективно використовувати оптимальні варіанти програми розвитку. Відтак необхідно здійснити оцінку ефективності запропонованих альтернатив з метою визначення найкращого варіанту

Стратегія розвитку інформаційних технологій формується виходячи з того, що компанія буде розвиватись, з широкою мережею філій і торгових точок по Україні, що надає послуги корпоративним і роздрібним клієнтам без обмеження їх кількості і величини операцій, в тому числі обслуговування VIP-клієнтури.

Ядром нової інформаційної системи повинна стати нова автоматизована система (АС), котра забезпечить нові можливості і технологічні принципи роботи. Нова інформаційна система передбачає наявність комплексу організаційних, методологічних, технічних і інформаційно-технічних рішень, що забезпечують ефективне функціонування всіх ланок діяльності компанії. Вона повинна будуватись на наступних принципах:

- Цілісність і функціональність. Система повинна забезпечувати оптимальну ступінь автоматизації всіх ланок роботи. Цілісність системи передбачає наявність взаємозв'язків між компонентами системи, а також механізмів підтримання актуальності, повноти і єдності даних.
- Модульність. Система повинна забезпечити можливість заміни окремих модулів на більш ефективні для даного класу програмного забезпечення, при цьому інші модулі повинні працювати у звичайному режимі.
- Відкритість і здатність до розвитку. Відкритість системи повинна розуміти сумісність з власними і сторонніми розробками. Розвиток передбачає як можливість технологічного розширення спектру обслуговування операцій і пов'язаних інформаційних систем, так і масштабність технічних засобів.

- Масштабність – це здатність інформаційної системи, котра при додаванні в систему нових ресурсів обумовлює передбачуваність росту системних характеристик, швидкість реакції, загальну виробничу потужність і т.д.

Архітектура нової інформаційної системи повинна передбачати наявність основних блоків: front-office, middle-office і back-office. Функціонування цих блоків повинно здійснюватись на єдиному інформаційному просторі, що забезпечує їх взаємодію.

В рамках альтернативної стратегії щодо організації відділу у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» відділу ІТ-консалтінгу потрібно буде здійснити наступні витрати (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

**Бюджет виконання стратегії організації відділу
ІТ-консалтінгу у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»**

Зміст роботи	Обсяг витрат, тис. грн.
Проведення переговорів щодо організації відділу збуту та маркетингу у ТОВ «АРТ-майстер»	0,0
Найм, навчання персоналу (3 менеджери, 1 спеціаліст з маркетингу)	200
Виділення приміщення (є не використовувані офісні площі 35 м ²)	0
Закупівля персональних комп'ютерів (4 шт.), офісної техніки	480
Закупівля серверної робочої станцій	50
Монтаж та наладка серверних робочих станцій	20
Закупівля програмного забезпечення	115
Адаптація, програмування та тестування програмного комплексу	20
Реінжиніринг бізнес-процесів банку у відповідності з новою системою	0
Разом:	885

Впровадження даної альтернативи у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» дасть змогу додатково збільшити обсяг реалізації послуг і, відповідно, обсяг доходів за рахунок зниження операційних і управлінських витрат та збільшення

продуктивності праці. Дані по додатковому планованому прибутку беруться за аналогією з іншими схожими за форматом підприємствами.

В рамках альтернативного проекту щодо безпосередньої розробки КІС у регіонах планується налагодження контактів та встановлення договірних відносин з клієнтами.

Для організації створення та розвитку системного проекту КІС підприємства передбачає безпосередню розробку та адаптацію програмного забезпечення для потреб підприємства в ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» потрібно буде здійснити наступні витрати (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Ресурси, необхідні для організації розробки системних проектів
КІС**

№ п/п	Стаття витрат	Сума, тис. грн.
1.	Заробітна плата програміста	50,0
2.	Відряджувальні витрати (добові станом на 01.01.2015 р. 243,60 грн. 243,60? 10=2436,00 грн. Витрати на проїзд 1364 грн.)	3,8
2.	Витрати на рекламу у регіоні	10,0
3.	Загальні витрати	63,8

Інвестиції у ПЗ, яке буде реалізовуватися у регіонах складає 200 тис. грн.. Отже, в результаті запропонованих заходів, та виявлення резервів, можемо збільшити доходи на 45%, і тоді плановий показник чистого доходу буде складати 306809,85 тис. грн.

Плануючи собівартість необхідно врахувати не тільки її рівень у чистому доході, а і додаткові витрати пов'язані з реалізацією вище згаданого проекту. Спочатку визначимо рівень собівартості у чистому доході за попередній період , який складає 49%, і виходячи з цього планова собівартість буде 150565,1 тис.грн. До цієї суми необхідно додати витрати на заробітню плату програміста, витрати на обладнання, і загальна сума собівартості складе 155325,95 тис.грн. Планові показники по іншим

операційним доходам визначимо виходячи з тенденції, яка склалася за останні роки. Виходячи з середніх темпів росту, зростання інших операційних доходів складе 49,9%, а плановий показник – 12819,45 тис грн. Адміністративні витрати та витрати на збут, також визначимо через рівень у чистому доході, і до витрат на збут додамо суму витрат на рекламу у регіонах. Інші операційні витрати збільшимо пропорційно збільшенню операційних доходів з урахуванням інших витрат передбачених проектом. Результати розрахунків занесемо у табл. 3.4

Таблиця 3.4

**Прогнозні показники фінансових результатів діяльності ТОВ
«АЙКЮЖН ІТ» за 2018рр., тис. грн**

Показник	2017 р.	2018
1	3	4
Чистий дохід від реалізації послуг	211593	306809,85
Собівартість реалізованих послуг	103838	151483,9
Валовий прибуток/ збиток	107755	155325,95
Інші операційні доходи	8552	12819,45
Адміністративні витрати	56330	81678,5
Витрати на збут	21311	30910,95
Інші операційні витрати	18898	28391,90
Фінансовий результат від операційної діяльності	19768	27164,04
Інші фінансові доходи	218	305,2
Інші доходи	1	
Інші витрати	6	8,4
Фінансовий результат до оподаткування	19981	27460,84
Витрати з податку на прибуток	2915	4942,95
Чистий фінансовий результат	17066	22517,89

За проведеними розрахунками, та запропонованими заходами, нами визначено планові показники прибутку підприємства, виходячи з тенденцій, що склалися на підприємстві, та за визначеними резервами. Вказані заходи дозволять збільшити прибуток на підприємстві на 32%.

3.3 Оцінка ефективності стратегії формування прибутку підприємства

Узагальнюючим показником економічної ефективності діяльності є показник рентабельності. Рентабельність означає прибутковість підприємства. Вона розраховується шляхом зіставлення валового доходу або прибутку з витратами чи ресурсами, що використовуються. Рентабельним є такий стан діяльності, коли протягом певного періоду отримані доходи перевищують витрати, створюється і накопичується прибуток. Протилежним станом є збитковість, коли доходи не компенсують понесені витрати. Показники рентабельності відображають економічну ефективність діяльності.

Для оцінки ефективності діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» розрахуємо прогнозні показники рентабельності на основі даних табл. 3.4.

Таким чином, при збільшенні суми чистого прибутку рентабельність діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» незначно знизиться порівняно з 2017 р. Проте, враховуючи динаміку розвитку, в наступних періодах вона буде вищою. Аналіз сценаріїв розвитку проекту дозволяє оцінити вплив на проект можливої одночасної зміни декількох змінних через ймовірність кожного сценарію. Прогноз для спрощення представлено обмеженою кількістю сценаріїв до двох: оптимістичний, песимістичний.

Таблиця 3.5

Прогнозні показники рентабельності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

	2017 р.	2018 р.	Темп росту, %
Валова рентабельність реалізації, %	50,93	50,63	99,41
Операційна рентабельність, %	9,34	8,85	94,77
Чиста рентабельність реалізації, %	8,07	7,34	91,00

В якості вихідних параметрів оптимістичного сценарію доцільно використати найкращі за останні 5 – 7 років значення показників, що

характеризують вплив основних чинників ризику на перебіг проекту. Відповідно, модель песимістичного сценарію будується на найгірших аналогічних показниках за той же період. Прогнозні обсяги реалізації проекту з організації відділу збуту та маркетингу показано у табл. 3.6.

Таблиця 3.6

**Прогнозні обсяги діяльності проекту з організації відділу ІТ-консалтінгу
ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» , тис.грн**

Період		Оптимістичний сценарій				Песимістичний сценарій			
		Обсяг продажу	ПДВ	Собівартість	Чистий дохід	Обсяг продажу	ПДВ	Собівартість	Чистий дохід
1 рік	Січень	100,0	16,7	61,7	21,7	90,0	15,0	55,5	19,5
	Лютий	105,0	17,5	70,0	17,5	94,5	15,8	58,3	20,5
	Березень	110,3	18,4	73,5	18,4	99,2	16,5	61,2	21,5
	Квітень	115,8	19,3	77,2	19,3	104,2	17,4	64,2	22,6
	травень	121,6	20,3	81,0	20,3	109,4	18,2	67,5	23,7
	Червень	127,6	21,3	85,1	21,3	114,9	19,1	70,8	24,9
	Липень	134,0	22,3	89,3	22,3	120,6	20,1	74,4	26,1
	Серпень	140,7	23,5	93,8	23,5	126,6	21,1	78,1	27,4
	Вересень	147,7	24,6	98,5	24,6	133,0	22,2	82,0	28,8
	Жовтень	155,1	25,9	103,4	25,9	139,6	23,3	86,1	30,3
	Листопад	162,9	27,1	108,6	27,1	146,6	24,4	90,4	31,8
	Грудень	171,0	28,5	114,0	28,5	153,9	25,7	94,9	33,4
	Разом	1591,7	265,2	1056,1	270,2	1432,5	238,7	883,4	310,3
2 рік		1671,3	278,5	1114,2	278,5	1504,2	250,7	927,6	325,9
3 рік		1754,9	292,5	1169,9	292,5	1579,4	263,2	973,9	342,2
4 рік		1842,6	307,1	1228,4	307,1	1658,3	276,4	1022,6	359,3
5 рік		1934,7	322,5	1289,8	322,5	1741,3	290,2	1073,8	377,3

Отже, виходячи з даної таблиці чистий дохід повинен с кожним роком зростати, що свідчить про вірний вектор направлення діяльності підприємства.

Динаміка чистого прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» за проектом показана на рис. 3.3.

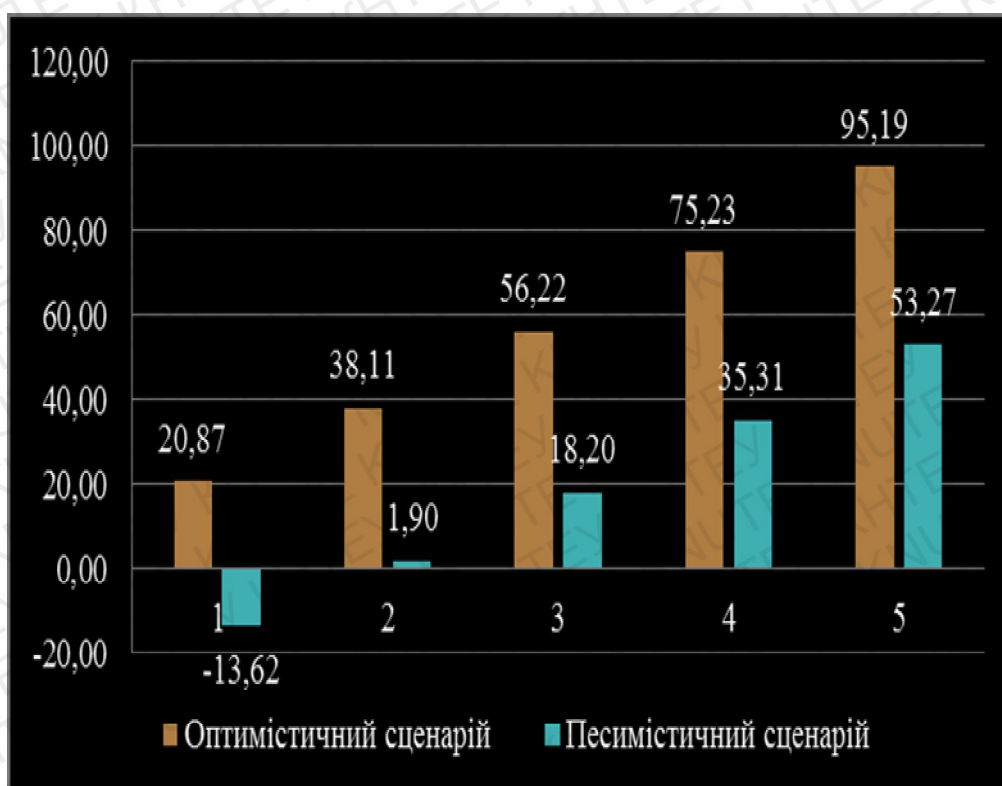

Рис. 3.3. Прогнозні обсяги чистого прибутку проекту з організації відділу ІТ-консалтингу ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Як бачимо на рисунку оптимістичний сценарій більш вірогідніший.

Прогнозні обсяги реалізації в результаті реалізації проекту ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» показано у табл. 3.7. Для першого року пока прогнозні обсяги реалізації представлені щомісячно для більш детального розгляду за обома сценаріями.

Таблиця 3.7

Прогнозні обсяги діяльності проекту з організації розробки системних проектів КІС, тис. грн.

Період		Оптимістичний сценарій				Песимістичний сценарій			
		Обсяг продажу	ПДВ	Собівартість	Чистий дохід	Обсяг продажу	ПДВ	Собівартість	Чистий дохід
1		2	3	4	5	6	7	8	9
1 рік	Січень	100,0	16,7	68,3	15,0	90,0	15,0	61,5	13,5
	Лютий	105,0	17,5	71,8	15,8	94,5	15,8	64,6	14,2
	Березень	110,3	18,4	75,3	16,5	99,2	16,5	67,8	14,9
	Квітень	115,8	19,3	79,1	17,4	104,2	17,4	71,2	15,6
	травень	121,6	20,3	83,1	18,2	109,4	18,2	74,8	16,4
	Червень	127,6	21,3	87,2	19,1	114,9	19,1	78,5	17,2

Продовження таблиці 3.7

1 рік	Липень	134,0	22,3	91,6	20,1	120,6	20,1	82,4	18,1
	Серпень	140,7	23,5	96,2	21,1	126,6	21,1	86,5	19,0
	Вересень	147,7	24,6	101,0	22,2	133,0	22,2	90,9	19,9
	Жовтень	155,1	25,9	106,0	23,3	139,6	23,3	95,4	20,9
	Листопад	162,9	27,1	111,3	24,4	146,6	24,4	100,2	22,0
	Грудень	171,0	28,5	116,9	25,7	153,9	25,7	105,2	23,1
	Разом	1591,71	265,29	1087,67	238,76	238,76	1432,5	238,76	978,90
2 рік		1671,3	278,5	1142,1	250,7	1504,2	250,7	1027,8	225,6
3 рік		1754,9	292,5	1199,2	263,2	1579,4	263,2	1079,2	236,9
4 рік		1842,6	307,1	1259,1	276,4	1658,3	276,4	1133,2	248,8
5 рік		1934,7	322,5	1322,1	290,2	1741,3	290,2	1189,9	261,2

Як ми бачимо прогнознi обсяги діяльності проекту з організації розробки системних проектів КІС в обох сценаріях являються позитивними, якщо враховувати чистий дохід по роках, що являється позитивним чинником.

Динаміка чистого прибутку за проектом показана на рис. 3.4.

Рис. 3.4. Прогнозні обсяги чистого прибутку проекту з розробки системних проектів КІС ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Виходячи з данного прогнозу бачимо більш вірогідний позитивний сценарій. Проведемо аналіз ефективності запропонованих проектів. Оцінка

ефективності проекту с організації відділу ІТ-консалтингу наведено в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Оцінка ефективності проекту з організації відділу ІТ-консалтингу

Показник	Роки					
	0	1	2	3	4	5
Інвестиції	-200					
Чисті грошові надходження оптимістичний сценарій		20,87	38,11	56,22	75,23	95,19
Чисті грошові надходження песимістичний сценарій		-13,62	1,90	18,20	35,31	53,27
Кумулятивний чистий грошовий потік песимістичний сценарій	-200	-179,1	-141,01	-84,79	-9,56	85,63
Кумулятивний чистий грошовий потік оптимістичний сценарій	-200	-213,6	-211,71	-193,5	-158,2	-104,9
Період окупності проекту за оптимістичним сценарієм, років	3,12					
Період окупності проекту за песимістичним сценарієм, років	-					
Фактор поточної вартості (10%)	1	0,909	0,8264	0,7513	0,683	0,621
Поточна вартість за оптимістичним сценарієм	-200	19,0	31,5	42,2	51,4	59,1
Поточна вартість за песимістичним сценарієм	-200	-12,4	1,6	13,7	24,1	33,1
Чистий приведений дохід за оптимістичним сценарієм	-200	-181,0	-149,5	-107,3	-55,9	3,2
Чистий приведений дохід за песимістичним сценарієм	-200	-212,4	-210,8	-197,1	-173,0	-139,9
Коефіцієнт доходності	0,02					

Виходячи с даних данної таблиці чисті грошові надходження в песимістичному та оптимістичному сценарію с роками будуть прогрессивно зростати.

Якщо розглядати чистий приведений дохід то при даному випадку він меньше 0, що свідчить про негативне значення данного проекту і він не принесе підприємству додаткових доходів на вкладений капітал.

Тільки за оптимістичним сценарієм він на п'ятому році буде мати позитивне значення.

Оцінка ефективності проекту з організації розробки системних проектів КІС наведено в табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Оцінка ефективності проекту з організації розробки системних проектів**КІС**

Показник	Роки					
	0	1	2	3	4	5
Інвестиції	-200					
Чисті грошові надходження оптимістичний сценарій		52,44	61,06	70,11	79,62	89,6
Чисті грошові надходження песимістичний сценарій		35,19	42,95	51,10	59,65	59,6
Кумулятивний чистий грошовий потік песимістичний сценарій	-200	-147,6	-86,5	-16,4	63,2	152
Кумулятивний чистий грошовий потік оптимістичний сценарій	-200	-164,81	-121,86	-70,76	-11,10	48,5
Період окупності проекту за оптимістичним сценарієм, років	2,23					
Період окупності проекту за песимістичним сценарієм, років	3,18					
Фактор поточної вартості (10%)	1	0,9091	0,8264	0,7513	0,683	0,62
Поточна вартість за оптимістичним сценарієм	-200	47,7	50,5	52,7	54,4	55,6
Поточна вартість за песимістичним сценарієм	-200	32,0	35,5	38,4	40,7	37,1
Чистий приведений дохід за оптимістичним сценарієм	-200	-152,3	-101,9	-49,2	5,2	60,8
Чистий приведений дохід за песимістичним сценарієм	-200	-168,0	-132,5	-94,1	-53,4	-16
Коефіцієнт доходності	0,30					

В данному випадку чистий приведений дохід за оптимістичним сценарієм за четвертий та п'ятий рік являються позитивними, що свідчить про дохідність цього проекту в цих роках, але з боку песимістичного сценарію в усіх рока є негативне значення.

Отже, враховуючи все вище наведене систематизуємо отримані результати за допомогою діаграми (рис. 3.5) в якій наведений Порівняльний аналіз результатів реалізації альтернативних рішень.

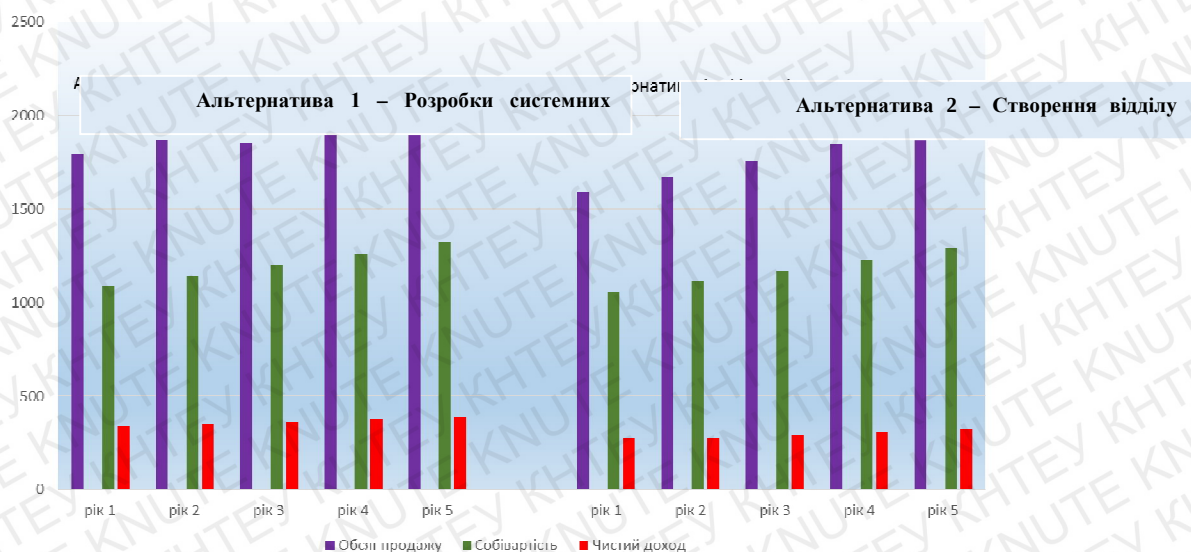

Рис. 3.5. Порівняльний аналіз результатів реалізації альтернативних рішень

Отже, проведений аналіз дає змогу зробити висновок про те, що для ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в рамках впровадження запропонованих заходів більш доцільним є проект розробки системних проектів КІС. Прогнозні обсяги реалізації в результаті реалізації проекту організації розробки системних проектів КІС мають більш суттєвий рівень. Чистий прибуток по проекту перевищує показники альтернативного проекту як за оптимістичним, так і за песимістичним сценарієм. Період окупності проекту за оптимістичним сценарієм є більш коротким, а за песимістичним сценарієм альтернативний проект може не окупитися.

Чистий приведений дохід згідно проекту організації розробки системних проектів КІС є вищим за показники альтернативного проекту. Коефіцієнт дохідності проекту суттєво перевищує рівень альтернативного проекту. В результаті дослідження альтернативних проектів обрано організацію розробки системних проектів КІС як більш ефективну. За результатами проведеного аналізу та прогнозу показників діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» для підприємства можна запропонувати комплекс заходів, спрямованих підвищення ефективності діяльності підприємства, який наведено в табл. 3.10.

Таблиця 3.10

Очікувані результати стратегії формування прибутку

ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

№	Заходи	Ефект	Можливі ризики та заходи по запобіганню та нейтралізації
1	Знизити собівартість та підвищити якість продукції за рахунок модернізації обладнання, освоєння прогресивних технологій виробництва	Зменшення матеріальних витрат на 5% зменшить собівартість, що при рівних інших умовах призведе до збільшення прибутку на 287,6 тис.грн	Інвестиційний ризик, тобто ризик фінансових втрат в результаті інвестування в нове обладнання. Диверсифікація програми реального інвестування, розподіл ризиків між учасниками проекту.
2	Збільшення обсягів реалізації продукції	Збільшення обсягу реалізації на 21% дозволить збільшити прибуток на 864,1 тис.грн.	Ризик втрат через недостатній попит на продукцію або ризик несвоєчасної сплати за відвантажену продукцію. Розробка ефективної збутової політики, диверсифікація видів продукції, встановлення максимального розміру товарного кредиту на одного покупця
3	Знизити фінансові витрати підприємства за рахунок пошуку кредитів на більш вигідних умовах	В результаті зменшення витрат на виплату відсотків по кредитам на 4,9% (до рівня минулого року) при всіх інших рівних умовах прибуток підприємства збільшиться на 38,8 тис.грн.	Процентний ризик в результаті непередбачуваної зміни процентної ставки на фінансовому ринку. Відмова від надмірно ризикованих операцій, лімітування обсягів операцій з одним банком, скорочення позикового капіталу.
4	Поставити завдання маркетинговій службі підприємства розробити рекламну кампанію	Зростання попиту на продукцію, збільшення обсягів реалізації на 8%, що призведе до отримання прибутку в сумі 117,4 тис.грн	Структурний ризик через неефективне фінансування поточних витрат підприємства, що обумовлюється високою питомою вагою постійних витрат. Формування цільового резервного фонду.
5	Встановлення прямих контактів з постачальниками і сировини	Зниження змінних витрат на 21% за рахунок відмови від послуг посередників дозволить збільшити прибуток від реалізації на 601,9 тис.грн.	«Форс-мажорні» ризики, тобто ризики непоставок сировини через непередбачувані обставини. Страхування ризиків.
	Сумарний ефект	Збільшення прибутку на 1909,8 тис.грн.	

Таким чином, застосування наведеної стратегії узгоджених дій замовника, незалежних консультантів та розробників програмних засобів буде сприяти підвищенню якості їх сумісних результатів.

Отже, сучасні умови господарювання в Україні вимагають розробки стратегії управління прибутковістю ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», яка забезпечить отримання прибутку, достатнього для інвестування саморозвитку підприємства. Головними резервами збільшення прибутку підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в умовах ринкової економіки є збільшення обсягів діяльності за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів підприємства, підвищення якості послуг, ліквідації втрат робочого часу, підвищення продуктивності праці, оптимізації витрат, розширення рекламних заходів й інших напрямів. Процес управління формуванням прибутку підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» має відображати такі результати господарської діяльності, що дозволять стверджувати про її самоокупність і, крім того, отримати очікуваний економічний ефект, що у подальшому дозволить розвивати нові види господарської діяльності. Тому, важливим є досягнення цільової суми, отриманого підприємством, прибутку за умови забезпечення оптимального рівня ресурсного потенціалу.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

На підставі проведеного дослідження теоретичних, методологічних та практичних засад аналізу формування та використання прибутку підприємства можна зробити певні висновки та пропозиції.

Отже, метою будь-якого виду підприємницької діяльності є отримання прибутку. Прибуток є узагальнюючим показником результатів господарської діяльності та важливим інформаційним показником для прийняття управлінських рішень, повинен використовуватися для розвитку суб'єкта господарювання, бути власним джерелом інвестицій і лише потім розглядатися як дохід власників. Формування прибутку залежить від багатьох чинників, кожний з яких позитивно або негативно впливає на величину прибутку підприємства.

Основною метою аналізу формування прибутку підприємства є об'єктивна його оцінка та виявлення резервів подальшого підвищення ефективності управління ним. Розглянуті в роботі основні показники аналізу формування та використання прибутку сучасного підприємства є досить важливими задля зміцнення його економічного стану та фінансової безпеки. Вони дозволяють поліпшити систему аналізу на підприємстві, що, у свою чергу, дасть можливість заздалегідь визначити негативні зміни у фінансовому стані підприємства і своєчасно виправити їх.

Аналіз та прогнозування прибутку займає провідне місце в системі аналізу підприємства і відіграє важливу роль у функціонуванні будь-якого суб'єкта господарювання. Особлива увагу приділялася динаміці змін прибутку, оскільки вона характеризує розвиток явища в часі, аналіз динаміки уможливорює прогнозування майбутнього рівня прибутку, і на цій основі - перспективні напрямки розвитку підприємства. Прибуток на підприємстві формується за рахунок операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Для узагальнення інформації про фінансово-господарську діяльність

ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в роботі було проведено аналіз майна підприємства та джерел його формування за 2013-2017рр., який показав, що підприємство, завдяки не ефективній політиці керівництва, має достатню велику дебіторську заборгованість за послуги та значний залишок грошових коштів, які не забезпечують ефективність його діяльності.

Ефективне формування прибутку підприємства стає можливим лише за наявності певного забезпечення. Під забезпеченням аналізу формування та використання прибутку необхідно розуміти такі види, кількість та якість ресурсів, які є необхідними та достатніми для досягнення мети функціонування системи аналізу формування та використання прибутку підприємства: організаційне, інформаційне, методичне, технічне, матеріальне та кадрове забезпечення. Важлива роль у забезпеченні належить інформації: вона зв'язує окремі елементи управління (у тому числі й аналіз прибутку підприємства) в єдину динамічну систему. Взаємозв'язок між інформаційним та методичним забезпеченням відбувається завдяки меті проведення аналізу: надання інформації системі управління про прибуток підприємства та можливості його оптимізації.

В нестабільних економічних умовах фінансові результати діяльності суб'єктів господарювання є важливим мірилом ефективності господарської діяльності підприємств, оскільки їх величина, структура та динаміка визначають перспективи функціонування суб'єктів господарювання. Протягом 2013-2017 рр. показники діяльності підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» зазнали змін. Чиста виручка від реалізації послуг зросла, собівартість послуг також зросла, при цьому валовий прибуток від реалізації збільшився. Фінансовий результат від операційної діяльності зріс на 75374 тис. грн. (135,55%) проти 2016 року. Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування зріс на 75557 тис. грн. (135,95%) проти 2016 року. Чистий прибуток ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» склав в 2017 році 17066 тис.грн., що більше проти 2016 року на 73133 тис. грн. (130,44%).

Загальна суму доходів ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в 2017 році склала 220364

тис. грн., що на 36979 тис. грн. більше проти 2016 року. Витрати підприємства в 2016 році навпаки зменшилися проти 2015 року на 36154 тис. грн., завдяки чому підприємство отримало прибуток. Отже, діяльність «ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» 2017 році була спрямована, перш за все, на підвищення фінансової стабільності підприємства з метою його подальшого розвитку.

В роботі було проведено факторний аналіз прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», який проводять для виявлення впливу факторів на той чи інший показник. Вплив факторів на чистий прибуток підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в 2017 році порівняно з 2016 роком було розраховано методом ланцюгових підстановок. В 2017 році порівняно з 2016 роком сума прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» зрісла на 73133 тис.грн., в т. ч. за рахунок збільшення доходів на 36979 тис. грн. та за рахунок зменшення витрат на 36154 тис. грн.. Отже, для пошуку джерел збільшення прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» доцільно проводити аналіз витрат, які несе підприємство в зв'язку з веденням господарської діяльності.

Як показує проведений аналіз, для ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» важливим є пошук можливих резервів зростання прибутку підприємства. Для підвищення прибутковості діяльності підприємства можна використати такі резерви, як покращення якості послуг та обслуговування користувачів цими послугами.

Ще одним етапом аналізу прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» є аналіз рентабельності, що характеризує співвідношення результатів фінансово-господарської діяльності підприємства і витрачених ресурсів, тобто ефективність діяльності даного підприємства. Виходячи з наведених розрахунків, слід констатувати, що у 2017 році порівняно з 2016 роком у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» спостерігалися позитивні тенденції, так відбулося збільшення рентабельності активів на 62,57 %; рентабельності господарської діяльності на 41,03%; рентабельності послуг на 31,77%. Негативним залишається зменшення рентабельності власного капіталу на 183,37%. Таким чином, у 2017 році порівняно у ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» покращилися показники рентабельності активів, господарської діяльності та послуг, що є

позитивним у діяльності підприємства.

Сучасні умови господарювання в Україні вимагають розробки стратегії управління прибутковістю ТОВ «АЙКЮЖН ІТ», яка забезпечить отримання прибутку, достатнього для інвестування саморозвитку підприємства. Головними резервами збільшення прибутку підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» в умовах ринкової економіки є збільшення обсягів діяльності за рахунок підвищення ефективності використання ресурсів підприємства, підвищення якості послуг, ліквідації втрат робочого часу, підвищення продуктивності праці, оптимізації витрат, розширення рекламних заходів й інших напрямів.

Процес управління формуванням прибутку підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» має відображати такі результати господарської діяльності, що дозволять стверджувати про її самоокупність і, крім того, отримати очікуваний економічний ефект, що у подальшому дозволить розвивати нові види господарської діяльності. Тому, важливим є досягнення цільової суми, отриманого підприємством, прибутку за умови забезпечення оптимального рівня ресурсного потенціалу.

Для досягнення цільового рівня прибутку від запропонованих в роботі заходів у господарській діяльності підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» необхідно використовувати систему формування цільового рівня прибутку. Запропонований алгоритм формування прибутку ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» спрямований не лише на визначення його цільового рівня, а й дозволить підвищити рівень продуктивності праці. Підвищення продуктивності праці, у свою чергу, дозволить збільшити обсяг господарської діяльності, і відповідно прибуток, що є позитивним для підприємства. В роботі було запропоновано стратегію формування прибутку підприємства, яка дозволить забезпечити не лише покриття витрат, але й отримання прибутку, достатнього для інвестування саморозвитку підприємства ТОВ «АЙКЮЖН ІТ».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Алексеева А. В. Звітність підприємств / А. В. Алексеева, А. П. Шаповалова, Г. В. Уманців. – К.: КНТЕУ, 2013. – 368 с.
2. Андреева Г.І. Економічний аналіз: Навч.-метод. Посіб. – К.: Знання, 2008. – 263 с.
3. Антонюк О. П. Економічний аналіз / О. П. Антонюк, Т. М. Ступницька, Н. М. Купріна. – Львів: Магнолія 2006, 2012. – 326 с.
4. Бабо А. Прибыль / А. Бабо; пер. с фр. Е.П. Островской; общ. ред. В.И. Кузнецова. – Издательская группа «Прогресс» «Универс», 1993. – 175с.
5. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія і практика: навчальний посібник / О.Я. Базилінська. – 2-ге вид. – К.: ЦУЛ, 2011. - 328с.
6. Бланк И.А. Управление прибылью / И.А. Бланк. – 2-ге изд., разш. и доп.- К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. – 752 с.
7. Бугаєнко В. Дослідження системи інформаційного забезпечення державного фінансового аудиту діяльності бюджетних установ. Журнал «Економіст» - №11.- 2013.- С.25
8. Бутинець Ф. Ф. Сучасний бухгалтерський облік і контроль: проблеми розвитку: монографія / Ф. Ф. Бутинець, Т. А. Бутинець, Р. О. Савченко, М. А. Вахрушина та ін.; ред.: Ф. Ф. Бутинець; Вінниц. фінанс.-екон. ун-т, Житомир. наук. бух. шк. – Житомир: Рута, 2014. – 378 с.
9. Бутко А. Д. Методи і моделі прийняття управлінських рішень в аналізі та аудиті / А. Д. Бутко, О. О. Заремба. – К.: Центр підготовки навчально-методичних видань КНТЕУ, 2010. – 323 с.
10. Ващенко Л.О. Інформаційне та методичне забезпечення аналізу фінансового стану підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 – "Бухгалтерський облік, аналіз та аудит" / Л.О. Ващенко. – К.: Вид-во "Лібра", 2005. – 20 с.

11. Вікнянська О.М. Прибуток як узагальнений показник господарсько-фінансової діяльності підприємства /О.М. Вікнянська.
12. Волкова Ю. О. Напрями удосконалення податку на прибуток підприємства / Ю. О. Волкова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 4. – С. 9–13.
13. Гавриш А.О. Класифікація прибутку як основа управління фінансовими результатами підприємств / А.О. Гавриш //Науковий вісник НУБіП України / Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. – 2012. – Вип. 169 (2). – С. 238-252
14. Дорош Н. І. Теоретичні аспекти організації бухгалтерського обліку / Н. І. Дорош // 36. наук. праць «Економіка. Менеджмент. Бізнес». – К.: ДУТ. – 2015. – Випуск 1(11). – С. 93-97.
15. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник /А.Г. Загородній., Г.Л. Вознюк. – К. : Знання, 2007. – 1072 с.
16. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.99 р. №996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
17. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII: за станом на 13.10.2010 [електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12>.
18. Збірник Наукових праць студентів. - : КНТЕУ, 2018.
19. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
20. Інформаційні системи в інноваційній діяльності: [конспект лекцій для студентів спеціальності 8.000014 "Управління інноваційною діяльністю"] / [А.О. Босак, Н.О. Шпак, О.Ю. Григор'єв, А.С. Завербний]. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2008. – 232с.

21. Коблянська Г. Ю. Звітність підприємств / Г. Ю. Коблянська. – К.: РВЦ НУБіП України, 2014. – 290 с.
22. Конституція України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
23. Корінько М. Д. Бухгалтерський облік / М. Д. Корінько, Г. Б. Титаренко, В. П. Карев, Н. М. Цветкова та ін. // За ред. М. Д. Корінько; ДКСУ, ДАСОА. – К: ДП: «Інформ.-аналіт. Агенство», 2014. – 459 с.
24. Косова Т.Д. Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / Т.Д.Косова, П.М.Сухарев, Л.О.Ващенко та ін. – К. : ЦУЛ, 2012. – 528 с.
25. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / О.Р. Кривицька. – Тернопіль, 2010. – 20 с.
26. Кузьмін О.Є. Формування і використання інформаційної системи управління економічним розвитком підприємства: Монографія / О.Є. Кузьмін, Н.Г. Георгіаді. – Львів: Вид-во Нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2006. – 368 с.
27. Мардус Н. Ю. Особливості формування та використання прибутку / Н. Ю. Мардус, Ю. М. Товт // Вісник НТУ «ХПІ». - 2014. - № 64 (1106). – С.16-19
28. Мельник Т. Г. Бухгалтерський облік / Т. Г. Мельник. – К.: Кондор, 2013. – 425 с.
29. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356 [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
30. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, наказ Міністерства фінансів України від 28.03.13 р. № 433 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
31. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 412 с.

32. Нападовська Л.В. Фінансовий облік: підручник /Л.В. Нападовська, А.В. Алексєєва, О.А. Бакурова [та ін.]; за заг. ред. Л.В. Нападовської. - К.:КНТЕУ, 2013. -700 с.
33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», наказ Міністерства фінансів України від 07.02.13р. №73// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
34. Нормативно-методичне забезпечення бухгалтерського обліку в умовах застосування міжнародних стандартів фінансової звітності: монографія / Л. Г. Ловінська, О. О. Канцуров, В. Г. Швець, Б. А. Засадний, Т. Г. Мельник; ред.: Л. Г. Ловінська; Держ. навч.-наук. установа «Акад. фін. упр.». – К.: ДННУ «Акад. фін. упр.», 2013. – 293 с.
35. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
36. Панченко І.А. Класифікація прибутку для цілей бухгалтерського обліку, аналізу та контролю: критичний аналіз існуючих підходів / І.А. Панченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу : зб. наук. праць.– Житомир : ЖДТУ, 2012. – Вип. 1 (22). – С. 224–236.
37. Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем: [Монографія] / С.М. Петренко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. – 290 с.
38. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 року № 1591 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
39. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
40. Поліщук І.Р. Класифікація прибутку та напрями його розподілу для цілей бухгалтерського обліку: стратегічний аспект/ І.Р. Поліщук,

М.Л.Колеснікова // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу: зб. наук. праць.– Житомир: ЖДТУ, 2014. – Вип. 1 (28). – С. 238–252.

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку» 15 «Доходи»: наказ Міністерства фінансів України № 290 від 29.11.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>
42. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: наказ Міністерства фінансів України № 353 від 28.12.2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції»: наказ Міністерства фінансів України № 147 від 28.02.2002 р. [Електронний ресурс]. –Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/>.
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24 «Прибуток на акцію»: наказ Міністерства фінансів України № 344 від 16.07.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>.
46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи»: наказ Міністерства фінансів України від 18.11.05 р. № 790 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
47. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, наказ Міністерства фінансів України від 24.05.95 року №88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
48. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань, наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
49. Петров В., Покотілов М. Методичні підходи до проведення корпоративного фінансового аналізу (на прикладі транснаціональної корпорації «Pfizer») / В. Петров, М. Покотілов, наук. керів. – к.е.н В.І.

Кончин. — К., 2010. — Режим доступу :
http://kibit.edu.ua/ukr/nauca/publications/?stuff_id=89.

50. Реслер М.В. Методичні підходи до формування інформації, як основи забезпечення діяльності обліково-аналітичної системи / М.В. Реслер // Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту. — 2010. — №29 (ч.1). — С. 257–260.
51. Рикардо Д. Начала политической экономии и налогового обложения. Соч. / Д.Рикардо. — М.: Политиздат, 1955. —337 с.
52. Сидяга Б.В. Проблеми формування та використання прибутку комерційних підприємств / Б.В. Сидяга, В.О. Ониськів // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. — 2015. — Вип. 3. — С. 144–152.
53. Склабінська А. І. Фінансовий аналіз / А. І. Склабінська, С. А. Дrajниця, Л. Д. Федорук; [за заг. ред. М. П. Войнаренка]. — Л.: Новий Світ-2000, 2013. — 342 с.
54. Склярук І.П. Облік і аналіз формування та використання прибутку підприємств (на прикладі пивоварної промисловості): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)» / І.П. Склярук. — Київ, 2013. — 20 с.
55. Сметанко О. В. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті / О. В. Сметанко, І. С. Шарапова, В. О. Горбачьов, Н. В. Бурдюг та ін.; [за ред.. О. В. Сметанко]. — К.: ЦУЛ, 2013. — 456 с.
56. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / А. Смит. — М.:Л., 1935. — 112 с.
57. Стаднюк Т. Особливості методики аналізу фінансових результатів діяльності підприємств / Т. Стаднюк // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. — 2016. - № 1. — С.127-132

58. Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: mon.gov.ua/content/Діяльність/Наука/2-3-ad-kmu-2016.pdf
59. Ткаченко Є.Ю. Управління формуванням прибутку в процесі господарської діяльності підприємств машинобудування : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Є.Ю. Ткаченко. – Запоріжжя, 2006. – 20 с.
60. Трегубов О. С. Резерви підвищення ефективності управління формуванням доходів і прибутку підприємства / О. С. Трегубов, Д. І. Лісовий // Економіка і організація управління. - 2016. - Вип. 3-4. - С. 281-287.
61. Тринька Л.Я. Економічний аналіз: навчально-методичний посібник / Л.Я. Тринька, О.В. Липчанська. - К.:Алерта, 2013. – 568 с.
62. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз / Ю. С. Цал-Цалко, Ю. Ю. Мороз, Л. А. Суліменко. – Вид. 5-те, доп. – Житомир: Рута, 2012. – 608 с.
63. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435/IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
64. Черниш С. С. Економічний аналіз / С. С. Черниш.– К.: Центр учбової літератури, 2010. – 312 с.
65. Шарманська С.О. Прибуток та особливості його формування і використання в транзитній економіці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки» / С.О. Шарманська. – Київ, 2010. – 22с.
66. Шевчук В. О. Аналіз господарської діяльності / В. О. Шевчук, О. В. Коновалова, В. П. Пантелеєв; Держ. ком. статистики України, Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – К.: Інформ.-аналіт. агентство, 2011. – 399 с.

67. Ширягіна О.Є. Формування та використання прибутку підприємств: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит» / О.Є. Ширягіна. – Київ, 2007. – 18 с.
68. Шубіна С. В. Фінансовий аналіз / С. В. Шубіна, О. Ю. Мірошник, В. О. Швадченко. – К.: ЦУЛ, 2013. – 296 с.
69. Шубіна С.В. Теоретико-методичні підходи до обліку та аналізу фінансових результатів промислового підприємства / С.В. Шубіна, Ю.В. Папко // Вісник університету банківської справи. – 2015. - № 2 (23). - С.142-147
70. Яременко В.В. Новий тлумачний словник української мови. – у чотирьох томах / В.В. Яременко, О.М. Сліпущко. – Т. 2. – К. : Видавництво «Аконіт», 2000. – 911 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	775	500
первісна вартість	1001	1558	1558
накопичена амортизація	1002	783	1058
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8064	7921
Основні засоби	1010	39862	33188
первісна вартість	1011	80359	85562
Знос	1012	40497	52374
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	48701	41609
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	331	803
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	24801	44485
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5487	3731
з бюджетом	1135	8501	5637
у тому числі з податку на прибуток	1136	8385	5471
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		546
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	177	4
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	21342	43006
Витрати майбутніх періодів	1170	166	211
Інші оборотні активи	1190	155	343
Усього за розділом II	1195	60960	98766
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	109661	140375

Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	62375	62375
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	181	181
Резервний капітал	1415	11	11
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(74050)	(57621)
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	(11483)	4946
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	288	288
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	288	288
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	45609	20720
розрахунками з бюджетом	1620	3133	4785
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		11
розрахунками з оплати праці	1630	-44	48
за одержаними авансами	1635	423	631
за розрахунками з учасниками	1640	10401	10401
із внутрішніх розрахунків	1645		
Поточні забезпечення	1660	1124	1293
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	60210	97252
Усього за розділом III	1695	120856	135141
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	109661	140375

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Б

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	211593	170094
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	103838	96872
Валовий:			
Прибуток	2090	107755	73222
Збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	8552	13186
Адміністративні витрати	2130	56330	86846
Витрати на збут	2150	21311	16801
Інші операційні витрати	2180	18898	38367
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190	19768	
збиток	2195		55606
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	218	105
Інші доходи	2240	1	
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	6	75
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	19981	
збиток	2295		55576
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	2915	491
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350	17066	
Збиток	2355		56067
ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		

Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	17066	-56067
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	6103	6616
Витрати на оплату праці	2505	68869	53416
Відрахування на соціальні заходи	2510	13871	14594
Амортизація	2515	12813	16579
Інші операційні витрати	2520	98721	147928
Разом	2550	200377	238863
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток В

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	963	775
первісна вартість	1001	1477	1558
накопичена амортизація	1002	514	783
Незавершені капітальні інвестиції	1005	8040	8064
Основні засоби	1010	52918	39862
первісна вартість	1011	77964	80359
Знос	1012	25046	40497
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	203	
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	62124	48701
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	463	331
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	18916	24801
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5658	5487
з бюджетом	1135	2849	8501
у тому числі з податку на прибуток	1136	2748	8385
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	10411	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	189	177
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	12835	21342
Витрати майбутніх періодів	1170	55	166
Інші оборотні активи	1190	6040	155
Усього за розділом II	1195	57416	60960
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	119540	109661
Пасив			
	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			

Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	62375	62375
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	181	181
Резервний капітал	1415	11	11
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(17983)	(74050)
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	44584	(11483)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		288
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		288
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	106	45609
розрахунками з бюджетом	1620	8258	3133
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	37	
розрахунками з оплати праці	1630	120	-44
за одержаними авансами	1635	590	423
за розрахунками з учасниками	1640	10401	10401
із внутрішніх розрахунків	1645	53400	
Поточні забезпечення	1660	1054	1124
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	990	60210
Усього за розділом III	1695	74956	120856
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	119540	109661

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток В

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	170094	161969
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	96872	77784
Валовий:			
Прибуток	2090	73222	84185
Збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	13186	2613
Адміністративні витрати	2130	86846	77441
Витрати на збут	2150	16801	14003
Інші операційні витрати	2180	38367	15318
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190		
збиток	2195	55606	19964
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	105	63
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	75	1
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	55576	19902
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	491	6045
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350		
Збиток	2355	56067	25947
ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		

Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-56067	-25947
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	6616	2668
Витрати на оплату праці	2505	53416	44316
Відрахування на соціальні заходи	2510	14594	14675
Амортизація	2515	16579	15939
Інші операційні витрати	2520	147928	106948
Разом	2550	238863	184546
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток Д

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2015 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	1334	963
первісна вартість	1001	1474	1477
накопичена амортизація	1002	140	514
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7822	8040
Основні засоби	1010	66680	52918
первісна вартість	1011	76165	77964
Знос	1012	9485	25046
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	106	203
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	75942	62124
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	67	463
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	16489	18916
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2312	5658
з бюджетом	1135	6128	2849
у тому числі з податку на прибуток	1136	6108	2748
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	2290	10411
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	44	189
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	4566	12835
Витрати майбутніх періодів	1170	109	55
Інші оборотні активи	1190	3578	6040
Усього за розділом II	1195	35583	57416
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	111525	119540
Пасив			
I. Власний капітал			
	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду

Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	66752	62375
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	181	181
Резервний капітал	1415	11	11
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(1210)	(17983)
Неоплачений капітал	1425	(4377)	
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	61357	44584
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	877	106
розрахунками з бюджетом	1620	5668	8258
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		37
розрахунками з оплати праці	1630	13	120
за одержаними авансами	1635	510	590
за розрахунками з учасниками	1640	10401	10401
із внутрішніх розрахунків	1645	24343	53400
Поточні забезпечення	1660	1678	1054
Доходи майбутніх періодів	1665	19	
Інші поточні зобов'язання	1690	6659	990
Усього за розділом III	1695	50168	74956
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	111525	119540

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Ж

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» »	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2015 рік

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	161969	116974
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	77784	61605
Валовий:			
Прибуток	2090	84185	55369
Збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	2613	522
Адміністративні витрати	2130	77441	38108
Витрати на збут	2150	14003	8879
Інші операційні витрати	2180	15318	1444
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190		7460
Збиток	2195	19964	
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	63	86
Інші доходи	2240		1
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	1	7
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		7540
збиток	2295	19902	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6045	6204
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350		1336
Збиток	2355	25947	
ІІ. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		

Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		1336
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-25947	
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	2668	520
Витрати на оплату праці	2505	44316	8212
Відрахування на соціальні заходи	2510	14675	2429
Амортизація	2515	15939	1851
Інші операційні витрати	2520	106948	35421
Разом	2550	184546	48433
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток 3

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2014 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	23	1334
первісна вартість	1001	79	1474
накопичена амортизація	1002	56	140
Незавершені капітальні інвестиції	1005	961	7822
Основні засоби	1010	3818	66680
первісна вартість	1011	11532	76165
Знос	1012	7714	9485
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	304	106
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	5106	75942
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	85	67
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11089	16489
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3532	2312
з бюджетом	1135	2200	6128
у тому числі з податку на прибуток	1136		6108
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	1325	2290
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	52	44
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	19236	4566
Витрати майбутніх періодів	1170	41	109
Інші оборотні активи	1190	1916	3578
Усього за розділом II	1195	39476	35583
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	44582	111525
Пасив			
	Код рядка	На початок звітного періоду	На початок звітного періоду
I. Власний капітал			

Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	82	66752
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		181
Резервний капітал	1415	11	11
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2477)	(1210)
Неоплачений капітал	1425		(4377)
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	(2384)	61357
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520	1433	
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	1433	
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	84	877
розрахунками з бюджетом	1620	1021	5668
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625	4	
розрахунками з оплати праці	1630	17	13
за одержаними авансами	1635	220	510
за розрахунками з учасниками	1640	10401	10401
із внутрішніх розрахунків	1645	33673	24343
Поточні забезпечення	1660		1678
Доходи майбутніх періодів	1665	56	19
Інші поточні зобов'язання	1690	57	6659
Усього за розділом III	1695	45533	50168
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	44582	111525

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток II

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ» »	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2014 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	116974	88901
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	61605	35390
Валовий:			
Прибуток	2090	55369	53511
Збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	522	724
Адміністративні витрати	2130	38108	40779
Витрати на збут	2150	8879	7482
Інші операційні витрати	2180	1444	895
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2190	7460	5079
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	86	301
Інші доходи	2240	1	5
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	7	1
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	7540	5384
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	6204	7861
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350	1336	
Збиток	2355		2477
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		

Інший сукупний дохід	2445		
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1336	-2477
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Матеріальні затрати	2500	520	505
Витрати на оплату праці	2505	8212	22391
Відрахування на соціальні заходи	2510	2429	7291
Амортизація	2515	1851	2743
Інші операційні витрати	2520	35421	51617
Разом	2550	48433	84547
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток К

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Баланс на 31 грудня 2013 р.

АКТИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	11	23
первісна вартість	011	61	79
накопичена амортизація	012	50	56
Незавершені капітальні інвестиції	020	257	961
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	5642	3818
первісна вартість	031	10636	11532
знос	032	4994	7714
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045		
Довгострокова дебіторська заборгованість	050		
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055		
первісна вартість інвестиційної нерухомості	056		
знос інвестиційної нерухомості	057		
Відстрочені податкові активи	060	263	304
Гудвіл	065		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	6173	5106
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	11	48
Поточні біологічні активи	110		
Незавершене виробництво	120		
Готова продукція	130		
Товари	140		37
Векселі одержані	150		
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги :			
чиста реалізаційна вартість	160	9843	11089
первісна вартість	161	9852	11172
резерв сумнівних боргів	162	9	83
Дебіторська заборгованість за розрахунками			

з бюджетом	170	23	2200
за виданими авансами	180	1519	3532
із нарахованих доходів	190		
із внутрішніх розрахунків	200	1359	1325
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	40	52
Поточні фінансові інвестиції	220		
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті:	230	32453	14615
в іноземній валюті	240	10466	4621
Інші оборотні активи	250	362	1916
Усього за розділом II	260	56076	39435
III. Витрати майбутніх періодів	270	15	41
IV. Необоротні активи та групи вибуття	275		
БАЛАНС	280	62264	44582
ПАСИВ	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300	82	82
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340	11	11
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350	44404	(2477)
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380	44497	(2384)
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400	1170	1365
Інші забезпечення	410	18	68
Цільове фінансування	420		
Усього за розділом II	430	1188	1433
III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	57	84
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540	537	220
з бюджетом	550	2795	1021
з позабюджетних платежів	560		
зі страхування	570	7	4
з оплати праці	580	25	17
з учасниками	590		10401
із внутрішніх розрахунків	600	13017	33673
Інші поточні зобов'язання	610	77	57
Усього за розділом IV	620	16515	45477
V. Доходи майбутніх періодів	630	64	56

БАЛАНС**640****62264****44582**

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток Л

Підприємство	ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»	за ЄДРПОУ	
Територія	м. Київ	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	
Орган державного управління		за СПОДУ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Одиниця виміру:	тис. грн.	Контрольна сума	
Адреса:	03142, м.Київ, вул. Василя Стуса 35-37		

Звіт про фінансові результати за 2013 рік

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010	106248	88429
Податок на додану вартість	015	17331	14420
Акцизний збір	020		
Інші податки, збори та обов'язкові платежі, вирахувані з доходу	025		
Інші вирахування з доходу	030	16	
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035	88901	74009
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040	35390	32479
Валовий :			
Прибуток	050	53511	41530
Збиток	055		
Інші операційні доходи	060	724	381
Дохід від первісного визнання біологічних активів і с/г продукції	061		
Адміністративні витрати	070	40779	10603
Витрати на збут	080	7482	5557
Інші операційні витрати	090	895	618
Фінансові результати від операційної діяльності :			
Прибуток	100	5079	25133
Збиток	105		
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120	301	215
Інші доходи	130	5	
Фінансові витрати	140		
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160	1	53
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	5384	25295
Збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180	7861	6904
Дохід з податку на прибуток від звичайної діяльності	185		
Фінансові результати від звичайної діяльності :			
Прибуток	190		18391
Збиток	195	2477	
Чистий :			
прибуток	220		18391
Збиток	225	2477	

II. Елементи операційних витрат			
Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	505	348
Витрати на оплату праці	240	22391	19269
Відрахування на соціальні заходи	250	7291	6236
Амортизація	260	2743	2498
Інші операційні витрати	270	51617	20599
Разом	280	84547	49310

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток М

Напрямки діяльності ТОВ «АЙКЮЖН ІТ»

Напрямок діяльності	Характеристика
1	2
Електронний документообіг	Фірма пропонує комплексне програмне рішення для створення систем управління документами та автоматизації ділових процесів. Дана розробка дозволяє забезпечити своєчасний і зручний доступ до корпоративної інформації, структурувати і підвищити ефективність взаємодії співробітників.
Автоматизація бізнес-процесів	Дуже часто для підвищення ефективності роботи підприємства, команди, підвищення контролю керівник стикається з необхідністю автоматизації всього робочого процесу. IQusion має величезний досвід для різних галузей бізнесу. У IQusion є безліч готових рішень, які вже впроваджено, а також спеціалісти готові зробити індивідуальний проект, враховуючи специфіку підприємства.
Розробка софту на замовлення	IQusion пропонує послуги з розробки програмного забезпечення, включаючи весь цикл розробки додатків, починаючи з постановки бізнес завдання та збору вимог і закінчуючи розгортанням системи, передачею знань і технічною підтримкою. У IQusion є досвід з розробки ПЗ на замовлення для проектів всеукраїнського масштабу.
UnityBase	Платформа для створення систем рівня Enterprise, що підтримує повний цикл розробки: від опису моделі предметної області до автоматичної генерації інтерфейсу. Витримує великі навантаження!
Системи захисту інформації	07.07.2010 р. компанія отримала Ліцензію Серії АВ № 527380 Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України на розробку, виробництво, використання, експлуатацію, сертифікаційні випробування, тематичні дослідження, експертизу, ввезення, вивезення криптосистем і засобів криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису), торгівлі криптосистемами і засобами криптографічного захисту інформації
Автоматизація бухгалтеру	Система забезпечує комплексну автоматизацію всіх розділів бухгалтерського та податкового обліку, оперативний облік, аналіз та контроль фінансової діяльності підприємства, а також формування звітності, у відповідності до законодавства, національних та міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.
Корпоративні системи	Реалізуючи всі необхідні зв'язки між наявними системами, IQusion, поряд зі створенням єдиного інформаційного середовища управління компанією, організуємо ефективну, надійну і послідовну взаємодію між усіма наявними додатками і підготуємо платформу подальшого розвитку інтеграції відповідно до потреб Вашого бізнесу. Ми пропонуємо Вам свої знання і досвід в галузі системної інтеграції і готові гарантувати успішний результат реалізації наших проектів.
ІТС-консалтинг	ІТС-Консалтинг (ІТ-консалтинг) — проектно-орієнтована діяльність, пов'язана з інформаційною підтримкою бізнес-процесів, яка дозволяє дати незалежну експертну оцінку ефективності використання інформаційних технологій (ІТ), що дозволяють робити бізнес більш наочним, більш керованим та прогнозованим.
ІТС-аутсорсинг	Аутсорсинг (Outsourcing) - передача компанією частини її завдань або процесів (функцій) стороннім виконавцям на умовах субпідряду. Послуга по ІТ-аутсорсингу (ІТС-аутсорсинг) від IQusion дозволяє підприємствам і організаціям значно зменшити свої витрати на ІТ без втрати якості.
Internet-проекти	Компанія IQusion пропонує весь спектр Інтернет-продуктів: від Web-дизайну до промислових рішень «під ключ» будь-якого ступеня складності для державних установ, підприємств, банків, страхових та інвестиційних компаній, будь-яких тематичних та інформаційних подій.

Додаток Н

Інформаційне забезпечення аналізу формування прибутку підприємства

№	Завдання аналізу формування та використання прибутку підприємства	Зміст інформації, яка має бути використана	Вид інформації	Критерії оцінювання
1	2	3	4	5
1	Оцінка фактичного стану, динаміки і тенденцій прибутку підприємства, їх реального відображення у представлений звітності	Баланс (Звіт про фінансовий стан) (форма № 1); - Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)(форма № 2); - Звіт про власний капітал (форма № 4);	Облікова	Повнота та достовірність даних, їх реального відображення у представлений фінансовій звітності підприємства
2	Поглиблене вивчення економічних явищ і процесів, знаходження причинно-наслідкових взаємозв'язків між ними з метою видачі науково обґрунтованих рекомендацій	Статистична інформація Держкомстату України та аналітична інформація підприємства	Аналітична інформація	Достатність та достовірність аналітичної інформації
3	Дотримання комплексного підходу в аналізі прибутку від різних видів діяльності економічних суб'єктів	Статистична звітність (баланс, звіт про фінансові результати), стратегічний прогноз.	Облікова; Аналітична.	Достатність та достовірність облікової та аналітичної інформації.
4	Визначення кількісного впливу факторів на прибуток підприємства	Документація первинного й періодичного обліку, інформація про стан підприємства, тощо	Первинна та звітна документація	Достатність, повнота та достовірність первинної документації
5	Пошук та реалізація резервів виходу господарської системи на оптимальну траєкторію її розвитку за рахунок покращання роботи економічного суб'єкта	Статистична звітність, стратегічний прогноз.	Аналітична інформація	Достатність та достовірність аналітичної інформації.
6	Розрахунок ефекту від більш раціонального використання резервів прибутку у комерційній діяльності підприємства	Статистична звітність, стратегічний прогноз.	Аналітична інформація, прогнозування	Достатність та достовірність аналітичної інформації

